

rijksuniversiteit
groningen

faculteit wijsbegeerte

Faculteit Wijsbegeerte

Rijksuniversiteit Groningen

Faculteit Wijsbegeerte
Oude Boteringestraat 52
9712 GL Groningen
telefoon 31 (0)50 3636161
fax 31 (0)50 3636160
www.rug.nl/filosofie/

Openingstijden voor *studenten*

maandag t/m vrijdag van 08.30 tot 17.30 u.

Openingstijden voor *medewerkers*

maandag t/m vrijdag van 08.00 tot 22.30 u.

Zaterdag en zondag van 09.00 tot 17.00 u.

Collegerooster

De roosters zijn te raadplegen via de rooster generator (roosters.rug.nl).

Het collegerooster staat tevens op de website van de Faculteit Wijsbegeerte (zie <http://www.rug.nl/filosofie/education/roosters/>). Het rooster wordt enkele keren per jaar geactualiseerd.

Errata en aanvullingen op de studiegids:
<http://www.rug.nl/filosofie/education/prospectus>

Studiegids 2015-2016

redactie: Siepie Blom, Harrie ten Have

Inhoudsopgave

Faculteit Wijsbegeerte.....	1
Studiegids 2015-2016.....	2
Inhoudsopgave	3
1 Profiel van de Faculteit	7
1.1 De Faculteit Wijsbegeerte.....	7
1.2 Algemene opzet van de studieprogramma's	8
1.3 Het University of Groningen Honours College.....	9
1.4 Graduate School of Philosophy	9
1.5 Research Master Philosophy.....	10
1.6 Promotieopleiding Philosophy	10
1.7 Studeren in het buitenland.....	10
1.7 Kansen en mogelijkheden na je Bachelor.....	11
1.7 Onderzoek bij de faculteit	11
1.8 STUFF.....	12
1.9 Medezeggenschap aan de faculteit.....	13
2 Studeren bij de faculteit.....	14
2.1 Inleiding.....	14
2.2 Jaarindeling	14
2.4 Verkoop van readers.....	16
2.5 Intekenen voor Colleges.....	16
2.6 Studieresultaten.....	16
2.7 Studiemateriaal en studiekosten	16
2.8 Bibliotheek.....	17
2.9 Studiebegeleiding.....	17
2.10 Ziekte of bijzondere omstandigheid.....	19
2.11 Studeren met een functiebeperking.....	19
3 Onderwijs en examens.....	20
3.1 Inleiding.....	20
3.2 Doelstellingen en eindkwalificaties	20
3.3 Toelatingseisen en toegangseisen	20
3.4 Toelatingscommissie.....	21
3.5 Open Colleges	21
3.6 Onderwijs en Examenregelingen	21
3.7 Examencommissie	22
3.8 Bindend studieadvies (BSA)	22
3.9 Toetsing en beoordeling	24

3.10	Regeling inzake het schrijven van papers	25
3.11	Fraude	26
3.12	Judicium regeling	26
3.13	Regeling Voertaal Colleges	27
3.14	Overgangsregeling	27
3.15	Studielastmodel	27
3.16	Evaluatie van het onderwijs door studenten	28
3.17	Klachten, bezwaar en beroep	28
3.18	Facultaire computerfaciliteiten	29
3.19	Studeren in het buitenland	30
3.20	Filosofie als Minor, bijvak, keuzevak	33
4	Programma's	34
5	Minor	35
6	Bacheloropleiding Wijsbegeerte	37
6.1	Inleiding	37
6.2	Doelstelling en eindkwalificaties Bachelor Wijsbegeerte	37
6.3	Bindend studieadvies (BSA)	38
6.4	De opbouw van het onderwijsprogramma	38
6.5	Propedeuse	40
6.6	Tweede jaar	41
6.7	Derde jaar	41
6.8	Bachelorscriptie	43
7	Bacheloropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied	49
7.1	Algemene inleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied	49
7.2	Doelstelling en Eindkwalificatie van de bacheloropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied	49
7.3	Toelatingsvoorwaarde	50
7.3	Het programma van de bacheloropleiding Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied	50
8	Deeltijdstudie	56
8.1	Aanmelding en inschrijving	56
8.2	Deeltijdstudie Bacheloropleiding Wijsbegeerte	56
8.3	Deeltijd Bachelor Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied	57
9	Opleidingen na de Bachelor	59
10	Masteropleiding Filosofie en Maatschappij	61
10.1	Inleiding	61
10.2	Doelstellingen en eindkwalificaties Master Filosofie en Maatschappij	61
10.3	Toelatingsvoorwaarden	62
10.4	Opbouw onderwijsprogramma	62
10.5	Overzicht mastercolleges	64
10.6	Stage	67
11	Masteropleiding Filosofie	68
11.1	Inleiding	68

11.2 Doelstellingen master Filosofie	68
11.3 Toelatingsvoorwaarden.....	69
11.4 Opbouw onderwijsprogramma.....	69
11.5 Overzicht mastercolleges	70
11.6 Masterscriptie en examen.....	71
12 Masteropleiding Filosofie: Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied .	78
12.1 Inleiding.....	78
12.2 Doelstelling en eindkwalificaties Master Filosofie: Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied	78
12.3 Toelatingsvoorwaarden.....	79
12.4 Opbouw van het onderwijsprogramma	79
12.5 Overzicht mastercolleges	81
12.6 Scriptie Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied	83
13 Masteropleiding Filosofie en Educatie	85
13.1 Inleiding.....	85
13.2 Doelstellingen en eindtermen Master Filosofie en Educatie.....	85
13.3 Toelating	87
13.4 Opbouw van het onderwijsprogramma	87
13.5 Overzicht van het programma	88
13.6 Begeleiding en contactpersonen.....	89
14 Graduate School Philosophy	91
15 Research Master Philosophy.....	92
15.1 Introduction	92
15.2 Aims and objectives of the programme	92
15.3 Admission.....	93
15.4 Programme overview	95
14.5 Programme details	95
<i>First Year:</i>	95
<i>Overview master courses</i>	98
<i>Second Year:</i>	99
16 PhD Programme Philosophy	102
17 Deeltijdstudie	104
17.1 Aanmelding, inschrijving.....	104
17.2 Collegegeld, studiefinanciering	104
17.3 Deeltijdstudie Masteropleiding Filosofie, Filosofie en Maatschappij.....	104
17.4 Deeltijd Masteropleiding Filosofie Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied	104
17.4 Deeltijdstudie Researchmaster Philosophy	105
18 Onderwijs- en Examenregeling en de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie en Studentenstatuut	106
18.1 OER-en.....	106
18.2 Regels en richtlijnen van de examencommissie.....	106
18.3 Studentenstatuut	106

19 Studieonderdelen 110

1 Profiel van de Faculteit

1.1 De Faculteit Wijsbegeerte

De Faculteit Wijsbegeerte is een zelfstandige faculteit met een uitstekende reputatie op gebied van onderwijs en onderzoek. Filosofie wordt hier in samenhang met ontwikkelingen in wetenschap, maatschappij en cultuur beoefend. Daarnaast wordt de hele geschiedenis – van de Klassieke Oudheid tot het heden – bestudeerd en onderwezen. Er zijn drie vakgroepen: Geschiedenis van de Filosofie, Ethiek, Sociale en Politieke Filosofie en Theoretische Filosofie die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor twee bachelor- en vier masteropleidingen. De faculteit biedt een gedegen filosofische vorming op elk niveau waarbij kritisch denken en analyseren centraal staan.

Behalve het onderwijs aan studenten van haar ‘eigen’ opleidingen verzorgt de faculteit ook nog onderwijs voor studenten van andere faculteiten (De minor Philosophy, het Honoursprogramma en onderwijsdienstverlening) en aan andere belangstellenden (‘Open Colleges’).

De faculteit verzorgt de volgende opleidingen:

Bacheloropleiding Wijsbegeerte (voltijds en deeltijds)

In voltijdse vorm is dit een driejarige opleiding. Het eerste jaar is de propedeuse, die een overzicht biedt van het geheel van de filosofie. In het tweede jaar vindt een verdieping plaats en in het derde jaar is er enige mogelijkheid tot specialisatie. De bachelorgraad van deze opleiding geeft toegang tot de masteropleidingen van de Faculteit Wijsbegeerte.

Bacheloropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied (voltijds en deeltijds)

Deze opleiding is bedoeld voor studenten die een andere studie filosofisch willen verdiepen. In feite gaat het om één jaar filosofie naast twee jaar in een andere bacheloropleiding. De bachelorgraad van deze opleiding geeft, onder bepaalde voorwaarden, toegang tot de masteropleidingen van de Faculteit Wijsbegeerte.

Masteropleiding Filosofie en Maatschappij (voltijds en deeltijds)

In voltijdse vorm is dit een eenjarige opleiding. De stelt zich ten doel om studenten zelfstandig en kritisch te leren nadenken over de rol die de filosofie kan spelen in publieke debatten over maatschappelijke vraagstukken, alsmede de rol die filosofie kan spelen op het terrein van overheidsbeleid en in de diverse beroepspraktijken.

Masteropleiding Filosofie

In voltijdse vorm is dit een eenjarige opleiding. De in het derde jaar van de bacheloropleiding begonnen specialisatie (Geschiedenis van de filosofie, Ethiek, Sociale en Politieke filosofie, Theoretische filosofie) kan hier worden voortgezet.

Masteropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied (voltijds en deeltijds)

Dit is het vervolg op de bacheloropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied. En ook hier betreft het in feite één jaar filosofie naast de studie in een andere masteropleiding.

Researchmaster opleiding Philosophy (120 ECTS)

Deze opleiding is speciaal bedoeld voor studenten met onderzoek-aspiraties. De opleiding duurt twee jaar en kent een selectieprocedure.

Masteropleiding Filosofie en Educatie

De masteropleiding Filosofie en Educatie is een tweejarige opleiding (120 EC), inclusief een lerarenopleiding waarin een eerstegraads onderwijsbevoegdheid voor het vak Filosofie (havo, vwo) kan worden behaald.

1.2 Algemene opzet van de studieprogramma's

Alle bacheloropleidingen hebben een lengte van drie jaar. De masteropleidingen Filosofie en Filosofie & Maatschappij zijn eenjarig. De Research Master, de Master Filosofie en Educatie en de Master Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied duren twee jaar. Je hebt toegang tot een bacheloropleiding wanneer je een vwo-diploma hebt, een hbo-diploma of een hbo propedeuse. Ben je al 21 jaar en beschik je niet over een getuigschrift vwo, hbo of propedeutisch examen hbo, dan kun je een colloquium doctum afleggen. Dit is een toelatingsexamen, waarvoor je deelcertificaten vwo of het staatsexamen vwo voor de vakken Nederlands, Engels en naar keuze Wiskunde of Geschiedenis nodig hebt. Meer informatie over deze regeling kun je opvragen bij de studieadviseur.

Voor toelating tot de masteropleiding is een bachelordiploma vereist. Voor de tweejarige research master geldt een aparte toelatingsprocedure. Deze is te vinden op de website van de Graduate School Philosophy: <http://www.rug.nl/masters/philosophy-research/>. Meer informatie kun je ook krijgen via de studieadviseur.

Behalve in tijd wordt de lengte van de opleidingen ook uitgedrukt in ECTS. ECTS is de afkorting van European Credit Transfer and Accumulation System, een Europees systeem voor de berekening van de studielast. Studielast is de tijd die wordt besteed aan het bijwonen van colleges, het uitvoeren van de practica en zelfstudie. Ook de voorbereiding van de colleges en de tentamens vallen onder studielast. Studiepunten worden pas uitgekeerd als een studieonderdeel met voldoende resultaat is afgerond.

Eén ECTS staat voor een studielast van 28 uur. De studielast van één jaar bedraagt 60 ECTS. Een bacheloropleiding omvat dus 180 ECTS, een masteropleiding 60 of 120 ECTS.

1.3 Het University of Groningen Honours College

Aan de universiteit bestaat de mogelijkheid voor talentvolle en ambitieuze bachelorstudenten om deel te nemen aan het University of Groningen Honours College. Het College biedt deze studenten, binnen de muren van de RUG, een omgeving waar ze kennis kritisch tegen het licht houden en worden uitgedaagd tot nieuwe inzichten en innovatieve manieren van denken.

Het honoursprogramma omvat 45 extracurriculaire studiepunten, waarvan 25 ECTS zijn bedoeld voor verdieping en 20 ECTS voor verbreding en persoonlijke ontwikkeling. De verdiepende studieonderdelen volgt een student aan de eigen faculteit. Het verbredende deel bestaat uit twee studieonderdelen van elk 5 ECTS, te volgen bij een andere dan de eigen faculteit, en De Petrus Camper leergang. Hierin werken studenten een actueel thema uit, gerelateerd aan één van de honours modules die gevolgd is. Doordat het thema vanuit meerdere perspectieven wordt benaderd en in een interdisciplinair verband wordt uitgewerkt, komt zowel een kennis-, vaardigheden- als persoonlijke ontwikkelingscomponent aan bod. Het programma start in de tweede helft van het eerste studiejaar. De duur van het programma is zodoende vijf semesters. De extra studiebelasting is 25 procent en komt neer op ongeveer 10-12 uur extra studielast per week.

Studenten die tot de beste 10% van hun cohort horen, ontvangen een uitnodiging om te solliciteren naar een plaats aan het University of Groningen Honours College. Studenten die zeer gemotiveerd zijn, maar geen uitnodiging ontvangen, kunnen mits zij goede studieresultaten hebben, ook solliciteren. Selectie vindt plaats op basis van studieresultaten, CV, schriftelijke motivatie en referenties alsmede op basis van een gesprek van de kandidaat met een lid van de toelatingscommissie van het Honours College.

Zie voor uitgebreidere informatie en de precieze selectievoorwaarden, zie de RUG website (www.rug.nl/honours). Het emailadres is honours@rug.nl

1.4 Graduate School of Philosophy

De Graduate School van de faculteit is opgericht om het toponderzoek en het toponderwijs van de faculteit met elkaar te verbinden. De Graduate School of Philosophy bestaat uit een Research Master Programme en een promotieopleiding. De Research Master Philosophy is international georiënteerd en is bedoeld voor studenten die een wetenschappelijke carrière ambiëren. Als Research Master student kun je je speciali-

seren in de Ethiek, Sociale en Politieke Filosofie, de Theoretische Filosofie en de Geschiedenis van de Filosofie. De promovendi in de promotieopleiding worden internationaal geworven. De onderzoekers van het Groningen Institute of Philosophy (GRIPh) begeleiden de promovendi, zodat een nauwe relatie met het lopend onderzoek ontstaat. Voor gedetailleerde informatie zie de website:

<http://www.rug.nl/research/gradschool-philosophy/>.

1.5 Research Master Philosophy

Het tweejarig programma van de research master bestaat uit een 'core curriculum' van vier *Core Issues* cursussen en twee *Research in Practice* cursussen, een aantal keuzemodules, seminars, een buitenlandse stage en het schrijven van een scriptie. Wil je toegelaten worden tot de research master, dan moet je vóór 1 juni een sollicitatiedossier indienen bij de Graduate School. Een speciale toelatingscommissie bekijkt of je voldoet aan de toegangseisen. Meer informatie over de toelatingseisen en het programma kun je vinden op de opleidingspagina:

<http://www.rug.nl/masters/philosophy-research/>

Wanneer je de research master met goed gevolg afrondt, heb je voldoende kwaliteit om te starten met een promotieopleiding. De faculteit beschikt echter maar over een gering aantal promotieplaatsen. Daarom heb je niet automatisch toegang tot de promotieopleiding.

1.6 Promotieopleiding Philosophy

Het belangrijkste deel van de promotieopleiding bestaat uit het onder begeleiding doen van wetenschappelijk onderzoek en het binnen een termijn van drie jaar (in sommige gevallen vier jaar) of minder schrijven van een dissertatie. Dit driejarige traject bestaat uit het doen van onderzoek en het volgen van onderwijs. Dit bestaat uit cursussen die je in overleg met je begeleider/promotor kiest uit het aanbod van de faculteit, andere graduate schools of onderzoekscholen (b.v. Onderzoeksschool Ethiek) in Nederland of elders. Je opleidingsprogramma is grotendeels toegespitst op je eigen onderzoek. Het faculteitsbestuur stelt elk academisch jaar het aantal beschikbare opleidingsplaatsen voor PhD studenten vast.

1.7 Studeren in het buitenland

Studeren in het buitenland is bijna altijd een verrijking van de opleiding en bevordert je academische en persoonlijke ontwikkeling. Dankzij afspraken met universiteiten binnen en buiten Europa en het gebruik van het internationale ECTS-puntensysteem, is studeren in het buitenland een aantrekkelijke en steeds gemakkelijker te realiseren optie geworden. Wel is het noodzakelijk dat je een eventueel verblijf in het buitenland tijdig plant. Vooraf moet je duidelijke afspraken maken over de studieonderdelen die je in het buitenland wilt volgen en daarvoor toestemming vragen aan de

examencommissie. Je moet dus rekening houden met strakke deadlines voor aanmelding en het aanvragen van een beurs! Neem vroegtijdig contact op met de studieadviseur of de buitenlandcoördinator van de faculteit (één jaar van te voren!).

Om je studieverblijf in het buitenland te bekostigen kun je een beroep doen op verschillende beurzenprogramma's. De belangrijkste zijn:

- Erasmus Plus, het belangrijkste EU-beurzenprogramma voor uitwisseling binnen Europa;
- Marco Polo Fonds, het beurzenprogramma van de RUG voor een studieverblijf buiten Europa.

Daarnaast zijn er ook particuliere fondsen die een financiële bijdrage kunnen leveren. Voor financiële en praktische informatie over studeren in het buitenland kun je terecht bij de studieadviseur, of de Universitaire Studenten Desk (USD). Nuttige informatie kun je ook vinden op de websites van de betreffende universiteiten en opleidingen. Ook op de website www.wilweg.nl van het Nuffic is veel informatie te vinden. Let op: ook als je bij studie in het buitenland studievertraging buiten je eigen schuld oploopt, moet je dit z.s.m. melden bij de studieadviseur.

1.7 Kansen en mogelijkheden na je Bachelor

Na het behalen van de bachelorstudie heb je twee mogelijkheden. De eerste is zoeken naar een passende baan waarvoor een academische opleiding op bachelorniveau nodig is, de tweede is de studie vervolgen met een masteropleiding. Met je bacheloropleiding Wijsbegeerte heb je altijd toegang tot de masteropleidingen Filosofie, en Filosofie & Maatschappij. Voor de toelating tot de Research Master Philosophy gelden aanvullende eisen.

Om je de mogelijkheid te bieden je tijdig te oriënteren op de arbeidsmarkt, organiseert de faculteit, in samenwerking met de studievereniging STUFF ieder jaar een voorlichtingsbijeenkomst, gericht op loopbaan- en studieoriëntatie.

NEXT is het centrale loket van de RUG op het gebied van loopbaanondersteuning. NEXT biedt diverse workshops aan die je helpen met het betreden van de arbeidsmarkt. (<http://www.rug.nl/next>)

Het Talent and Career Center, dat aan de RUG is gelieerd, biedt ook verschillende workshops aan en helpt je ook bij loopbaanbegeleiding na het afstuderen (www.talentcareercenter.nl).

1.7 Onderzoek bij de faculteit

Het onderwijs aan de Faculteit Wijsbegeerte komt voort uit wetenschappelijk onderzoek. Alle docenten binnen de faculteit geven onderwijs en verrichten onderzoek. De faculteit heeft alle onderzoek ondergebracht in het Groningen Institute of Philosophy (GRIPh). Het onderzoek binnen het GRIPh bestaat uit drie programma's, die overeen

komen met de drie vakgroepen: Geschiedenis van de filosofie, Theoretische filosofie, Ethiek, Sociale en Politieke filosofie.

Het onderzoek en onderwijs in de vakgroep Geschiedenis van de filosofie richt zich op de hele geschiedenis van de filosofie. Leden van de vakgroep Theoretische filosofie houden zich bezig met wetenschapsfilosofie, (formele) epistemologie, formele en informele logica, en de *philosophy of mind*. Binnen de vakgroep Ethiek, Sociale en Politieke filosofie wordt onderzoek gedaan op het terrein van de ethiek (normatieve ethiek, meta-ethiek en morele psychologie), sociale en politieke filosofie, en de filosofie van wetenschap, technologie en samenleving.

Binnen dit instituut wordt individueel of in samenwerking met anderen binnen en buiten de faculteit onderzoek gedaan.

Onderzoekslijn in het onderwijs

Als student krijg je door je hele studie te maken met het onderzoek dat aan de faculteit gedaan wordt. In het derde bachelorjaar en tijdens de masteropleiding word je uitgedaagd zelf onderzoek te doen. Tijdens werk- en onderzoekscolleges neem je kennis van de verschillende filosofische onderzoeksmethoden en van de nieuwste onderzoeksresultaten. Daarnaast worden je eigen onderzoeksvaardigheden geoefend. Ook het schrijven van een scriptie is een belangrijk instrument voor het verwerven van kennis en vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek.

1.8 STUFF

Studievereniging Faculteit Filosofie

STUFF is de faculteitsvereniging van filosofie en organiseert tal van activiteiten voor haar leden. De vereniging bestaat uit enthousiaste en actieve studenten die samen van alles organiseren en ondernemen.

STUFF is bedoeld voor iedereen die Wijsbegeerte of Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied studeert. De vereniging is opgericht om het contact te bevorderen tussen studenten onderling en tussen studenten en de staf van de faculteit. Docenten, aio's en stafleden dragen over het algemeen ook een steentje bij door te helpen bij activiteiten, door leuke stukjes te schrijven voor het verenigingsblad en de almanak en vaak zijn er ook een aantal docenten aanwezig op de activiteiten.

De maandelijkse borrel van STUFF biedt jou de kans om je medestudenten én docenten op een andere manier te leren kennen dan in de collegezaal. Bovendien zijn er allerlei mogelijkheden om zelf actief mee te doen met de vereniging. Dit kan door in een van de commissies te gaan. Commissies zijn in feite de handen en voeten van de vereniging en organiseren alles wat er gebeurt, zoals borrels, feesten, lezingen, het verenigingsblad 'Qualia', de almanak, filosofische filmavonden, een liftwedstrijd, lasergamen, picknicken, etcetera. Bovendien is er, als je zelf een leuk idee hebt, altijd een mogelijkheid om dit binnen STUFF te realiseren!

Lidmaatschap van STUFF kost slechts 10 Euro per jaar. Als je lid bent kun je bovendien al je studieboeken via STUFF bestellen met maar liefst 10 procent korting. Alleen vanwege deze korting kan het lidmaatschap van STUFF al uit!

Wil je meer weten? Neem dan eens een kijkje op de homepage: www.stuffgroningen.nl of kom naar een van de borrels! Het emailadres van STUFF is fil-stuff@rug.nl.

1.9 Medezeggenschap aan de faculteit

Studenten kunnen in diverse organen van de faculteit hun invloed doen gelden. Ze zijn vertegenwoordigd in het faculteitsbestuur, de opleidingscommissie, en de faculteitsraad.

Het faculteitsbestuur is verantwoordelijk voor het onderwijs en onderzoek van de faculteit. Het bestuur laat zich bijstaan door een student met een adviserende stem. Daarnaast kent de Faculteit een Opleidingscommissie (OC). De opleidingscommissie voorziet het bestuur gevraagd en ongevraagd van advies over onderwijszaken. Deze commissie bestaat uit een evenredige vertegenwoordiging van studenten en docenten.

Inpraak door student en staf is verder mogelijk via de Faculteitsraad (FR). De faculteitsraad heeft instemmings- dan wel adviesrecht met betrekking tot het door het bestuur gevoerde beleid. De raad heeft tien leden: vijf studenten en vijf personeelsleden.

De studenten die in deze organen zitting hebben, vormen samen het Studenten Platform voor Actief Meedenken (SPAM), dat ongeveer acht keer per jaar vergadert. Tijdens deze vergaderingen worden de lopende kwesties besproken en worden de doelen op elkaar afgestemd. Op deze manier kunnen de mogelijkheden voor studentinspraak optimaal worden benut.

Het SPAM zorgt tevens voor nieuwe kandidaten voor de genoemde gremia, die uiteindelijk door het faculteitsbestuur benoemd worden. Als je interesse hebt in een functie als studentvertegenwoordiger, neem dan vooral contact op met het SPAM: spam@rug.nl. De vergaderingen zijn openbaar, dus je bent van harte welkom om deze te bezoeken.

2 Studeren bij de faculteit

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk is informatie opgenomen over een groot aantal praktische zaken waarmee je in je studie te maken krijgt, zoals o.a. de indeling van het academisch jaar, de intekening voor colleges en de registratie van studieresultaten. Verder vind je informatie over diverse regelingen en voorzieningen voor studenten als de regeling voor studiekosten, de ICT-voorzieningen (w.o. Nestor), studiebegeleiding en de bijzondere voorzieningen voor studenten met een ziekte of bijzondere omstandigheden.

2.2 Jaarindeling

Het academisch jaar is bij de Faculteit Wijsbegeerte is opgedeeld in twee semesters, die exclusief vakantieweken samen 40 weken omvatten. Het eerste semester begint in september en duurt tot eind januari. Het tweede semester start begin februari en loopt door tot midden juni. Elk semester omvat twee blokken van 10 weken.

1e semester (1 september – 29 januari)

	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5
	september				oktober				november				december				januari					
maandag	31	7	14	21	28	5	12	19	26	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25
dinsdag	1	8	15	22	29	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26
woensdag	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27
donderdag	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31	7	14	21	28
vrijdag	4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25	1	8	15	22	29

2e semester (1 februari – 17 juni)

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
	februari			maart				april				mei				juni						
maandag	1	8	15	22	29	7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27
dinsdag	2	9	16	23	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31	7	14	21	28
woensdag	3	10	17	24	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25	1	8	15	22	29
donderdag	4	11	18	25	3	10	17	24	31	7	14	21	28	5	12	19	26	2	9	16	23	30
vrijdag	5	12	19	26	4	11	18	25	1	8	15	22	29	6	13	20	27	3	10	17	24	1

De vakken duren 10 weken, een half semester. Vakantie- en feestdagen zijn gemarkeerd. De woensdagen zijn collegevrij.

Op zaterdagen, zon- en feestdagen en op Goede Vrijdag is de faculteit gesloten.

Vakanties en andere collegevrije dagen:

Kerstvakantie:	maandag 21 december 2015 t/m vrijdag 1 januari 2016
Goede Vrijdag:	25 maart 2016
Paasdagen:	27 en 28 maart 2016
Koningsdag:	27 april 2016
Bevrijdingsdag	5 mei 2016
Hemelvaartsdag	5 mei 2016
Pinksteren:	15 en 16 mei 2016

2.3 ICT-voorzieningen voor studenten

RUG-studenten maken gebruik van een centraal account, dat bestaat uit het studentnummer en centraal wachtwoord. Met dit account kun je inloggen op de volgende voorzieningen: e-mail, draadloos internet, studentwerkplekken en Google Apps for Education. Ook voor de voorzieningen ter ondersteuning van het onderwijs: Nestor, Progress en Ocasys gebruik je je RUG-accountgegevens om in te loggen. Informatie over het vak en materiaal behorend bij de colleges en het tentamen vind je op de elektronische leeromgeving Nestor. Progress gebruik je om je studievoortgang in te zien en om je in te schrijven voor bepaalde vakken.

Meer informatie over de ICT voorzieningen is te vinden op de volgende webpagina's:
<http://myuniversity.rug.nl/infonet/studenten/ict/kennisbank/it-question-faq-student>
<http://myuniversity.rug.nl/infonet/studenten/ict/collaboration/google/google>

Online informatie van de faculteit voor filosofiestudenten.

Informatie van de faculteit voor haar eigen studenten en medewerkers staat op My University, het intranet voor alle studenten en medewerkers van de RUG
<http://myuniversity.rug.nl/>.

Log in met je studentnummer en wachtwoord (je RUG-account). Na het inloggen kom je op het Dashboard terecht. Je kunt vanaf het Dashboard bijvoorbeeld rechtstreeks (dus zonder apart inloggen) bij Nestor of Progress. Naast het Dashboard is het tabblad Infonet. Als je daarop klikt, kom je als student bij de informatie van de RUG voor alle RUG-studenten. Op deze pagina vind je de ingang naar het facultaire gedeelte van Infonet: Intranet Faculteit Wijsbegeerte
<http://myuniversity.rug.nl/infonet/studenten/wijsbegeerte/>

Voor meer informatie over de ICT voorzieningen kan men zich wenden tot Fré Moorrees, kamer 0106, tel. 050 3637960, e-mail [F.C. Moorrees@rug.nl](mailto:F.C.Moorrees@rug.nl).

2.4 Verkoop van readers

De readers voor colleges van de Faculteit Wijsbegeerte zijn online te koop bij de webshop van de afdeling GrafiMedia van het Facilitair Bedrijf van de RUG:

<https://webshopgrafimedia.ufb.rug.nl/DSF/> De eerste keer dat je de webshop bezoekt, moet je je registreren. Log daarna in zoals je gewend bent, met je S-nummer en wachtwoord.

De betaling van de readers gaat in de webshop via de beveiligde Ogone-pagina (hierop vul je de betaalgegevens in). Wacht na het voltooien van de bestelling tot je automatisch terugkomt op de pagina van de webshop! Als je dat niet doet en de webpagina afsluit, zal de betaling mislukken!

Zodra de bestelling en betaling voltooid zijn, ontvang je een bevestigingsmail. *Deze moet je uitprinten en meenemen als je de reader gaat ophalen!*

In het algemeen geldt dat readers vanaf drie dagen voor de start van het college 's ochtends (van 9-12 uur) kunt ophalen bij het secretariaat (op vertoon van de bevestigingsmail!).

2.5 Intekenen voor Colleges

Studenten zijn verplicht zich voor alle cursussen tijdig aan te melden in *ProgressWWW*. Aanmelding voor een cursus van het eerste semester is mogelijk vanaf 1 augustus, voor het tweede semester vanaf 1 december. Wie zich twee weken voordat een college begint nog niet heeft aangemeld, kan niet rekenen op tijdige beschikbaarheid van een reader die bij die cursus hoort. Zie ook hierboven: 'Verkoop van readers'.

Aanmelding geschiedt op het internet via ProgressWWW:
www.progresswww.nl/rug/

2.6 Studieresultaten

In de module 'resultaten' van ProgRESS-WWW kun je een persoonlijk overzicht krijgen van de studieresultaten die je hebt behaald. Deze lijst van resultaten is op verschillende manieren te rangschikken (door te klikken op een van de driehoekjes boven de gegevens) en het overzicht kan ook worden geprint. Mocht je je hebben ingeschreven voor meer opleidingen, dan moet je er rekening mee houden dat in verschillende overzichten waarin hetzelfde vak voorkomt, de bijbehorende studiepunten worden meegeteld. Bij het optellen van de punten over alle overzichten kan het dus zijn dat het totale aantal studiepunten te hoog is.

2.7 Studiemateriaal en studiekosten

De RUG kent een prijsbeleid studiekosten. Deze regeling beoogt beheersing van de studiekosten, zodat de component 'studiekosten' in het budget van de studiefinancie-

ring niet te boven wordt gegaan. Men is dus niet meer geld aan studiemateriaal kwijt dan de Minister ter beschikking stelt. Voor 2015-2016 is het normbedrag € 740,-. Per opleidingsfase geldt een plafondbedrag van het normbedrag x de cursusduur.

Soms is het onvermijdelijk dat de kosten hoger zijn dan het plafondbedrag. In dat geval kan de helft van het bedrag dat men meer kwijt is bij het faculteitsbestuur worden teruggevraagd d.m.v. het overleggen van aankoopbewijzen, of is een andere regeling getroffen.

Studenten kunnen informatie over het prijsbeleid studiekosten krijgen via het studentenportaal. Zij kunnen zich tevens wenden tot de University Student Desk of de studieadviseur.

2.8 Bibliotheek

De bibliotheek van de Faculteit Wijsbegeerte is gevestigd op de vierde verdieping van de UB. De bibliotheek maakt deel uit van de Bibliotheek van de Rijksuniversiteit Groningen.

De bibliotheek heeft een collectie van ca. 15.000 banden. De collectie bestaat uit naslagwerken (encyclopedieën, woordenboeken, bibliografieën), monografieën en artikelenbundels. Uiteraard zijn er op de centrale Universiteitsbibliotheek en in de andere vakbibliotheken ook filosofieboeken aanwezig.

Werkcollegekast: de verplichte literatuur voor de colleges staat voor zover beschikbaar, ter inzage in de werkcollegekast. Deze boeken worden niet uitgeleend. De literatuur staat per semester per plank opgesteld. Ook deze boeken zijn alleen ter inzage. Zie ook: : <http://www.rug.nl/bibliotheek/services/ub/services-department/study-rooms/study-room-philosophy/>

Nadere informatie over de bibliotheek is te vinden op de homepage van de bibliotheek: <http://www.rug.nl/bibliotheek/> en op de pagina voor het eigen vakgebied: <http://libguides.rug.nl/philosophy>

2.9 Studiebegeleiding

Tijdens je studie word je begeleid in het maken van verantwoorde studiekeuzes. De studiebegeleiding in de Faculteit is als volgt geregeld. Er is een studieadviseur, er zijn tutoren en studentmentoren.

Studieadviseur

Bij de studieadviseur kun je terecht voor informatie en adviezen over toelating, inschrijving, studiemogelijkheden, studieplanning, BSA, de keuze van hoofd- en bijvak, studeren in het buitenland, hulpverlenende instanties e.d. Ook kun je voor persoonlijke zaken bij de studieadviseur terecht.

Contact: op afspraak via: fil-study-advisor@rug.nl, of via het onderwijssecretariaat. Je kunt ook bellen op 050 363 6157, maar vanwege spreekuren geldt er een beperkte bereikbaarheid. De studieadviseur houdt ook 'inloopsprekuren' waarop studenten langs kunnen komen voor vragen, handtekeningen, of korte besprekpunten. Zie voor de actuele tijden <http://www.rug.nl/filosofie/organization/student-advisor>

In het eerste jaar worden alle eerstejaarsstudenten uitgenodigd voor een kort kennismakingsgesprek met de studieadviseur. De studieadviseur nodigt ook studenten met studievertraging op voor een voortgangsgesprek. Voor bachelorstudenten Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied en masterstudenten Filosofie: Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied geldt dat zij alvorens te starten met de studie een afspraak met de studieadviseur moeten maken voor het maken van een studieplanning.

Studentmentoren

Alle eerstejaarsstudenten worden bij start van de opleiding verdeeld over mentorgroepen onder leiding van een studentmentor. Studentmentoren zijn ervaren studenten die eerstejaarsstudenten wegwijs maken binnen de opleiding en faculteit. De mentorgroepen komen regelmatig samen, met name aan het begin van het collegejaar.

Tutoren

Voor studenten van de research master geldt dat zij ieder een individuele tutor krijgen toegewezen. Deze tutor is in de regel een docent op het vakgebied van de afstudeerscriptie. Tutoren zijn beschikbaar op afspraak en kunnen studenten ondersteunen met inhoudelijke vragen over de studie. Tutoren adviseren studenten over keuzes binnen het curriculum (vakken, *tutorials*, afstudeerrichting), studie in het buitenland, en de afstudeerscriptie.

Taakverdeling Studieadviseur, studentmentoren en tutoren

1. de studieadviseur is er voor alle studenten en geeft informatie en adviezen over toelating, inschrijving, studiemogelijkheden en -planning, minoren, buitenlands verblijf, hulpverlenende instanties e.d.
2. de studentmentoren maken de eerstejaarsstudenten wegwijs in de studie en de faculteit.
3. de tutoren in de Research Master ondersteunen de studenten inhoudelijk bij de afronding van hun studie.

2.10 Ziekte of bijzondere omstandigheid

Als je door ziekte of andere omstandigheden noodgedwongen voor kortere of langere tijd niet aan de colleges en/of tentamens kunt deelnemen, moet je de studieadviseur zo spoedig mogelijk hiervan op de hoogte stellen. Bovendien moet je de docenten bij wie je colleges met aanwezigheidsplicht volgt, persoonlijk over de absentie informeren.

Wanneer je verwacht dat je studievertraging zal oplopen, moet je dit onmiddellijk melden aan de studieadviseur, omdat je dan wellicht in aanmerking kunt komen voor financiële ondersteuning uit het Profileringsfonds. Wanneer de studievertraging groter is of dreigt te worden dan 15 EC moet je, om in aanmerking te blijven komen voor het fonds en speciale voorzieningen, zelf een afspraak maken met een studentendecaan van het Studenten Service Centrum voor een vervolgmelding. Zie <http://myuniversity.rug.nl/infonet/studenten/profileringsfonds/>

2.11 Studeren met een functiebeperking

Studenten die te maken hebben met een lichamelijke functiebeperking, langdurige psychische klachten of dyslexie, kunnen aanspraak maken op bijzondere voorzieningen voor het volgen van onderwijs en het afleggen van tentamens. Hiervoor geldt de volgende procedure:

- Maak een afspraak met de studieadviseur en bespreek de mogelijkheden die er zijn bij de opleiding. Doe dit zo snel mogelijk, omdat er misschien maatregelen moeten worden getroffen die enige tijd vragen.
- Maak een afspraak met een studentendecaan van het Studenten Service Centrum. Een studentendecaan informeert je over de financiële en juridische regelingen. Daarnaast stelt de studentendecaan een aanbevelingsbrief op voor aanpassingen in het onderwijs van de faculteit.
- Neem een medische (of psychologische) verklaring mee naar beide gesprekken. Als je wilt, mag je een coach of een ouder meenemen.

Belangrijk

Houd je aan de gemaakte afspraken. Anders kom je mogelijk niet in aanmerking voor financiële ondersteuning en/of aanpassingen aan het onderwijs.

Het adres van het Studenten Service Centrum is:

Uurwerkersgang 10
Postbus 72, 9700 AB Groningen
(050) 363 8066
ssc-secretariaat@rug.nl
www.rug.nl/ssc

3 Onderwijs en examens

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk vind je informatie over de uitgangspunten en achterliggende gedachten die een rol hebben gespeeld bij het opstellen van de onderwijsprogramma's van de faculteit: de doelstellingen en eindtermen. Ook wordt het een en ander gezegd over de juridische basis van de programma's, de zogenaamde onderwijs- en examenregelingen. Daarnaast is er aandacht voor belangrijke formele zaken als toelatingseisen en toegangseisen, toetsing en beoordeling alsmede examens.

3.2 Doelstellingen en eindkwalificaties

Bij het maken van de onderwijsprogramma's van de opleidingen die de faculteit aanbiedt, zijn twee niveaus onderscheiden: doelstellingen en eindkwalificaties. Doelstellingen worden geformuleerd om helder te maken waartoe de betrokken opleiding opleidt. Voor academische opleidingen wordt daarbij niet zozeer aan functies en beroepen gedacht maar aan gebieden waarover je kennis krijgt en met betrekking waartoe je theoretische en praktisch georiënteerde vaardigheden aanleert. De eindkwalificaties geven aan wat je uiteindelijk moet weten en kunnen in termen van inhoud en niveau. De doelstellingen en eindtermen van een opleiding worden vermeld bij de betreffende opleiding.

3.3 Toelatingseisen en toegangseisen

Toelatingseisen zijn de eisen waaraan je moet voldoen voordat je met een studie kunt beginnen. Hoewel elke opleiding zijn eigen toelatingseisen stelt, geldt in het algemeen dat je met een vwo-diploma of een hbo-diploma aan de toelatingseisen voor een universitaire bacheloropleiding voldoet. Ook alleen een hbo-propedeuse kan toegang geven tot een universitaire bacheloropleiding. Dit is ter beoordeling van de toelatingscommissie.

Soms kun je met een hbo-diploma dat verwant is aan de gekozen universitaire studie vrijstellingen krijgen, zodat de universitaire studie verkort wordt. Het is echter aan de examencommissie om hierover een beslissing te nemen. Iemand die de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt en niet beschikt over een getuigschrift vwo of hbo kan een colloquium doctum afleggen. Zie hiervoor de website van de faculteit: <http://www.rug.nl/filosofie/education/prospective/colloquium-doctum>

Toegangseisen zijn de eisen die gesteld worden aan toelating tot een bepaald studieonderdeel. Het kan bijvoorbeeld zo zijn dat je voor het volgen van een tweedejaars module een eerstejaars module moet hebben gehaald. De specifieke toegangseisen

voor de verschillende studieonderdelen staan vermeld in de vakomschrijvingen achter in deze gids.

3.4 Toelatingscommissie

De toelatingscommissie is verantwoordelijk voor de toelating van studenten tot de studieprogramma's van de faculteit. De commissie vergadert onder meer over:

- De geschiktheid van de student voor de toelating tot het studieprogramma
- Toelatingsverzoeken voor de Research Master Philosophy
- Bijzondere toelatingen, zoals colloquium doctum
- Toelatingsverzoeken van studenten met een niet-Nederlands diploma

De leden van de commissie zijn dr. F.A. Keijzer (voorzitter), dr. M. Lenz and dr. H. T. Adriaenssen. De studieadviseur is adviserend lid van de commissie en treedt in die hoedanigheid ook op als secretaris. Hij is tevens het eerste aanspreekpunt voor vragen over alle zaken die betrekking hebben op toelating.

3.5 Open Colleges

Wie zich niet aan de universiteit als student wil inschrijven en als belangstellende een of meer cursussen wil volgen kan zich inschrijven als *contracttoehoorder*. De kosten hiervoor bedragen aan de Faculteit Wijsbegeerte € 50,- per EC (European Credit points). Een contracttoehoorder die ook een toets wil afleggen betaalt bij inschrijving voor een cursus € 100,-. Een college heeft doorgaans een omvang van 5 EC of 7,5 EC. Zie <http://www.rug.nl/filosofie/education/open-colleges> voor meer informatie. Hoewel aan de inschrijving als contracttoehoorder geen vooropleidingseisen worden gesteld, wordt er van uit gegaan dat contracttoehoorders een vwo-niveau bezitten.

3.6 Onderwijs en Examenregelingen

De Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek bepaalt dat elke opleiding een Onderwijs- en Examenregeling, kortweg OER, dient te hebben. Deze OER legt het programma en de tentamens die je moet afleggen vast. Ook bevat de OER ook de regels die gelden met betrekking tot het afleggen van een tentamen. Je wordt geacht kennis te nemen van de OER van je eigen opleiding. De Onderwijs- en Examenregelingen van de opleidingen zijn te vinden op de website van de Faculteit Wijsbegeerte: <http://myuniversity.rug.nl/infonet/studenten/wijsbegeerte/regelingen/onderwijsenexamenregelingenbama/>

3.7 Examencommissie

De examencommissie is verantwoordelijk voor het borgen van de kwaliteit van de tentamens en examens, en daarmee van de diploma's. De examencommissie moet van iedere student op onafhankelijke en deskundige wijze vaststellen of hij/zij voldoet aan de eisen die de opleiding stelt ter verkrijging van de graad. De examencommissie is ook de partij die toeziet op het naleven van de Onderwijs- en Examenregelingen, mede met behulp van haar Regels en Richtlijnen (zie p. 105). Deze regelingen zijn te raadplegen via het studentenportaal. Onderwerpen waar de examencommissie over vergadert zijn onder meer:

- de controle van de Onderwijs- en Examenregeling,
- advisering over het toetsbeleid van de opleiding,
- het vaststellen van (individuele) vakkenpakketten van studenten
- In behandeling nemen van klachten en van bezwaarschriften tegen tentamenuitslagen
- toekennen of afwijzen van verzoeken tot vrijstelling van studieonderdelen
- gevallen van - vermoede - fraude en/of plagiaat door student of stafid, die gevolgen hebben voor de beoordeling van het werk van de student.

Studenten die om uiteenlopende redenen willen afwijken van de Onderwijs en regelingen behoren voorafgaand een gemotiveerd schriftelijk verzoek in te dienen bij de examencommissie. De studieadviseur kan desgevraagd studenten advies geven over het opstellen van dergelijke verzoeken. De commissie vergadert in de regel maandelijks in de perioden dat er onderwijs wordt aangeboden.

Samenstelling commissie

De commissie bestaat uit leden van de wetenschappelijke staf, en een lid dat niet verbonden is aan de faculteit. Deze externe deskundige kan een vakgenoot zijn van een andere instelling of van een andere discipline van de RUG. Het kan tevens iemand zijn die deskundig is op het gebied van toetsing. De studieadviseur is geen lid van de examencommissie, maar neemt als adviserend lid deel aan de vergaderingen.

Zie voor de actuele samenstelling van de commissie

<http://www.rug.nl/filosofie/organization/board-council-and-committees>

Contact

De voorzitter van de examencommissie is Dr. Jan Albert van Laar. Email: j.a.van.laar@rug.nl

3.8 Bindend studieadvies (BSA)

Studenten die vanaf 1 september 2010 bij een opleiding in de propedeutische fase beginnen krijgen te maken met een bindend studieadvies (BSA). Dit betekent dat je je

opleiding niet kunt voorzetten als je aan het eind van het eerste jaar onvoldoende resultaat hebt behaald.

De Faculteit Wijsbegeerte biedt één opleiding aan met een BSA-norm: de bachelor wijsbegeerte (zie p. 40). De minimale norm waaraan je moet voldoen is het halen van 45 studiepunten in je eerste jaar. En in het tweede jaar moet je de propedeuse hebben behaald. Als je de minimumnorm niet haalt en niet tijdig hebt aangegeven dat er bijzondere omstandigheden zijn die de studie hebben vertraagd, volgt er een negatief bindend studieadvies. Met een bindend studieadvies mag een student zich voor een periode van twee jaar vanaf 1 september van het aansluitende collegejaar niet inschrijven voor dezelfde studie.

De voor het bindend studieadvies geldende 45 ECTS dient nadrukkelijk niet de norm te zijn, maar als het absolute minimum te worden gezien. De norm is om in je eerste jaar 60 ECTS te halen. Onderwijs- en examenprogramma's zijn zo ontworpen dat je bij voldoende inspanning die 60 ECTS kunt realiseren. De studieonderdelen die je niet in het eerste jaar haalt, dien je het jaar erop alsnog te behalen. Dit levert in de praktijk doorgaans verdere studievertraging in de postpropedeutische fase op.

De universiteit zorgt voor een goede begeleiding van de eerstejaars en ziet er op toe dat de studenten exact weten hoe ze er voor staan. Daartoe wordt al na 13 weken een eerste, voorlopig studieadvies gegeven. Een tweede studieadvies volgt na het eerste semester. Het definitieve studieadvies, dat bindend is, wordt gegeven na het tweede semester, omstreeks week 30.

Meerdere opleidingen

Wanneer je voor twee of meer opleiding ingeschreven staat dien je voor minimaal één opleiding 45 ECTS te halen. Wanneer je binnen twee jaar ook de propedeuse gehaald hebt, geldt voor de andere opleiding geen BSA verplichting meer.

Deeltijd

Voor deeltijdstudenten geldt een norm van 20 ECTS in het eerste jaar en dien je de propedeuse binnen 3 jaar te halen.

Inschrijving na 1 februari

Bij een inschrijving na 1 februari geldt een norm van 20 ECTS, waarbij je vervolgens wel de propedeuse behaald dient te hebben aan het einde van het daaropvolgende collegejaar (na anderhalf jaar dus).

Persoonlijke omstandigheden

Wanneer je te maken hebt of krijgt met bijzondere omstandigheden (ziekte, familieomstandigheden, functiebeperking etc.) is er een speciale regeling. Wanneer je van-

wege persoonlijke omstandigheden vertraging op loopt in je studie, dien je dit zo snel mogelijk te melden aan de studieadviseur.

Voor de exacte omschrijving van de regels omtrent het bindend studieadvies, zie paragraaf 4 van het Onderwijs- en Examenreglement (OER) op de facultaire website.

3.9 Toetsing en beoordeling

Voor elk studieonderdeel dat je volgt krijg je een cijfer. Aan een universiteit is het gebruikelijk te eisen dat alle studieonderdelen met een voldoende zijn afgesloten. Een studieonderdeel is voldoende dan wel onvoldoende wanneer voor het onderdeel een 6 of hoger, respectievelijk 5 of lager behaald is. Voor cijfers onder de 6 worden geen decimalen berekend.

De toetsing en beoordeling kunnen op verschillende manieren plaatsvinden. In het eerste jaar leggen studenten in verhouding vrij veel schriftelijk tentamens en tussentoetsen af, in de hogere jaren ligt de nadruk op deelname aan werkcolleges en wordt de kwaliteit van de inzet beoordeeld. Die inzet kan betrekking hebben op het houden van een voordracht en/of het schrijven en zo nodig presenteren van een werkstuk en de beoordeling van werkstukken van collega-studenten. Voor tentamens en tussentoetsen geldt dat er twee kansen per jaar zijn: het reguliere tentamen en de herkansing. Voor de onderdelen van de propedeuse en het tweede jaar van de bachelor Wijsbegeerte en voor de minorcursussen wordt een herkansing geboden in de tentamentijd van de collegeperiode die volgt op de periode waarin de cursus werd gegeven. Voor de onderdelen die plaats vinden in de laatste periode van het studiejaar wordt een passende herkansingsdatum gezocht.

Voor tweede- en derdejaars onderdelen die afgesloten worden met een paper geldt de regeling zoals die onder 3.10 omschreven is.

Herkansingen voor derde- (bachelor) en master onderdelen vinden altijd plaats na individueel overleg tussen student en docent.

Om je studielast goed te kunnen spreiden over het jaar is het belangrijk dat je tentamens in één keer haalt, omdat je anders in het volgende blok met zowel hertentamens als reguliere tentamens te maken krijgt.

Mede in verband met het bindend studieadvies geldt voor alle tentamens en werkstukken een nakijktermijn van 10 werkdagen. Dat betekent dus dat docenten vanaf de dag waarop een tentamen is gemaakt of een werkstuk is ingeleverd maximaal tien werkdagen hebben om het tentamen of werkstuk na te kijken en de behaalde resultaten door te geven aan de onderwijsadministratie. Daarna duurt het nog maximaal drie dagen tot de resultaten in ProgRESS-WWW te zien zijn.

3.10 Regeling inzake het schrijven van papers

1. Eerste jaar

- In het eerste jaar van de bacheloropleiding Wijsbegeerte worden - behalve bij Argumentatietheorie- in principe geen papers geschreven ter afsluiting van een vak.
- Alle afrondingen bestaan uit schriftelijke tentamens. Onder schriftelijke tentamens worden mede verstaan take home tentamens met schriftelijke vragen.
- De docent toetst aan de cursus toegekende schrijfvaardigheden met twee of meer schrijfoopdrachten van tezamen ongeveer 2000. De toetsing van de schrijfvaardigheid telt voor 20 procent mee in het eindcijfer.

2. Tweede jaar

- In het tweede jaar van bacheloropleidingen kunnen papers gevraagd worden ter afsluiting. De tussentoets, echter, betreft niet het schrijven van een paper.
- De docent verstrekt tijdens de cursus het onderwerp voor de paper, of een lijst met onderwerpen waaruit studenten kunnen kiezen. De docent kan bij elk onderwerp ook literatuur vermelden en richtlijnen voor het schrijven van de paper.
- De omvang is maximaal 2000 woorden.
Voor het schrijven van het afsluitende paper moeten twee weken worden bestemd, tellend vanaf het tijdstip van het laatste gegeven college van de lopende cursus. De inleverdatum valt binnen de periode waarin de cursus is geroosterd.
- De deadline is hard. Bij overschrijding mag de docent de paper niet meer accepteren.
- Een docent kan tussentijdse niet-vrijblijvende opdrachten verstrekken, ook als alternatief voor een afsluitende paper.
- Heeft een student een paper niet op tijd ingeleverd, of beoordeelt de docent deze als onvoldoende dan is de student aangewezen op de herkansing.

3. Derde jaar en master

- In het derde jaar van bacheloropleidingen en in de masteropleidingen kunnen papers gevraagd worden ter afsluiting.
- De docent verstrekt aan het begin van of tijdens de cursus een lijst met onderwerpen voor papers, waaruit studenten kunnen kiezen. De docent kan bij elk onderwerp ook literatuur vermelden en richtlijnen voor het schrijven van de paper. De docent verstrekt tevens een tijdschema voor het kiezen van het onderwerp en het schrijven van de paper.
- De omvang de afsluitende paper, of de gezamenlijke schriftelijke opdrachten, is maximaal 5000 woorden.
- Als de cursus wordt afgesloten met één afsluitende paper, moeten voor het schrijven vier weken worden bestemd, tellend vanaf het tijdstip van het laatste gegeven college van de lopende cursus, dat bij een afsluitende paper in de master uiterlijk in de zesde collegeweek plaatsvindt. Deze deadline (vier weken na het laatste college) is hard. Bij overschrijding mag de docent de paper niet meer accepteren.
- Een docent kan tussentijdse niet vrijblijvende opdrachten verstrekken, ook als alternatief voor een afsluitende paper.

- Heeft een student een paper niet op tijd ingeleverd, dan wijst de docent de student erop dat hij of zij binnen twee weken om een nieuw onderwerp kan verzoeken voor de herkansing. De deadline voor de nieuwe paper ligt vier weken na het verstrekken van het nieuwe paperonderwerp. Heeft een student wel op tijd een paper ingeleverd, maar beoordeelt de docent deze als onvoldoende dan geldt bij een cijfer lager dan 5 de zojuist genoemde herkansingsregeling. Is het cijfer 5 dan kan de student zijn paper binnen vier weken verbeteren en deze nieuwe versie van het bestaande paper voor de herkansing inleveren.

Bij alle schriftelijke opdrachten en (eind)papers geldt dat de student na beoordeling feedback krijgt op de opdracht of paper.

De student geeft door het inleveren van niet-gesurveilleerd schriftelijk werk toestemming tot het uitvoeren van controle op eventuele fraude, bijv. met elektronische middelen.

3.11 Fraude

In 'Regels en Richtlijnen van de Examencommissie', dat op de website van de faculteit te vinden is, staat o.a. beschreven hoe de faculteit omgaat met fraude. De faculteit gebruikt een zogenaamde plagiaatscanner voor de detectie van fraude. In verband hiermee dienen schriftelijke werkstukken, essays, papers en scripties door de student altijd óók elektronisch ingeleverd te worden.

3.12 Judicium regeling

De examencommissie beoordeelt of aan het bachelorgetuigschrift een onderscheiding wordt toegekend. Hierbij dient aan de volgende voorwaarden te zijn voldaan: Het onafgeronde gewogen gemiddelde van alle onderwijseenheden, exclusief de scriptie, van het door de examencommissie goedgekeurde examenprogramma is groter dan of gelijk aan 8,0 voor 'Cum laude'; groter dan of gelijk aan 9,0 voor 'Summa cum laude'. Het cijfer voor de scriptie moet voldoen aan de volgende minima: 'Cum laude': het cijfer voor de scriptie of thesis is tenminste 8,0; 'Summa cum laude': het cijfer voor de scriptie of thesis is tenminste 9,0.

Geen judicium wordt toegekend indien de omvang van de vrijstellingen in ECTS meer dan de helft van het totaal aantal ECTS van de opleiding bedraagt.

Voor het behalen van enig judicium geldt dat het tentamen van een onderwijseenheid slechts eenmaal afgelegd mag zijn. Voor het behalen van een judicium geldt dat voor geen enkel vak een cijfer lager dan 7,0 is behaald.

Voor studenten die vóór 1 september 2010 de opleiding hebben aangevangen blijft de judiciumregeling van kracht die voor hen gold op 31 augustus 2010.

In bijzondere gevallen kan de examencommissie afwijken van hierboven beschreven regeling.

3.13 Regeling Voertaal Colleges

Aan de faculteit wordt de volgende Regeling Voertaal Colleges gehanteerd:

De eerste- en tweedejaars colleges en de minorcolleges worden in het Nederlands gegeven, tenzij de docent anders heeft aangegeven.

Derdejaars bachelorcolleges worden in het Engels aangeboden als de docent te kennen heeft gegeven dat te willen doen. Als vervolgens blijkt dat er geen behoefte is aan een andere voertaal, kan het college alsnog in het Nederlands worden gegeven. De afronding van het college (bv wel of geen Engelstalige paper) wordt in overleg met de studenten vastgesteld.

Mocht voor een buitenlandse student het aanbod aan Engelstalige derdejaars vakken te gering blijken te zijn, dan wordt de mogelijkheid gecreëerd van een aangepast programma (bv een literatuurlijst).

Alle mastercolleges aan de Faculteit Wijsbegeerte worden in het Engels worden aangeboden, tenzij er moverende redenen van inhoudelijke aard zijn om dit niet te doen. Dit geldt bijvoorbeeld voor het mastercollege Filosofische Interventies.

3.14 Overgangsregeling

Het bestuur ziet erop toe dat voor studenten die door de invoering van onderwijsvernieuwingen in problemen raken, desgewenst maatregelen worden getroffen die tot doel hebben hen een aangepast studieprogramma aan te bieden dat zo veel mogelijk overeenkomt met het studieprogramma waarmee ze hun studie zijn begonnen. Men wende zich hiervoor tot de studieadviseur.

3.15 Studielastmodel

De studielast of studieomvang van een onderdeel is de tijd die een 'normstudent' full-time nodig heeft om dat onderdeel met goed gevolg af te sluiten. Full time betekent: 8 uur per dag, 5 dagen in de week. De studielast wordt uitgedrukt in European Credit points (EC). Eén (studie)jaar = 1680 (studie)uren = 60 EC. 1 EC = 28 uren studie. Een onderdeel met een studielast van 5 EC veronderstelt dan $5 \times 28 = 140$ uren studie.

In de studielast van een cursus wordt begrepen:

1. colleges: het aantal uren dat deze in beslag nemen gedurende de cursusperiode;
2. literatuur:
 - 1 à 2 blz. p.u. voor sterk wiskundig/formele/logische literatuur
 - 3 blz. p.u. voor literatuur van hogere dan gemiddelde moeilijkheidsgraad
 - 5 blz. p.u. voor literatuur van gemiddelde moeilijkheidsgraad
 - 7 blz. p.u. voor vlotter leesbare/populairder literatuur
3. tentamen: bij invoering van een traditioneel tentamen worden daarop betrekking hebbende extra activiteiten verzameld (bestudering collegedictaten, maken van uittreksels/overzichten, leeswerk e.d.). Dit sluit aan bij het studeergedrag in traditionele programma's waarbij studenten vrijwel onvermijdelijk 2-5 dagen 'een tentamen leren'. De norm is daaraan gerelateerd: 20-40 uur, afhankelijk van moeilijkheidsgraad, hoeveelheid stof, activiteiten en eisen.
4. opdrachten: per opdracht wordt vastgesteld de hoeveelheid tijd die men daaraan maximaal dient te besteden. Dit varieert van eenvoudige huiswerkopdrachten van 1 à 2 uur tot korte referaten of essays van enkele bladzijden (max. 8 uur).
5. tentamenvervangende opdrachten of eindwerkstuk: een complex van tentamenvervangende opdrachten of (een) tentamenvervangend(e) werkstuk(ken) kent dezelfde studielast als een tentamen. In de regel 20-40 uur, afhankelijk van hierboven genoemde factoren.

3.16 Evaluatie van het onderwijs door studenten

De faculteit vindt het belangrijk dat het onderwijs mede door studenten geëvalueerd wordt. Alle colleges worden geëvalueerd door de opleidingscommissie en de betrokken docent(en). Op grond van de evaluaties van studenten gaat de opleidingscommissie na of verdere stappen dienen te worden genomen. Een verslag van de evaluatie wordt doorgezonden aan de docent. De docent vult een docentevaluatie in. Desgevraagd dient de docent op door de commissie aangegeven punten schriftelijk te reageren. De commissie kan aan de docent vragen om een college op een aantal punten te herzien (bijvoorbeeld met betrekking tot de wijze waarop het college is georganiseerd, de hoeveelheid literatuur, de wijze van tentamineren e.d.). De onderwijsdirecteur kan op grond van adviezen van de commissie of van de raad wijzigingen aanbrengen in het onderwijsprogramma.

3.17 Klachten, bezwaar en beroep

Wanneer een student niet tevreden is over bijvoorbeeld het gedrag van een medewerker of over de kwaliteit van het onderwijs of een onderwijsvoorziening, dan kan hij of zij een klacht indienen.

Het verdient de voorkeur eerst de informele weg te bewandelen: praten met degene die het probleem veroorzaakt om samen tot een bevredigende oplossing te komen.

Als de verhoudingen of de sfeer er echter niet naar zijn om het probleem informeel op te lossen, dan kunnen studenten een officiële klacht indienen.

Met klachten betreffende de verzorging of de organisatie van het onderwijs kunnen studenten in eerste instantie terecht bij de studieadviseur of bij de Examencommissie (zie pagina 21). Met klachten over de veiligheid van het gebouw, over ongezonde werksituaties of studieomstandigheden kunnen personeel en studenten terecht bij de portefeuillehouder bedrijfsvoering in het bestuur, die de eindverantwoordelijkheid draagt voor de uitvoering van de arbeidsomstandighedenwet (Arbo-wet) en voor de milieuzorg in de Faculteit Wijsbegeerte.

Daarnaast kan je als student een bezwaar- of een beroepschrift indienen als je het niet eens bent met een schriftelijke beslissing die genomen is door een orgaan van de universiteit (zoals College van Bestuur, Faculteitsbestuur, Examencommissie, examinatoren). Het gaat hier vooral om beslissingen die genomen zijn in het kader van toelating, inschrijving, betaling collegegeld, financiële ondersteuning, tentamenuitslagen e.d.

Dit bezwaar of beroep kun je uiterlijk binnen zes weken na dagtekening van het besluit online bij het Centraal Loket Rechtsbescherming Studenten indienen of schriftelijk richten aan:

Rijksuniversiteit Groningen
Centraal Loket Rechtsbescherming Studenten (CLRS)
Postbus 72
9700 AB Groningen

Zie hierover hoofdstuk 10 van het instellingsdeel van het Studentenstatuut en <http://www.rug.nl/education/laws-regulations-complaints/>

Zie hierover hoofdstuk 10 van het instellingsdeel van het Studentenstatuut en <http://www.rug.nl/education/laws-regulations-complaints/>

3.18 Facultaire computerfaciliteiten

De Faculteit Wijsbegeerte beschikt over een netwerk van computers. Frontoffice-medewerker is Hauke de Vries, kamer 0005, tel. 3636146 ('s middags).

Filosofiestudenten kunnen gebruik maken van de PC's en de printer die in de speciaal voor hen bestemde computerzaal staan opgesteld.

Hulp bij het inloggen kan gegeven worden door de Frontoffice-medewerker. Ga bij zijn afwezigheid in dringende gevallen naar de Servicedesk van de Faculteit der Letteren (Harmonie gebouw), waar je op vertoon van je studentenkaart een nieuw wachtwoord kunt aanvragen. Zelf je wachtwoord wijzigen kan via <https://diy.rug.nl/pwm/>.

De Frontoffice-medewerker kan ook behulpzaam zijn bij incidentele vragen over faciliteiten en toepassingen. Dit laatste echter slechts nadat je eerst zelf de hulp-functies van de betreffende toepassing hebt geraadpleegd.

Voor uitgebreide instructies over het gebruik van de PC en verschillende toepassingen kun je terecht bij het Centrum voor Informatietechnologie (CIT) van de universiteit, waar diverse cursussen voor studenten verzorgd worden.

3.19 Studeren in het buitenland

Een deel van je studie in het buitenland volgen kan heel leuk, interessant en nuttig zijn, mits je dit goed voorbereid hebt. Meestal vergt dat behoorlijk wat tijd, dus begin daar vroeg mee! Als je bijvoorbeeld in het derde jaar van je studie een semester naar het buitenland wilt, kun je het best aan het begin van het tweede jaar al informatie gaan zoeken over de belangrijkste punten:

- Waar wil ik heen gaan? Welke universiteit?
- Welke periode is het meest geschikt? Hoe is het studiejaar ingedeeld?
- Welke vakken kan en wil ik daar volgen?
- Geeft de examencommissie toestemming die vakken in mijn programma te laten meetellen?
- Kan ik een beurs krijgen?

Het is mogelijk om specialisatievakken uit de bachelor of de master in het buitenland te volgen, maar deze moeten qua niveau en studierichting in het studieprogramma passen. *Alle vakken moeten van tevoren voorgelegd worden aan de examencommissie, alleen dan is er de garantie dat de vakken mee kunnen tellen in het studieprogramma!* De examencommissie heeft voor deze beoordeling gegevens nodig over het niveau, de literatuur en de studielast van het vak.

Er zijn verschillende manieren om je verblijf in het buitenland te regelen en te financieren:

Bestaande uitwisselingsprogramma's binnen de RUG

Uitwisselingsprogramma's komen voort uit de officiële (bilaterale of multilaterale) samenwerkingsovereenkomsten tussen de RUG en buitenlandse universiteiten. De uitwisselingen worden mogelijk gemaakt door een stelsel van aanvullende studiebeurzen, gefinancierd door de Europese Unie of door de RUG zelf.

Het voordeel van een uitwisselingsprogramma is dat er al studieplaatsen en studentenbeurzen beschikbaar zijn. Ook is het niveau van de ontvangende universiteit gewaarborgd. Vaak zijn er afspraken gemaakt inzake het collegegeld; een uitwisselingsprogramma gaat er veelal vanuit dat een instelling evenveel studenten ontvangt als uitzendt zodat de uitwisselingsstudent geen collegegeld hoeft te betalen.

Het programma voor de internationalisering van de RUG is het Marco Polo Fonds en geldt in principe wereldwijd; het belangrijkste EU-programma voor de internationalisering van het onderwijs is het 'Erasmus plus' programma. Dit programma geldt binnen de landen van de EU.

Voor een overzicht van deelnemende instellingen zie:

<http://myuniversity.rug.nl/infonet/studenten/wijsbegeerte/studeren-buitenland/>

Bilaterale overeenkomsten van de faculteit met zusterfaculteiten

De faculteit Wijsbegeerte heeft met een aantal zusterfaculteiten afspraken gemaakt inzake de uitwisseling van studenten en staf via het Erasmus plus programma, te weten:

- Berlin Humboldt Universität (Duitsland),
- Central European University Budapest (Hongarije),
- Universiteit van Gent, (België),
- KU Leuven (België).
- University of St Andrews (Schotland)
- Universität Stuttgart (Duitsland)
- Ludwig-Maximilians-Universität München (Duitsland)

Hiermee is het niveau van de te volgen vakken gegarandeerd. Eveneens zijn er studieplaatsen gegarandeerd, maar het aantal studieplaatsen is beperkt. De faculteit behoudt zich het recht voor om studenten voor uitwisselingsprogramma's te selecteren. De studieadviseur beschikt over een actueel overzicht van de uitwisselingspartners van de faculteit.

Marco Polo

Wanneer je niet in aanmerking komt voor een Erasmus plus beurs, kan je een Marco Polo-beurs aanvragen. Marco Polo beurzen worden alleen verstrekt wanneer het bezoek zorgvuldig is voorbereid en de student aan bepaalde eisen voldoet.

- De student dient ingeschreven te staan als degree student voor een bachelor of masteropleiding. Bachelor studenten dienen tenminste de eerste twee studiejaar te hebben afgerond alvorens zij voor een Marco Polo beurs in aanmerking komen.
- Goedkeuring van het studieverblijf wordt vóóraf door de studieadviseur gegeven. Deze goedkeuring is tevens gebaseerd op de studieresultaten van de student, blijkend uit de studieresultaten en studieduur.
- Toezegging van begeleiding/monitoring moet aanwezig zijn, zowel vanuit de eigen opleiding als vanuit de gastinstelling (bv uitnodigingsbrief of "learning agreement").
- De faculteit toetst of de student een gedegen kennis van de taal (voertaal bij de gastinstelling) en cultuur van het te bezoeken land heeft en zich op het verblijf heeft voorbereid.

- de student dient binnen een maand na terugkomst een kopie van het reisbiljet (of instapkaart) en een kort verslag in te leveren, almede een bewijs waaruit blijkt dat de student in het buitenland een bepaald aantal studiepunten heeft behaald.
- De RUG behoudt zich het recht voor om de beurs niet uit te betalen indien de student veel korter in het buitenland blijft dan was voorzien of naar het oordeel van de examencommissie in gebreke is gebleven ten aanzien van de studieprestaties.

Voor de procedure en extra informatie over de Marco Polo-beurs zie <http://myuniversity.rug.nl/infonet/studenten/wijsbegeerte/studeren-buitenland/overig>

Beursprogramma's

Naast instanties als de Europese Unie en de Nederlandse overheid zijn er ook bedrijven, stichtingen en particulieren die via diverse programma's beurzen beschikbaar stellen voor studenten die een stage of een deel van hun studie in het buitenland willen volgen.

Voor beurzen die onder de NUFFIC vallen zie: www.wilweg.nl en kijk onder financiering, beursprogramma's.

In Groningen kun je terecht bij de infotheek voor Studie en Beroep (Studenten Service Centrum, Uurwerkersgang 10) voor informatie over een groot aantal particuliere fondsen.

Ook vind je op www.beursopener.nl nog een grote diversiteit aan mogelijke beurzen.

Universiteiten zonder een contract met de RUG

Het is ook mogelijk om te studeren aan een universiteit waarmee de RUG geen contract heeft afgesloten. Er dient dan op een andere manier, bv. via een docent, contact te worden gelegd met de uitgekozen universiteit. Vervolgens moet een aantal zaken geregeld worden, waaronder:

- toestemming om als buitenlandse student vakken te volgen, en inschrijving
- betaling van (een gedeelte van) het collegegeld
- vaststellen dat het te volgen onderwijs van voldoende niveau is (via de examencommissie)
- erkenning van de studieresultaten voor het programma van de student (via de examencommissie)

Waarschuwing: als er geen contract met de ontvangende universiteit is afgesloten, is het niveau niet gewaarborgd. Dit kan grote teleurstellingen opleveren. Zorg dus dat je van tevoren je studieprogramma goedgekeurd krijgt en dat je zeker weet dat de vakken die je wil gaan volgen ook echt aangeboden zullen worden. Onzekerheid hierover resulteert vaak in studievertraging.

Studiefinanciering

Bij het Steunpunt Studiefinanciering kun je informatie krijgen over het meenemen van je studiebeurs tijdens je verblijf in het buitenland. Ook is het mogelijk voor de periode dat je in het buitenland studeert restitutie aan te vragen voor je bijdrage voor de OV-jaarkaart die op je beurs wordt ingehouden.

Waarschuwing: een verblijf in het buitenland kan duur zijn. Zo betaal je bijvoorbeeld in New York zo'n \$ 1000,- per maand voor woonruimte of in Engeland £ 8000,- collegegeld voor een jaar studie. Begin dus tijdig met het verwerven van fondsen om het verblijf mogelijk te kunnen maken.

Zowel voor informatie over uitwisselingsprogramma's, beurzen, contracten enz. en voor vragen over de invulling van het studieprogramma (en voor indiening van een verzoek tot goedkeuring door de examencommissie) kun je terecht bij de studieadviseur. Zie p 16.

3.20 Filosofie als Minor, bijvak, keuzevak

De Faculteit Wijsbegeerte biedt één minor aan voor studenten van andere faculteiten. De Minor Filosofie is een samenhangend onderwijspakket van 30 EC. Je kunt de minor volgen in het eerste semester van je derde studiejaar.

De Minor Filosofie is een ideale entree voor de (voltijdse of deeltijdse) *Bachelor Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied*. De in de minor gevolgde colleges tellen mee in deze opleiding. (Zie voor deze zaken elders in deze gids onder 'Bachelor Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied', p. 49)

4 Programma's

De faculteit kent de volgende opleidingen:

Minor Filosofie

Bacheloropleiding Wijsbegeerte

- Voltijds
 - Propedeuse, zie p. 40.
 - Tweede jaar, zie p. 41.
 - Derde jaar, zie p. 41.
- Deeltijds, zie p. 56.

Bacheloropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied

- Voltijds, zie p. 48.
- Deeltijds, zie p. 56.

Masteropleiding Filosofie en Maatschappij

- Voltijds, zie p. 61
- Deeltijds, zie p. 104

Masteropleiding Filosofie

- Voltijds, zie p. 61
- Deeltijds, zie p. 104

Masteropleiding Filosofie: Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied

- Voltijds, zie p. 78.
- Deeltijds, zie p. 104.

Researchmaster Philosophy

- Voltijds, zie p. 91
- Deeltijds, zie p. 105.

Masteropleiding Filosofie en Educatie

Tweejarige masteropleiding inclusief lerarenopleiding. Zie p. 85.

5 Minor

De Faculteit Wijsbegeerte biedt een Engelstalige Minor Filosofie aan voor studenten van andere faculteiten. De Minor Philosophy is een samenhangend onderwijspakket van 15 of 30 EC. Studenten die de minor voor 15 EC willen doen, volgen alleen de colleges in het eerste blok (periode 1). De minor wordt gegeven in het eerste semester van het derde jaar. Je mag de minor volgen als je je propedeuse hebt behaald. Zie ook: <http://www.rug.nl/filosofie/education/minor/>

De minor is een ideale entree voor de (voltijdse of deeltijdse) *Bachelor Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied*. De in de minor gevolgde colleges tellen mee in deze opleiding. (Zie voor deze zaken elders in deze gids onder 'Bachelor Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied', p. 49).

De minorcolleges worden aan het einde van de middag gegeven. Alle minorcolleges hebben een studielast van 5 EC.

Hieronder volgt een korte omschrijving en het studieschema van de minor. De nummers in de studieschema's verwijzen naar de colleges achter in deze gids (Studieonderdelen, vanaf pagina 110.)

De minor biedt studenten een brede en verdiepende oriëntatie op de hoofdgebieden van de Westerse filosofie. Na een inleidend college over de grote denkers uit het verleden - van Plato tot Kant - volgt een overzicht van filosofische stromingen in de 20ste eeuw. Een apart college maakt studenten vertrouwd met logische en argumentatieve vaardigheden die een belangrijke rol spelen in de hedendaagse filosofie. Ten slotte wordt de minor afgesloten met drie verdiepende, systematische vakken: cultuurfilosofie, ethiek en wetenschapsfilosofie.

Minor Filosofie

Semester I		Semester II	
Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
History of Philosophy I: From Plato to Kant 27 (5 EC)	History of Philosophy II: From Hegel to Arendt 28 (5 EC)		
Reasoning and Arguing 70 (5 EC)	Good and Evil: introduction to Ethics 35 (5 EC)		
Social and Political Philosophy 75 (5 EC)	Philosophy of Science 62 (5 EC)		

Deze minor is interessant voor alle RUG studenten die vanuit een brede wetenschappelijke en maatschappelijke belangstelling kennis willen maken filosofie.

En bevalt de filosofie je goed? Dan kun je de minor ook laten meetellen als deel van een extra studiejaar, waarin je een bachelor haalt in de wijsbegeerte van je eigen vakgebied. Zie pagina 48 en verder.

6 Bacheloropleiding Wijsbegeerte

6.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat gedetailleerde informatie over de doelstellingen, eindkwalificaties en opbouw van de bacheloropleiding Wijsbegeerte. Per studiejaar vind je een studieschema met een overzicht van de studieonderdelen, zowel verplicht als keuze.

6.2 Doelstelling en eindkwalificaties Bachelor Wijsbegeerte

De Bacheloropleiding Wijsbegeerte stelt zich ten doel om studenten zelfstandig en kritisch te leren nadenken over de fundamentele vraagstellingen van de wijsbegeerte alsmede over de relaties tussen filosofische vraagstellingen en problemen in de verschillende wetenschappen en maatschappij. De opleiding wil dan ook een brede wetenschappelijke en culturele vorming bieden, middels een breed onderwijsaanbod voor zowel filosofiestudenten als studenten uit andere faculteiten. Ze beoogt de studenten de daartoe geëigende filosofische vaardigheden van argumentatie, analyse, interpretatie, en interdisciplinair onderzoek bij te brengen. Ze beoogt tevens de algemene vaardigheden aan te leren die noodzakelijk zijn voor het in woord en geschrift kunnen communiceren over fundamentele vraagstellingen en daaruit afgeleide problemen op het vakgebied.

De bacheloropleiding is breed en klassiek. Zo wordt verspreid over de hele propeuse de geschiedenis van de filosofie van de Presocraten tot en met Wittgenstein gedoceerd. Ook het aanbod van systematische vakken is breed: logica, wetenschapsfilosofie, kentheorie, sociale filosofie, cultuurfilosofie, politieke filosofie en ethiek. Voor het merendeel van de cursussen geldt dat er een nadruk ligt op de 'technische' kant van het vakgebied (b.v. logica, analytische methode, interpretatie, bronnenonderzoek) dan wel op de samenhang met andere wetenschapsgebieden.

Uit de algemene doelstelling van de bacheloropleiding Wijsbegeerte zijn de volgende eindtermen afgeleid, waaraan de alumni van de bacheloropleiding Wijsbegeerte moeten voldoen.

Kennis en inzicht

De alumni van de bacheloropleiding Wijsbegeerte beschikken over:

- overzicht van de hele geschiedenis van de (westerse) filosofie.
- overzicht van de klassieke systematische vakgebieden van de (westerse) filosofie.
- inleidende kennis van de drie specialisaties die de Faculteit Wijsbegeerte aanbiedt.
- verdergaande kennis van en inzicht in tenminste één van de drie specialisaties die de Faculteit Wijsbegeerte aanbiedt.
- enige kennis van en enig inzicht in de inhoud en/of methoden van een niet-

filosofisch wetenschapsgebied, bij voorkeur zodanig dat van samenhang met de filosofische vakken sprake is.

- kennis van en inzicht in de maatschappelijke en culturele betekenis van de filosofie

Academische vaardigheden en attitudes

De alumni van de bacheloropleiding Wijsbegeerte zijn in staat om:

- een filosofische vraagstelling te concipiëren en onder begeleiding een filosofisch onderzoek van beperkte omvang te verrichten
- relevante literatuur op te zoeken en te bestuderen
- schriftelijk op gestructureerde wijze verslag te doen van de resultaten van een filosofisch onderzoek van beperkte omvang
- over de verschillende aspecten van het onderzoek mondeling te kunnen communiceren
- theorieën en standpunten uiteen te zetten en te verdedigen,
- op kritische wijze te reflecteren op de geleerde theorieën en standpunten
- de geleerde bibliografische vaardigheden toe te passen

Vorbereiding (studie) loopbaan

De alumni van de bacheloropleiding Wijsbegeerte hebben:

- voldoende wetenschappelijk niveau om tot een geëigende masteropleiding toegelaten te kunnen worden, dan wel zich met succes op de arbeidsmarkt te begeven.

6.3 Bindend studieadvies

Voltijdstudenten dienen in het eerste jaar van de studie 45 EC te behalen, ofwel zes van de mogelijk acht vakken. De propedeusefase dient in twee jaar afgerond te zijn. Wanneer de student hier niet aan voldoet, volgt een negatief bindend studieadvies en dient de opleiding gestaakt te worden. De student kan gedurende twee collegejaren volgend op het besluit niet worden ingeschreven.

6.4 De opbouw van het onderwijsprogramma

Het bachelorprogramma neemt in z'n voltijdse vorm drie jaar in beslag. Het *eerste jaar* - de propedeuse - bestaat geheel uit verplichte onderdelen en wordt afgesloten met het behalen van het propedeutische getuigschrift. Zie p. 40. e.v. Het *tweede jaar* bestaat ook geheel uit verplichte niveau 2 vakken. Het *derde jaar* bevat een minor en 20 EC aan niveau 3 keuzevakken, en wordt afgesloten met een bachelorscriptie. Zie p. 43 e.v.

De formele regeling van het programma heet de Onderwijs- en Examenregeling van de bacheloropleiding Wijsbegeerte. Deze regeling is te vinden op de facultaire website. Onder bepaalde voorwaarden kan een student afwijken van die regeling. Er kan gekozen worden voor een zogenaamd 'vrij' onderwijsprogramma. Wie wil afwijken van de formele regeling kan (met een beroep op artikel 7.3c van de Wet op het hoger

onderwijs en wetenschappelijk onderzoek) zijn of haar programma ter goedkeuring voorleggen aan de Examencommissie. Dit dient te gebeuren via de voorzitter van deze commissie, dr. J.A. van Laar.

Propedeuse

De propedeuse bestaat uit 8 verplichte vakken of onderdelen. De propedeuse verschaft een oriënterend overzicht van het geheel van de geschiedenis en de systematiek van de (westerse) filosofie, door middel van een kennismaking met de diverse perioden van de geschiedenis van de filosofie en met de belangrijkste systematische vakgebieden. Daarnaast wordt aandacht geschonken aan algemene, bibliografische en specifiek filosofische vaardigheden.

Postpropedeuse

In de postpropedeuse, de tweede en derde bachelorjaren, is 60 EC ingeruimd voor 8 verplichte niveau 2 vakken, 30 EC voor een Minor en 20 EC voor niveau 3 keuzevakken. De studie wordt afgesloten met een 10 EC scriptie.

Het tweedejaarsprogramma vormt een uitbreiding en verdieping van de propedeuse. Onderwijsdoelen van het tweede jaar zijn het leren analyseren en begrijpen van filosofische probleemclusters of thema's en het leren lezen van langere, 'klassieke' filosofische teksten.

Voor degenen die aan de tweedejaars vakken beginnen is het van belang om zich te realiseren dat deze vakken meetellen voor het cijfergemiddelde (een 8) dat vereist is om toegelaten te worden tot de Researchmaster Philosophy.

Studenten van de bacheloropleiding Wijsbegeerte dienen in het derde jaar van de opleiding een minor van 30 EC te volgen. Zij kiezen deze minor uit het aanbod van minoren buiten de filosofie of stellen zelf een minorpakket samen. Een stage kan onderdeel uitmaken van het minorpakket. Een persoonlijk minorpakket dient voorafgaand ter goedkeuring aan de Examencommissie van de eigen opleiding te worden voorgelegd.

Alle faculteiten van de RUG bieden één of meerdere minoren aan. De voorlichting over het minorenaanbod gebeurt door middel van een minorenmarkt, een papieren minorengids en een minorenwebsite: www.rug.nl/minor. Om tot een minor toegelaten te worden moet je je propedeuse gehaald hebben.

De niveau 3 keuzevakken kunnen gekozen worden uit het gehele aanbod van het niveau 3 vakkenaanbod van de faculteit. De niveau 3 vakken zijn ingedeeld langs de lijnen van de vakgroepen. Elke student kiest *maximaal* 10 EC uit het aanbod van één vakgroep. Dit betekent dat de volgende combinaties van niveau 3 vakken gemaakt kunnen worden:

- (twee vakgroepen) 10 EC van één vakgroep en 10 EC van een andere vakgroep

- (drie vakgroepen) 10 EC van één vakgroep en 5 EC van de andere twee vakgroepen

Stage in de bachelor

Binnen de minorruimte van 30 EC kan een stage worden opgenomen van 15 EC. Let op: wie er voor kiest om in de bachelor een stage te volgen, kan in de master niet nog een stage opnemen! Voor meer informatie over de stage, zie pagina (zie p. 67).

Vrij onderwijsprogramma

Een student die wil afwijken van de onderwijs- en examenregeling kan daartoe een gemotiveerd verzoek indienen bij de Examencommissie. Wie wil afwijken van de formele regeling kan zijn of haar programma ter goedkeuring voorleggen aan de Examencommissie. Dit dient te gebeuren via de studieadviseur.

6.5 Propedeuse

De gedetailleerde gegevens van de cursussen staan in hoofdstuk 19 p. 110 en verder. De nummering in de tabel correspondeert met de nummering in dat hoofdstuk.

Semester I		Semester II	
Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Ethiek 1 15 (7,5 EC)	Logica en Argumentatief schrijven 42 (7,5 EC)	Sociale en Politieke Filosofie 1 77 (7,5 EC)	Ken- en wetenschapsleer 40 (7,5 EC)
Gesch. vd Filosofie 1: Oudheid en middeleeuwen 29 (7,5 EC)	Gesch. vd Filosofie 2: Descartes – Hume 30 (7,5 EC)	Gesch. vd Filosofie 3: Kant – Nietzsche 31 (7,5 EC)	Gesch. vd Filosofie 4 De 20 ^e eeuw 32 (7,5 EC)

De propedeusevakken worden meestal gegeven in de vorm van hoorcolleges, gevolgd door werkcolleges (vragen stellen, discussiëren, oefenen van de stof). De werkcolleges worden deels geleid door docenten, deels door aio's (assistenten in opleiding) en ouderejaars studenten (student-assistenten).

Het vaardighedenonderwijs in de propedeuse bestaat uit verschillende onderdelen. De vaardigheden zijn ondergebracht bij verschillende propedeusevakken. Hier wordt geoefend in het schrijven van een filosofisch werkstuk en het houden van een voordracht en logische analyse. Daarnaast is een belangrijk deel het college Logica en Argumentatief schrijven speciaal is gewijd aan het aanleren en oefenen van schrijfvaardigheden en is er binnen het college Sociale en Politieke Filosofie 1 specifiek aandacht voor het aanleren en oefenen van presentatievaardigheden.

De verschillende vaardigheden worden in de werkcolleges van de propedeusevakken geoefend.

6.6 Tweede jaar

Het tweedejaarsprogramma wordt gevormd door 8 vakken van 7,5 EC. De gedetailleerde gegevens van de cursussen staan in hoofdstuk 19 Studieonderdelen, (p. 110 e.v.). De nummering in de tabel correspondeert met de nummering in dat hoofdstuk.

Jaar 2

Semester I		Semester II	
Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Ethiek 2: Actuele vragen 16 (7,5 EC)	Ethiek 2: Morele Psychologie en meta-ethiek 17 (7,5 EC)	Complexe argumentatie: analyse en kritiek 7 (7,5 EC)	Epistemology and Philosophy of Science 2 14 (7,5 EC)
Philosophy of mind 1: Lichaam, brein, geest 59 (7,5 EC)	Geschiedenis van de Filosofie 5: Opkomst en ondergang van het Aristotelisme 33 (7,5 EC)	Geschiedenis van de Filosofie 6: Kunstfilosofie 34 (7,5 EC)	Sociale en Politieke Filosofie 2 78 (7,5 EC)

6.7 Derde jaar

Het programma van het derde jaar bestaat uit minorruimte (30 EC), vier niveau 3 keuzevakken (20 EC) en een bachelor scriptie (10 EC). Binnen de bachelor kan een stage worden opgenomen van 15 EC (zie p. 67).

Jaar 3

Semester I		Semester II	
Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Minorruimte (30 EC)		Keuzeruimte (5 EC)	Keuzeruimte (5 EC)
		Keuzeruimte (5 EC)	Bachelorscriptie 4 (10 EC)
		Keuzeruimte (5 EC)	

In de minorruimte kan een minor gekozen worden uit het aanbod van minoren van ander faculteiten of kan zelf een minorpakket samengesteld worden. Een persoonlijk minorpakket dient voorafgaand ter goedkeuring aan de Examencommissie Wijsbegeerte te worden voorgelegd. Om tot een minor, en daarmee het eerste semester van het derde jaar toegelaten te worden moet je je propedeuse gehaald hebben. De intekening voor minorpakketten verloopt via het studentenportaal. Houd er rekening mee dat er deadlines kunnen gelden voor aanmelding, en dat er een maximaal aantal studenten deel kan nemen aan sommige minoren.

De gedetailleerde gegevens van de cursussen staan in hoofdstuk 19 Studieonderdelen, vanaf pagina 110. De nummering in de tabel correspondeert met de nummering in dat hoofdstuk.

Kwartaal		nummer
Niveau 3 vakken <i>Geschiedenis van de Filosofie</i>:		
3	Politeia (van Eck)	66
4	Nietzsches Kritiek van de moraal (Van den Berg)	50
3	Aziatische Filosofische Tradities (Den Boer)	38
3	* Philosophy of the Humanities (Evink)	57
4	Kants Kritiek van de zuivere rede (Jagersma)	39
Niveau 3 vakken <i>Ethiek, Sociale en Politieke Filosofie</i>:		
4	Critical Theory (Stahl)	12
4	Philosophy of Religion (Pauly)	61
3	Filosofie van Wetenschap, Technologie en Samenleving: stromingen en kernthema's (Harbers)	25
3	* Philosophy of Social Science (Pauly)	64
4	Ethiek 3: Vrije wil en verantwoordelijkheid (Evers)	19
1,2	Ethiek 3: Professionele Ethiek (bij GGW)	68
4	Ethics 3: Equality and Global Justice (Streumer)	18
Niveau 3 vakken <i>Theoretische Filosofie</i>:		
2	* Philosophy of Natural Science: physics and metaphysics (Henderson)	63
3	* Philosophy of the Life Sciences (Keijzer)	58
2	* Philosophy of Cognitive Science (Dutilh Novaes)	56
4	Overzicht van de Analytische Wijsbegeerte (Peijnenburg)	54
3	Truth and Reference in Fiction (Maier)	85
3	Current Issues in Epistemology (de Grefte e.a.)	36
4	Advanced Logic (bij KI)	1

Cursussen met een * zijn primair bestemd voor studenten van de bacheloropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied, maar kunnen ook gekozen worden door studenten van de bacheloropleiding Wijsbegeerte.

6.8 Bachelorscriptie

De bachelorscriptie wordt geschreven binnen de bachelorscriptie cursus. Je dient je voor deze cursus in te schrijven via Progress.

Onder begeleiding van de werkgroepsbegeleider (een docent of aio), zullen ongeveer tien studenten elkaar helpen bij het schrijven van hun bachelorscriptie. Voorafgaand aan het inleveren van een hoofdstuk bij de begeleidende docent, die de inhoudelijke begeleiding verzorgt, zullen de studenten elkaars werk van commentaar voorzien. De verschillende onderdelen van het onderzoeks- en schrijfproces worden besproken, zoals bijvoorbeeld: Hoe ontwikkel ik een goede onderzoeksvraag?; Waar vind ik de relevante literatuur?; Hoe maak ik een handzame planning?; Hoe leg ik een filosofisch vakterm uit?

De gedetailleerde gegevens van deze cursus staat in hoofdstuk 19 Studieonderdelen, vanaf pagina 110, nummer 73.

6.8.1 Eindtermen

Door de bachelorscriptie laat de student zien dat hij/zij in staat is om

- een filosofische vraagstelling op het gebied van de wijsbegeerte, c.q. op het gebied van de wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied, te formuleren;
- de vraagstelling zó af te bakenen dat het onderzoek de omvang van dit programmaonderdeel niet te boven gaat;
- onder begeleiding een filosofisch onderzoek van beperkte omvang te verrichten;
- relevante literatuur op te zoeken en te bestuderen;
- schriftelijk verslag te doen van het onderzoek en een tekst van enige omvang op adequate wijze helder te structureren;
- theorieën en standpunten uit te leggen en kritisch te evalueren;
- de geleerde bibliografische vaardigheden toe te passen;
- over de verschillende aspecten van het schriftelijk verslag ook mondeling te communiceren.

6.8.2 Omvang

De bachelorscriptie heeft een studielast van 10 EC en een omvang van maximaal 10.000 woorden.

Studenten Wijsbegeerte, maar niet studenten Wijsbegeerte van een Bepaald Wetenschapsgebied, kunnen, als een niveau 3 vak afgerond wordt met paper, hun bachelorscriptie bij een dergelijk vak laten aansluiten, mits de docent daarmee akkoord

gaat. De student schrijft dan in plaats van de 'gewone' afsluitende paper een uitgebreide bachelorscriptie waarin de paper tevens vervat is. De docent dient in dit geval twee studieresultaten door te geven aan de onderwijsadministratie, namelijk voor het vak en voor de scriptie.

6.8.3 Titelpagina

De bachelorscriptie heeft een titelpagina (omslagpagina) waarop vermeld staat:

- "Faculteit Wijsbegeerte van de Rijksuniversiteit Groningen"
- De titel van de scriptie
- "Bachelorscriptie" + de naam van de opleiding ("Wijsbegeerte" of "Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied")
- De naam en het studentnummer van de student
- "Onder begeleiding van" + de naam van de docentbegeleider
- De naam van de tweede lezer
- De maand (desgewenst de dag) en het jaar waarin de scriptie is beoordeeld

6.8.4 Verdere vereisten

Op de website van de faculteit is het document Richtlijnen voor het schrijven van een filosofisch werkstuk te vinden, met daarin aanwijzingen op het gebied van probleemstelling, opbouw, citeren, verwijzen, spelling, e.d:

<http://myuniversity.rug.nl/infonet/studenten/wijsbegeerte/regelingen/>

6.8.5 Procedure

1. *Initiatief en scriptie cursus*

Tot de verplichtingen horend bij de bachelorscriptie behoort deelname aan de cursus bachelorscriptie, die ten minste tweemaal per jaar wordt aangeboden, en die steeds enkele weken na aanvang van een nieuw semester van start gaat. De bijeenkomsten van de scriptie cursus zijn verplicht en de afgesproken inlevermomenten bindend.

De student meldt zich tijdig aan voor de verplichte scriptie cursus. De faculteit verdeelt binnen de scriptie cursus de studenten van beide hiervoor genoemde opleidingen over de beschikbare begeleiders, daarbij rekening houdend met de voorkeuren van studenten en de expertises van begeleiders.

2. *Opzet*

De student dient een opzet (onderwerp, aanpak, te gebruiken literatuur) ter goedkeuring bij de docent in.

3. *Begeleidingsplan*

Zodra de docent de opzet goedkeurt, stellen de student en de docent een begelei-

dingsplan op (zie Bijlage 1) met daarin afspraken over:

- Opzet: onderwerp en aanpak.
- Het aantal begeleidingsgesprekken
- Tussentijdse inleverdata voor delen van de scriptie
- Streefdatum voor het inleveren van de eindversie.

De begeleiding van een bachelorscriptie omvat ten minste drie begeleidingsgesprekken (na goedkeuring van de opzet). Het traject van het schrijven van een bachelorscriptie duurt ten hoogste 10 weken, gerekend vanaf de datum waarop het begeleidingsplan is ondertekend. Voor deeltijdstudenten geldt een traject van maximaal 20 weken. De docent levert het begeleidingsplan direct na ondertekening in bij de onderwijsadministratie.

4. Afronding - I

Als de student herhaaldelijk gemaakte afspraken niet nakomt zonder daartoe een geldige reden te hebben, kan de docent de begeleiding staken. De student komt dan terecht in de herschrijfregeling (zie hieronder). Als de docent herhaaldelijk gemaakte afspraken niet nakomt zonder geldige reden of zonder voor alternatieve begeleiding te zorgen, dan heeft de student recht op een andere begeleider. In dergelijke gevallen nemen de student en/of de docent tijdig contact op met de examencommissie.

5. Afronding - II

Als alle geplande begeleidingsgesprekken hebben plaatsgevonden en er ligt nog geen manuscript dat de docent kan goedkeuren, dan kan de docent beslissen dat de student terecht komt in de herschrijfregeling (zie hieronder).

6. Scriptie cursus

Tot de verplichtingen horend bij de bachelorscriptie behoort deelname aan de cursus bachelorscriptie, die ten minste tweemaal per jaar wordt aangeboden, en die steeds enkele weken (ongeveer 6) voor aanvang van een nieuw kwartaal van start gaat. Voor individuele begeleiding kan de student terecht bij de tutor (zie de studiegids).

7. Tweede lezer

Als de docent de scriptie als voldoende beoordeelt, wordt de scriptie ter beoordeling voorgelegd aan een tweede lezer. De tweede lezer is een docent van de eigen of van een andere vakgroep, of zelfs van een andere faculteit of universiteit. Voor studenten Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied kan het zinvol zijn, dat een docent van hun 'thuisfaculteit' hiervoor gevraagd wordt. De begeleidende docent is verantwoordelijk voor de keuze van de tweede lezer, maar de keuze komt in overleg met de student tot stand.

Als de tweede lezer de scriptie onvoldoende acht, maken de docent, de student en de tweede lezer een afspraak over de verbetering ervan. Als deze afspraak volgens de tweede lezer niet binnen 2 weken tot een voldoende resultaat leidt, wordt het pro-

bleem voorgelegd aan de examencommissie, die naar bevind van zaken handelt.

Als de tweede lezer de bachelorscriptie goedkeurt, dan geeft hij of zij de begeleider een indicatie van het beoogde cijfer. Mocht dat meer dan een punt lager zijn dan het beoogde cijfer van de docent, dan informeert de tweede lezer de begeleider beknopt over de kritiekpunten. De begeleider en de student bespreken vervolgens eventuele verbeteringen, waarvoor niet meer dan 2 weken uitgetrokken kunnen worden.

8. Eindgesprek en beoordeling

Na het fiat van de tweede lezer vindt een eindgesprek plaats waarbij ook de tweede lezer aanwezig is. Na afloop van het gesprek stellen ze het cijfer vast, waarbij ze het eindgesprek laten meewegen. Zie Bijlage 3 voor de judiciumregeling. De docenten gebruiken bij hun beoordeling verplicht het beoordelingsformulier voor langere essays (Bijlage 2) die ze naar keuze samen of afzonderlijk invullen. De docent levert ingevulde beoordelingsformulieren in bij de onderwijsadministratie.

9. Archivering

De student levert één exemplaar van de scriptie in bij de studieadviseur ter archivering. De student levert een digitale versie in bij de onderwijsadministratie.

10. Herschrijfregeling

Als de begeleidende docent het ingeleverde manuscript niet als voldoende wil beoordelen, of als er op, of althans enkele dagen na, de in het begeleidingsplan genoemde streefdatum nog geen beoordeelbaar manuscript is ingeleverd bij de docent, of als de examencommissie besluit dat de herschrijfregeling van toepassing is nadat de tweede lezer zijn goedkeuring niet geeft, dan gaat de herschrijfregeling in werking.

De student en de docent bepalen eerst of het voorliggende (mogelijkerwijs onvolledige) manuscript (a) verbeterd zal worden of (b) dat de student een nieuwe bachelorscriptie schrijft op basis van een nieuwe opzet. In beide gevallen stellen de student en de docent een nieuw begeleidingsplan op.

(a) In het geval van verbetering ligt de nieuwe streefdatum binnen 2 weken (voor deeltijdstudenten: 4 weken) na afloop van ondertekening van het nieuwe begeleidingsplan.

(b) In het geval van een scriptie op basis van een nieuwe opzet ligt de nieuwe streefdatum binnen 10 weken (voor deeltijdstudenten: 20 weken) na afloop van ondertekening van het nieuwe begeleidingsplan.

Als de student en de docent niet tot overeenstemming komen dan melden ze dit tij-

dig bij de examencommissie, die vervolgens naar bevinden handelt. Mocht de herschrijving niet tot een voldoende leiden, dan zal de student met een nieuw scriptieonderwerp (een nieuwe opzet) bij een andere docent opnieuw moeten beginnen.

6.8.6 Afstudeerprocedure

De student is geslaagd voor het bachelorexamen als het propedeutisch examen is afgelegd (of als daarvoor vrijstelling is verkregen) en alle postpropedeutische studieonderdelen met goed gevolg zijn afgelegd. De examencommissie stelt vast of de student voldoet aan de eisen die de opleiding stelt ter verkrijging van de graad. Daartoe tekent de student zich op Progress in voor de afstudeerfunctie. De student kan daar het vakkenpakket waar hij/zij op wenst af te studeren digitaal invoeren, en deze ter goedkeuring aanbieden aan de examencommissie. Voor de afstudeerfunctie is een handleiding beschikbaar. Deze is te raadplegen via het studentenportal.

(Let op: als een student het bachelordiploma later dan uiterlijk vier weken na het laatste resultaat aanvraagt, geldt niet de datum van het laatste resultaat, maar de datum waarop de examencommissie besluit dat de student geslaagd is, ook al ligt deze datum in een volgend studiejaar, wat een nieuwe inschrijving met zich mee kan brengen.) De diploma-uitreiking vindt twee keer per jaar plaats.

Om door te kunnen stromen naar een masteropleiding in een volgend onderwijsseizoen is het nodig om op uiterlijk twee weken voor het einde van het laatste kwartaal (dus 14 dagen voor de laatste onderwijsdag) een beoordeelbaar manuscript in te leveren.

De diploma-uitreiking vindt twee keer per jaar plaats. De studenten wordt persoonlijk uitgenodigd. Zij kunnen op hun beurt desgewenst kennissen, vrienden en familieleden uitnodigen. De student ontvangt een Latijnse Bul, een Nederlandse verklaring, een Engelse verklaring, en een Diploma Supplement.

7 Bacheloropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied

7.1 Algemene inleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied

Dit hoofdstuk bevat gedetailleerde informatie over de doelstellingen, eindkwalificaties en opbouw van de bacheloropleiding Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied. Per studiejaar vind je een studieschema met een overzicht van de studieonderdelen, zowel verplicht als keuze.

7.2 Doelstelling en Eindkwalificatie van de bacheloropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied

Het *doel* van de opleiding bestaat erin om de student

- a. de kennis, inzichten en vaardigheden bij te brengen die nodig zijn voor een zelfstandige en kritische filosofische reflectie op een specifiek wetenschapsgebied. Voorwaarde daarvoor is dat de student kennis, inzichten en vaardigheden heeft verworven op het betreffende wetenschapsgebied;
- b. een academische vorming te geven door middel van een verbreding en verdieping van de eigen vakwetenschappelijke kennis;
- c. voor te bereiden op een verdere studieloopbaan, in het bijzonder de masteropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied, de masteropleiding Wijsbegeerte en de masteropleiding Philosophy (research master; deze maakt deel uit van de Graduate School of Philosophy);
- d. voor te bereiden op de uitoefening van een beroep in aansluiting op de studie van het betreffende wetenschapsgebied, waarbij de studie van de wijsbegeerte van dat wetenschapsgebied een meerwaarde heeft;
- e. voor te bereiden op het uitoefenen van (andere) maatschappelijke functies waartoe de opleiding dienstig kan zijn.

Voor de opleiding zijn de volgende *eindtermen* vastgesteld:

1. Met betrekking tot kennis en inzicht:
 - a. kennis van en inzicht in de inhoud en methoden van het betreffende wetenschapsgebied op bachelorniveau (door middel van de programmaonderdelen die door de faculteit van het betreffende wetenschapsgebied worden verzorgd);
 - b. kennis van en inzicht in de centrale onderdelen van de wijsbegeerte, zowel historisch als systematisch;
 - c. kennis van en inzicht in centrale onderdelen van de wijsbegeerte van het wetenschapsgebied, in het bijzonder, kernbegrippen, theorieën, problemen en methoden;

- d. kennis van en inzicht in de wetenschappelijke en maatschappelijke betekenis van de wijsbegeerte in het algemeen en van de wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied in het bijzonder.
2. Met betrekking tot vaardigheden:
 - a. kritisch kunnen verwerken van kennis en inzichten zoals voorkomend in relevante vakwetenschappelijke literatuur;
 - b. onderzoek in een bepaald wetenschapsgebied kunnen plaatsen in het bredere kader van de wijsgerige reflectie op dat wetenschapsgebied;
 - c. wijsgerige vaardigheden van logisch-analytische, ideeën-historische dan wel empirisch-filosofische aard kunnen toepassen op problemen, theorieën en debatten die gerelateerd zijn aan het betreffende wetenschapsgebied;
 - d. zelfstandig een heldere en beargumenteerde probleemstelling kunnen formuleren en uitwerken;
 - e. een systematisch en helder betoog kunnen houden, mondeling en schriftelijk;
 - f. constructieve kritiek kunnen geven en verwerken;
 - g. onder supervisie een onderzoek van beperkte omvang kunnen formuleren en uitvoeren.

7.3 Toelatingsvoorwaarde

Inschrijving voor de bacheloropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied is pas mogelijk ná het behalen van de propedeuse van het betreffende wetenschapsgebied. De student mag echter desgewenst wél al eerder beginnen met het volgen van de inleidende filosofiecolleges. Hiervoor dient de student de studieadviseur te contacteren. Voor de *deeltijdse* vorm van deze opleiding: zie ook p. 57.

7.3 Het programma van de bacheloropleiding Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied

De studie Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied (WveW) is bedoeld voor studenten die al aan de universiteit studeren en die hun wetenschapsgebied filosofisch willen verdiepen. Het betreft dus een gecombineerde studie. Hoewel het filosofisch onderdeel van het programma van de bacheloropleiding Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied één jaar omvat, is daarmee niet gezegd dat het filosofisch onderdeel van het programma ook in één collegejaar afgerond kan worden. *Spreiding van het filosofiejaar over twee (of meer) collegejaren wordt aangeraden.* Neem voor de planning van de bachelor Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied contact op met de studieadviseur (FIL-study-advisor@rug.nl).

De studie Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied (WveW) bestaat formeel uit een bacheloropleiding van drie jaar en een masteropleiding van twee jaar. In feite gaat het om twee jaar filosofiestudie (één in de bachelor, één in de master) náást een

andere studie (hieronder in het schema aangeduid met 'X'), waarbij vakken van de andere studie óók gelden als vakken van de WveW-opleidingen.

<i>Bachelor X</i>	<i>Bachelor WveW</i>	<i>Master X</i>	<i>Master WveW</i>
3 jaar X	2 jaar X	1 (of 2) jaar X	1 jaar X
	1 jaar Filosofie		1 jaar Filosofie

De student dient te beseffen dat er voor deze combinatiestudie tenminste 6 studiejaar-
ren nodig zijn: de thuisstudie van 3 jaar bachelor + tenminste 1 jaar master, plus 1 jaar
filosofie op bachelorniveau + 1 jaar filosofie op masterniveau.

Studieonderdelen

De opleiding bestaat uit de volgende verplichte onderdelen: 120 EC van het betref-
fende wetenschapsgebied, waaronder de propedeuse van dit wetenschapsgebied. Het
filosofische gedeelte van 60 EC bestaat uit: algemene inleidende vakken (30 EC), een
'cluster' van 20 EC aan vakken van niveau 2 of 3 die aansluiten bij het betreffende
wetenschapsgebied en een bachelorscriptie van 10 EC.

Het cluster van 20 EC bestaat ten eerste uit een 'specialisatiecursus' van 5 EC. Dit is
een cursus voortgezette wetenschapsfilosofie waarin je filosofisch leert reflecteren op
grondslagenkwesties van een bepaald wetenschappelijk gebied. Ten tweede neemt de
student binnen het cluster ten minste 15 EC aan verdiepende keuzevakken op. Deze
cursussen moeten aansluiten bij de thuisstudie. De student kan kiezen tussen 'ver-
diepingsvakken' en 'algemene vakken'. Dit zijn vakken die respectievelijk aansluiten
bij het wetenschappelijke interessegebied van de student, dan wel vanwege hun in-
houd in elk cluster zouden kunnen worden opgenomen. De student dient voor mi-
nimaal 5 EC aan verdiepingsvakken op te nemen in zijn of haar pakket. Er mag voor
ten hoogste 10 EC aan algemene vakken worden opgenomen in het pakket (daarbo-
ven is extracurriculair). Desgewenst kan de student twee vakken van 7,5 EC opnemen
in het pakket, mits minimaal een van deze vakken een verdiepingsvak is.

Studenten dienen het wetenschapsgebied te kiezen dat in overeenstemming is met
hun 'thuisstudie'. Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat filosofie betrokken wordt op
het betreffende wetenschapsgebied. Dat kan op allerlei manieren. Studenten dienen
bij twijfel over zaken als de coherentie van het vakkenpakket, dan wel de aansluiting
bij de thuisstudie contact op te nemen met de studieadviseur. Desgewenst kan de
student een met redenen omkleed verzoek om een alternatief onderwijsprogramma

bij de examencommissie indienen. Waar dit wenselijk is, kunnen filosofiedocenten van andere faculteiten bij het studieprogramma betrokken worden.

Schematische weergave van de verplichte onderdelen van het *filosofische gedeelte* (60 EC) van de bacheloropleiding:

Vakken	studielast
6 Algemene inleidende cursussen	30
1 Specialisatiecursussen uit het betreffende wetenschapsgebied	5
3 Verdiepende cursussen uit het betreffende wetenschapsgebied / algemene gebied	15
Bachelorscriptie	10

Weergave van de opleiding:

- 1 Als propedeuse van de opleiding geldt de propedeuse van het betreffende wetenschapsgebied.
- 2 De postpropedeuse omvat de volgende onderdelen met de daarbij vermelde studielast:

Bacheloropleiding van het betreffende wetenschapsgebied;

Onderdelen met een omvang van 60 EC uit de postpropedeutische fase van de bacheloropleiding van het betreffende wetenschapsgebied. In dit deel kunnen geen minor-vakken worden opgenomen

Inleidende vakken Wijsbegeerte

1	History of Philosophy I: From Plato to Kant	(5 EC)	27
1	Social and Political Philosophy	(5 EC)	75
1	Reasoning and Arguing	(5 EC)	70
2	History of Philosophy II: From Hegel to Arendt	(5 EC)	28
2	Good and Evil: Introduction to Ethics	(5 EC)	35
2	Philosophy of Science	(5 EC)	62

Specialisation courses

Het specialisatievak van het betreffende cluster

Filosofie van de natuurwetenschappen

2	Philosophy of the natural sciences: physics and meta-physics	(5 EC)	63
---	--	--------	-----------

Filosofie van de levenswetenschappen

3	Philosophy of the Life Sciences	(5 EC)	58
---	---------------------------------	--------	-----------

Filosofie van economische en sociale wetenschappen

3	Philosophy of Social Science	(5 EC)	64
---	------------------------------	--------	-----------

Filosofie van de geschiedenis

3	Philosophy of the Humanities	(5 EC)	57
Filosofie van de kunst en cultuurwetenschappen			
3	Philosophy of the Humanities	(5 EC)	57
Filosofie van de politieke wetenschappen			
3	Philosophy of the Humanities	(5 EC)	57
Filosofie van de cognitiewetenschappen			
2	Philosophy of Cognitive Science	(5 EC)	56

Verdiepingsvakken:

Per cluster kunnen drie verdiepingsvakken worden gekozen. Die kunnen komen uit de vakspecifieke lijsten hieronder en uit de lijst met algemene vakken.

Filosofie van de natuurwetenschappen

1	Phil. of Mind 1: Lichaam, brein, geest	(7,5 EC)	59
2	Philosophy of Cognitive Science	(5 EC)	56
3	Philosophy of the Life Sciences	(5 EC)	58
3	Current Issues in Epistemology	(5 EC)	36
4	Overzicht Analytische Wijsbegeerte	(5 EC)	54
4	Epistemology and Philosophy of science 2	(7,5 EC)	14
4	Advanced Logic	(5 EC)	1

Filosofie van de levenswetenschappen

1	Phil. Of mind 1:Lichaam, brein, geest	(7,5 EC)	59
2	Philosophy of Cognitive Science	(5 EC)	56
3	Current Issues in Epistemology	(5 EC)	36
4	Overzicht Analytische Wijsbegeerte	(5 EC)	54
4	Epistemology and Philosophy of Science 2	(7,5 EC)	14

Filosofie van economische en sociale wetenschappen

3	Plato's Politeia	(5 EC)	66
4	Ethics 3: Equality and Global Justice	(5 EC)	18
4	Sociale en politieke filosofie 2	(7,5 EC)	78
4	Philosophy of Religion	(5 EC)	61
4	Nietzsche's kritiek van de moraal	(5 EC)	50
4	Critical Theory	(5 EC)	12

Filosofie van de geschiedenis

2	Opkomst en Ondergang van het Aristotelisme	(7,5 EC)	33
3	Kunstfilosofie	(7,5 EC)	34
3	Plato's Politeia	(5 EC)	66
4	Critical Theory	(5 EC)	12
4	Nietzsche's kritiek van de moraal	(5 EC)	50
4	Kants Kritiek van de zuivere rede	(5 EC)	39
4	Philosophy of Religion	(5 EC)	61
3	Aziatische Filosofische Tradities	(5 EC)	38

Filosofie van de kunst en cultuurwetenschappen

3	Truth and Reference in Fiction	(5 EC)	85
3	Kunstfilosofie	(7,5 EC)	34
4	Philosophy of Religion	(5 EC)	61

4	Nietzsche's kritiek van de moraal	(5 EC)	50
4	Aziatische Filosofische Tradities	(5 EC)	43
4	Critical Theory	(5 EC)	12

Filosofie van de politieke wetenschappen

3	Plato's Politeia	(5 EC)	66
3	Philosophy of the Social Sciences	(5 EC)	64
4	Sociale en politieke filosofie 2	(7,5 EC)	78
4	Ethics 3: Equality and Global Justice	(5 EC)	18
4	Critical Theory	(5 EC)	12

Filosofie van de cognitiewetenschappen

1	Phil. of Mind 1:Lichaam, brein, geest	(7,5 EC)	59
3	Philosophy of the Life Sciences	(5 EC)	58
3	Current Issues in Epistemology	(5 EC)	36
4	Overzicht Analytische Wijsbegeerte	(5 EC)	54
4	Epistemology and Philosophy of Science 2	(7,5 EC)	14
4	Advanced Logic	(5 EC)	1

Binnen elk cluster kunnen maximaal twee algemene vakken worden gekozen. Opdrachten en eindpapers voor deze vakken dienen een invulling te krijgen die past bij de betreffende wetenschap.

Algemene vakken

1	Ethiek 2: Actuele vragen	(7,5 EC)	16
2	Ethiek 2: Morele psychologie en meta-ethiek	(7,5 EC)	17
3	Complexe Argumentaties	(7,5 EC)	7
3	Filosofie van wetenschap, technologie en samenleving	(5 EC)	25
4	Ethiek 3: Vrije wil en verantwoordelijkheid	(5 EC)	19

Scriptie.

2 of 4	Het onderwerp van de scriptie moet in verband staan met het betreffende wetenschapsgebied	(10 EC)
-----------	---	---------

Voor de verdiepingvakken gelden over het algemeen entreevoorwaarden. Deze staan beschreven bij de studieonderdelen achterin de studiegids en op Ocasys. Het wordt ten zeerste aangeraden bij de studieplanning rekening te houden met deze entreevoorwaarden. Neem bij twijfel over de voorkennis contact op met de docent.

De bachelorscriptie wordt geschreven binnen de bachelorscriptie cursus. Je dient je voor deze cursus in te schrijven via het studentenportaal.

Onder begeleiding van de werkgroepsbegeleider (een docent of aio), zullen ongeveer tien studenten elkaar helpen bij het schrijven van hun bachelorscriptie. Voorafgaand aan het inleveren van een hoofdstuk bij de begeleidende docent, die de inhoudelijke begeleiding verzorgt, zullen de studenten elkaars werk van commentaar voorzien. We zullen verschillende onderdelen van het onderzoeks- en schrijfproces bespreken, zoals bijvoorbeeld: Hoe ontwikkel ik een goede onderzoeksvraag?; Waar vind ik de

relevante literatuur?; Hoe maak ik een handzame planning?; Hoe leg ik een filosofisch vakterm uit?

De gedetailleerde gegevens van de bachelorscriptie cursus staan in hoofdstuk 19 Studietoelichting.

De *scriptie* moet aansluiten bij het eigen wetenschapsgebied. Voordat een student aan de scriptie begint, moeten er duidelijke schriftelijke afspraken zijn gemaakt met de begeleider. Deze afspraken worden vastgelegd in een scriptieprotocol. In het scriptieprotocol worden de volgende punten vastgelegd:

- het onderwerp, de opzet en aanpak van de scriptie
- de regelmaat van begeleiding
- een werkplan met tijdsplan; tussentijdse deadlines voor delen van de scriptie
- een streefdatum voor de beëindiging van de scriptie.

De bachelorscriptie heeft een studielast van 10 EC en een omvang van maximaal 10.000 woorden. De afsluiting vindt plaats door middel van een eindgesprek, waarbij ook een andere docent aanwezig is. Dit kan heel goed een docent zijn van de faculteit van het betreffende wetenschapsgebied. De keuze van de tweede docent heeft in dat geval goedkeuring van de Examencommissie.

Eindtermen van de bachelorscriptie:

Door de bachelorscriptie laat de student laten zien dat hij/zij in staat is om

- een filosofische vraagstelling op het gebied van de wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied te formuleren;
- de vraagstelling zó af te bakenen dat het onderzoek de omvang van dit programmaonderdeel niet te boven gaat;
- onder begeleiding een filosofisch onderzoek van beperkte omvang te verrichten;
- relevante literatuur op te zoeken en te bestuderen;
- schriftelijk verslag te doen van het onderzoek en een tekst van enige omvang op adequate wijze helder te structureren;
- theorieën en standpunten uit te leggen en kritisch te evalueren;
- de geleerde bibliografische vaardigheden toe te passen;
- over de verschillende aspecten van het schriftelijk verslag ook mondeling te communiceren.

Voor meer informatie over de eisen aan de bachelorscriptie: zie vanaf pag. 43 in deze studiegids.

8 Deeltijdstudie

8.1 Aanmelding en inschrijving

U dient zich voor de eerst aan te melden bij www.rug.studielink.nl. Voor vragen over de opleidingskeuze kan men contact opnemen met de University Student Desk van het Studenten Service Centrum; kijk op de website www.rug.nl/usd

Na aanmelding wordt automatisch een inschrijvingspakket van de Rijksuniversiteit Groningen toegezonden.

De collegegeldtarieven voor het studiejaar 2015-2016 staan o.a. in het Studentenstatuut, te raadplegen op www.rug.nl/studenten/ > rechtspositie > studentenstatuut

8.2 Deeltijdstudie Bacheloropleiding Wijsbegeerte

Studieduur:

5 tot 6 jaar (gemiddeld ruim 30 EC per jaar); 4 tot 5 jaar indien vrijstelling is verkregen voor de minor. Zo'n vrijstelling kan verleend worden op basis van een reeds afgeronde hbo-studie of een (deel van een) universitaire studie.

Opzet:

Propedeuse (60 EC)
Niveau 2 vakken (60 EC)
Minor (30 EC)
Niveau 3 vakken (20 EC)
Bachelorscriptie (10 EC)

Studieprogramma:

Deeltijdstudenten volgen, eventueel in overleg met de studieadviseur, een studeerplan met een lager studeertempo. Deeltijdstudenten volgen dezelfde vakken als de voltijdstudenten. Men dient dus wel te beseffen dat afronding van de afzonderlijke studieonderdelen dezelfde inzet vergt als van voltijdstudenten.

Bindend studieadvies:

Deeltijdstudenten dienen in het eerste jaar van de studie 22,5 EC te behalen, ofwel drie van de mogelijk 8 vakken. De propedeusefase dient in drie jaar afgerond te zijn. Wanneer de student hier niet aan voldoet, volgt een negatief bindend studieadvies en dient de opleiding gestaakt te worden. De student kan gedurende twee collegejaren volgend op het besluit niet worden ingeschreven. Zie p 21.

Toegang:

De opleiding is toegankelijk met een vwo-diploma. Ook alleen een hbo-propedeuse kan toegang geven tot een universitaire bacheloropleiding. Dit is ter beoordeling van de toelatingscommissie. Ook het behalen van een colloquium doctum kan toegang geven tot een deeltijd bacheloropleiding. Zie hiervoor

<http://www.rug.nl/filosofie/education/prospective/colloquium-doctum>

De onderwijs- en examenregeling van de bacheloropleiding Wijsbegeerte is op de facultaire website te vinden.

8.3 Deeltijd Bachelor Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied

Studieduur:

5 tot 6 jaar (gemiddeld ruim 30 EC per jaar); 1½ tot 2 jaar indien vrijstelling is verkregen voor het niet-filosofische gedeelte. Zo'n vrijstelling wordt verleend op basis van 120 EC van een universitaire bacheloropleiding (of een gelijkwaardig programma).

Toegang:

De opleiding is toegankelijk met een propedeutisch getuigschrift van een Nederlandse niet-Wijsgerige universitaire opleiding. Zie hiervoor het onderwijs en examenreglement op de facultaire website.

Opzet:

Het deeltijdprogramma van de bacheloropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied is gelijk aan het programma van de voltijdstudenten. Zie het betreffende gedeelte in deze gids.

De onderwijs- en examenregeling van de bacheloropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied is op de facultaire website te vinden.

9 Opleidingen na de Bachelor

Het getuigschrift van de bacheloropleidingen van de Faculteit Wijsbegeerte geeft toegang tot de volgende opleidingen van de Faculteit Wijsbegeerte dan wel de Faculteit Letteren:

Masteropleiding Filosofie, Filosofie & Maatschappij

Na het behalen van het diploma van de bacheloropleiding Wijsbegeerte, kun je zonder verdere toegangseisen doorstromen naar de masteropleidingen Filosofie & Maatschappij en Filosofie.

Masteropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied

Na de bacheloropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied, kun je zonder verdere toegangseisen doorstromen naar de masteropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied.

Researchmaster Philosophy

Om toegelaten te worden tot deze opleiding is een toelatingsbewijs nodig. Er is een selectieprocedure en een speciale toelatingscommissie die de aanvragen beoordeelt.

Er zijn toelatingsvereisten onder andere met betrekking tot de vooropleiding (inhoud, niveau, gemiddeld cijfer) en de beheersing van de Engelse taal.

Wat de vooropleiding betreft wordt een bachelor Wijsbegeerte vereist of een bachelor Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied, of een (Nederlandse of buitenlandse) opleiding die daarmee gelijk gesteld kan worden. In de laatste twee gevallen kunnen aanvullende eisen worden gesteld.

Omdat de opleiding in het Engels verzorgd wordt, moeten non-native speakers van die taal een TOEFL-toets of IELTS-toets of een daaraan gelijkwaardige toets afleggen.

Master Filosofie en Educatie

De masteropleiding Filosofie en Educatie is een tweejarige opleiding, inclusief een lerarenopleiding waarin een eerstegraads onderwijsbevoegdheid voor het vak Filosofie (have, vwo) kan worden behaald.

Na de bachelor Wijsbegeerte kun je zonder aanvullende eisen een Master Filosofie en Educatie te volgen. Studenten met een bachelor Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied moeten eerst aan aanvullende eisen voldoen. Vraag de studieadviseur voor meer informatie.

Masteropleiding Journalistiek

De bachelor Wijsbegeerte geeft ook toegang tot de masteropleiding Journalistiek, die verzorgd door de Faculteit der Letteren, maar uitsluitend als je tijdens de bachelorstudie Wijsbegeerte een minor (bijvak) Journalistiek hebt afgerond. Zie de website

van de Faculteit der Letteren <http://www.rug.nl/let/onderwijs/master/journalistiek/> voor meer informatie.

Masteropleiding Euroculture

Dit is een internationale Engelstalige opleiding, die eveneens verzorgd wordt door de Faculteit der Letteren. Er is een beperkt aantal plaatsen en er geldt een selectieprocedure. Zie opleidingspagina op de website:

<http://www.rug.nl/masters/euroculture-em/>

Let op: als je de bachelor wijsbegeerte of wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied nog niet hebt afgerond, is het *niet* mogelijk om je in te schrijven voor een master opleiding. Ook kun je geen vakken uit het aanbod van de masteropleidingen volgen.

De meeste masters hebben twee instroommomenten: februari of september. Toelating buiten deze momenten is vaak niet mogelijk. Zorg er dus voor dat je vóór het beschikbare instroommoment de bachelor hebt afgerond.

Zie voor meer informatie over de 'harde knip' tussen bachelor en master

<http://www.rug.nl/education/hoezithet/bachelorstudent.>

10 Masteropleiding Filosofie en Maatschappij

10.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat gedetailleerde informatie over de doelstellingen, eindkwalificaties en opbouw van de Masteropleiding Filosofie & Maatschappij. Tevens vind je een studieschema met een overzicht van de studieonderdelen, zowel verplicht als keuze.

De opleiding is nieuw en start per 1 september 2015. De informatie hieronder is onder enig voorbehoud.

10.2 Doelstellingen en eindkwalificaties Master Filosofie en Maatschappij

De Masteropleiding Filosofie en Maatschappij stelt zich ten doel om studenten zelfstandig en kritisch te leren nadenken over de rol die de filosofie kan spelen in publieke debatten over maatschappelijke vraagstukken, alsmede de rol die filosofie kan spelen op het terrein van overheidsbeleid en in de diverse beroepspraktijken. Naast deze reflectie en analyse stelt de opleiding zich ook ten doel de student te leren zelf actief een bijdrage te leveren aan deze debatten en praktijken. Benutting van filosofische kennis en vaardigheden op een breed scala van maatschappelijke vraagstukken staat hierbij centraal. De opleiding beoogt dat de student daartoe beschikt over een uitgebreide kennis van de filosofie en haar geschiedenis, een breed inzicht in methoden en stijlen van filosofiebeoefening, alsmede vaardigheden - in woord en geschrift - om deze kennis te benutten voor genoemde verheldering en analyse van debatten en discussies, dan wel verspreiding en popularisering van kennis.

Uit de algemene doelstelling van de Masteropleiding Filosofie en Maatschappij zijn de volgende eindtermen afgeleid, waaraan de alumni van de opleiding moeten voldoen.

Kennis en inzicht

De alumni van de masteropleiding Filosofie en Maatschappij beschikken over:

1. Kennis van de belangrijkste historische en systematische vraagstukken van de filosofie
2. Een grondige kennis van filosofische stijlen en methoden van filosofiebeoefening
3. Kennis van publieke debatten over maatschappelijke thema's en de rol die filosofie in deze debatten speelt

Academische vaardigheden en attitudes

4. een innovatieve filosofische vraagstelling te formuleren met het oog op het toepassen van filosofische kennis en filosofische methoden en technieken ter verheldering en analyse van publieke debatten, beleid, en beroepspraktijken

5. een filosofisch onderzoek van enige omvang te formuleren
6. op schriftelijk wijze verslag te doen van de resultaten van een filosofisch onderzoek voor niet-specialisten en diverse doelgroepen
7. over de verschillende aspecten van het onderzoek mondeling te kunnen communiceren voor een breed, niet-filosofisch geschoold publiek of beroepsgroepen
8. theorieën en standpunten uiteen te zetten en te verdedigen voor een niet-filosofisch geschoold publiek
9. op kritische wijze te reflecteren op de geleerde theorieën en standpunten en hun toepassingen in maatschappelijke debatten en beroepspraktijken
10. de geleerde bibliografische vaardigheden toe te passen

Vorbereiding (studie)loopbaan

De alumni van de masteropleiding Filosofie en Maatschappij hebben:

11. voldoende wetenschappelijk niveau om tot een vervolgstudie toegelaten te kunnen worden dan wel zich met succes op de arbeidsmarkt te begeven.
12. voldoende kennis van de arbeidsmarkt en beroepsperspectieven, en inzicht in de wijze waarop filosofie een rol kan spelen in de diverse beroepspraktijken.

10.3 Toelatingsvoorwaarden

Studenten kunnen worden toegelaten op basis van een

- bachelor wijsbegeerte
- bachelor wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied
- (inter)nationaal equivalent van de hiervoor genoemde opleidingen (ter beoordeling van de toelatingscommissie).

10.4 Opbouw onderwijsprogramma

Om bovenstaande doelstellingen en eindkwalificaties te realiseren biedt de masteropleiding Filosofie en Maatschappij een programma dat bestaat uit drie onderdelen:

1. Vier verplichte vakken Filosofie en Maatschappij (20 EC).
2. Drie filosofische keuzevakken (van 5 EC elk), waarvan binnen de door de student gekozen afstudeerrichting. De opleiding kent drie afstudeerrichtingen:
 - Geschiedenis van de Filosofie
 - Ethiek, Sociale en Politieke Filosofie
 - Theoretische FilosofieDe vakken kunnen worden gekozen uit de lijst van mastervakken van de vakgroepen.
3. afstudeerwerkstuk van 25 EC.

In schema ziet het onderwijsprogramma er als volgt uit:

Onderwijsprogramma Master Filosofie en Maatschappij

Semester I		Semester II	
Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Filosofie en Maatschappij 1 21 5 EC	Filosofie en Maatschappij 3 23 5 EC	Filosofie en Maatschappij 4 24 5 EC	Afstudeerwerkstuk 25 EC
Filosofie en Maatschappij 2 22 5 EC	Filosofisch keuzevak 2 5 EC		
Filosofisch keuzevak 1 5 EC	Filosofisch keuzevak 3 5 EC		

Het kerncurriculum Filosofie en Maatschappij bestaat uit vier cursussen:

- Filosofie en Maatschappij 1: Geëngageerde Filosofie
- Filosofie en Maatschappij 2: Publieksgericht Schrijven
- Filosofie en Maatschappij 3: Oordelen en beslissen in sociale contexten
- Filosofie en Maatschappij 4: Filosofische Interventies.

Filosofie en Maatschappij 1: Geëngageerde Filosofie. Veel bekende filosofen zoals Bentham, Sartre, Russell, Habermas, Rorty etc. waren niet alleen actief betrokken bij academische discussies maar hebben ook geprobeerd hun filosofische visies toe te passen op concrete maatschappelijke discussies. In deze cursus laten we een aantal van deze voorbeelden zien en vragen te student om zijn/haar eigen visie te ontwikkelen op zijn/haar rol als filosoof in de maatschappij. We behandelen een aantal filosofen uit verschillende tradities, elk aan de hand van twee soorten teksten of producten: Aan de ene kant filosofische teksten die het gedachtegoed van de filosoof weergeven. Aan de andere kant teksten of andere soorten producten die het maatschappelijke engagement van de filosoof weerspiegelen. We onderzoeken het verband tussen deze twee, en de verschillende manieren waarop een filosoof zich kan engageren in maatschappelijke vraagstukken.

In *Filosofie en Maatschappij 2: Publieksgericht Schrijven* ontwikkelt de student vaardigheden om over filosofie te schrijven voor een breed publiek. In deze cursus krijgt de student handvatten, hoe hij een 'journalistieke' reportage maakt dan wel een beleidsstuk waarin filosofische kennis wordt toegepast. In de cursus wordt uitgebreid ingegaan op de vraag waaraan zo'n journalistiek verhaal moet voldoen.

In *Filosofie en Maatschappij 3: Oordelen en beslissen in sociale contexten* behandelt de relatie tussen filosofie en maatschappij op een thematische manier. De cursus behandelt

een aantal filosofische thema's en concepten die relevant zijn voor de vraag over hoe we onze oordelen en beslissingen in sociale contexten kunnen verbeteren, aangezien deze beïnvloed worden door factoren die in principe niet relevant zouden moeten zijn (zoals geslacht en ras, onder anderen). Na de cursus zullen de studenten in het bezit zijn van conceptuele instrumenten die het identificeren en (desnoods) bestrijden van deze fenomenen mogelijk kunnen maken.

In *Filosofie en Maatschappij 4: Filosofische Interventies* leren studenten om zelf filosofisch te interveniëren in een actueel vraagstuk. Daartoe leren ze zelf onderzoek doen naar een actueel thema (onder begeleiding), ze leren zich de inhoudelijk kennis van voor dat vraagstuk relevante filosofische opvattingen eigen te maken. Ook leren ze verschillende types filosofische interventies kennen, verschillend naar product (opiniestuk voor krant, verslag voor de gemeente, video, etc.) en verschillend naar filosofische stijl (analytisch-conceptueel, historisch, etnografisch, etc.). Mondelinge presentatie is een vaardigheid die hier eveneens getoetst wordt.

Filosofische verdieping

De filosofische verdieping bestaat uit drie filosofische keuzevakken. De filosofische keuzevakken worden samen met studenten van andere masteropleidingen gevolgd. De student kan de filosofische keuzevakken kiezen uit het volledige mastervakkenaanbod. Het wordt ten eerste aanbevolen om de vakken te kiezen die thematisch het meest voorbereiden op, en aansluiten bij het beoogde afstudeerproject van de student.

10.5 Overzicht mastercolleges

De gedetailleerde gegevens van de cursussen staan in hoofdstuk 19 Studieonderdelen, vanaf pagina 110. De nummering in de tabel correspondeert met de nummering in dat hoofdstuk

Kwartaal		Nummer
1	Filosofie en Maatschappij 1: Geëngageerde Filosofie	21
1	Filosofie en Maatschappij 2: Publiekgericht schrijven	22
2	Filosofie en Maatschappij 3: Oordelen en beslissen in sociale contexten	23
3	Filosofie en Maatschappij 4: Filosofische Interventies in Actuele Vraagstukken	24
<i>keuzevakken</i>		
Mastervakken <i>Geschiedenis van de Filosofie</i>:		
1	Scientific Revolution and Secularization	37
1	Reading Group: Ockham's Summa Logicae	69

2	Locke's <i>Essay</i> in Context	41
2	Thought Experiments in the History of Philosophy	81
3	Aristotle's Ethics	3
4	Differences: Levinas and Derrida	13
Mastervakken <i>Ethiek, Sociale en Politieke Filosofie</i>		
2	Material Culture	47
2	Tolerance: From Locke to Lessing to Latitude in What?	82
3	Power and Justice	67
4	Philosophy, Politics and Economics (tba)	65
4	Advanced Meta Ethics	2
4	Social Contract Theory	76
Mastervakken <i>Theoretische Filosofie:</i>		
1	Philosophy of Argumentation: Dialogue and Fallacy	55
2	Philosophy of Neuroscience	60
3	Modal Logic	48
3	Multi-Agent Systems	49
3	Wittgenstein on the barest essentials: logic, language, and mathematics	89

Afstudeerwerkstuk

Het afstudeerwerkstuk (25 EC) vormt de afsluiting van de opleiding en is daarbinnen een verplicht onderdeel. Het afstudeerwerkstuk bestaat uit twee onderdelen:

1. stage en stageverslag
2. korte masterscriptie

Stage

Stage en scriptie worden tezamen opgevat worden als een afstudeerproject van 25 EC. Met afstudeerproject wordt bedoeld, dat de scriptie aansluit bij de stage, of er zelfs het resultaat van is. Het is dus *niet* mogelijk om een stage afzonderlijk in het programma van de master op te nemen.

Studenten volgen een stage bij een (overheids)instelling, stichting, of bedrijf. Voorbeelden van mogelijke stageplaatsen zijn de redacties van filosofische tijdschriften, uitgeverijen, ziekenhuizen, adviescommissies, emancipatiecommissies, bedrijven, Studium Generales, non-profitorganisaties, wetenschappelijke bureaus van politieke partijen, Europese gremia, etc. Ter afronding van de stage levert de stagiair een verslag in van het filosofisch onderzoek dat uitgevoerd is tijdens de stage. Dit verslag kan niet dienen als scriptie, maar het kan wel gezien worden als een voorbereiding daarop.

Houd er rekening mee dat het vinden van een stageplaats soms drie maanden kan vergen. Wie een stage wil gaan doen, wordt dringend aangeraden zo spoedig mogelijk contact op te nemen met de stage-coördinator, om ideeën op te doen, om al bestaande plannen ter goedkeuring voor te leggen of om op een andere manier hulp te krijgen. De faculteit is de student op allerlei manieren behulpzaam bij het vinden van een stageplaats, maar kan daarvoor uiteraard geen garantie geven. Als er eenmaal een stageplaats gevonden is, dan wordt een stage-contract afgesloten tussen de student, de begeleider vanuit de stage-verlenende instelling en de begeleidende docent. Bij de stagecoördinator is tevens op aanvraag het 'Stage-reglement' verkrijgbaar met daarin meer uitgebreide informatie. Het reglement staat ook op de facultaire website. (Zie ook p. 67).

Masterscriptie

De masterscriptie vormt het tweede deel van de afstudeerwerkstuk. De scriptie is de afronding van de opleiding en is daarbinnen een verplicht onderdeel. In de masterscriptie laat de student zien dat hij/zij in staat is om zelfstandig onderzoek te doen op het terrein van de wijsbegeerte en hier schriftelijk over te rapporteren. De student geeft blijk van voldoende kennis, inzicht en vaardigheid op het terrein van de wijsbegeerte om zelfstandig deel te kunnen nemen aan een wetenschappelijke discussie. De student is in staat een probleemstelling te formuleren en af te bakenen, relevant materiaal te verzamelen, bestuderen, evalueren en ordenen, een adequate onderzoeksmethode te kiezen en verantwoorden, een helder en systematisch betoog op te zetten, bibliografische vaardigheden toe te passen en conclusies uit eigen onderzoek te kunnen trekken. In de masterscriptie laat de student zien in staat te zijn een originele bijdrage aan het vakgebied te leveren en over de verschillende aspecten van de scriptie ook mondeling te communiceren.

Om mogelijkheden en onmogelijkheden van een afstudeerproject in het vizier te krijgen is het uiteraard verstandig en sterk aan te bevelen dat de student al in een heel vroeg stadium in contact treedt met de stagecoördinator en eventueel de beoogde scriptiebegeleider.

Voor het overzicht over de eisen aan het afstudeerwerkstuk en de afstudeerprocedure, zie Hoofdstuk 11.6 'Masterscriptie en examen'.

10.6 Stage

Let op: wie in de bachelor al een stage heeft gevolgd, kan in de master niet nog eens een stage opnemen!

coördinator:	Dr. M. Pauly
Vakcode	FI114STA
Docent	Door de student te benaderen, in overleg met de coördinator
Toelichting	<p>Het lopen van een stage heeft tot doel de student arbeidservaring als filosoof te laten op doen buiten een Filosofisch Instituut. Een stage kan bestaan uit het doen van filosofisch onderzoek, maar ook uit andere taken. Wel moeten deze werkzaamheden zo veel mogelijk voortvloeien uit een vraag vanuit de stageverlenende instelling en bovendien daar worden uitgevoerd. De praktische begeleiding van de stagiaire is in handen van een begeleider binnen de stageverlenende instelling, de inhoudelijke begeleiding in die van een docent van onze faculteit.</p> <p>Voorbeelden van mogelijke stageplaatsen zijn de redacties van filosofische tijdschriften, uitgeverijen, ziekenhuizen, emancipatiecommissies, bedrijven, Studium Generales, wetenschappelijke bureaus van politieke partijen, Europese gremia, etc. Van de stageverlenende instelling hangt af of een tegemoetkoming in de (reis)kosten mogelijk is.</p> <p>Bij de stagecoördinator is op aanvraag het Stage-reglement verkrijgbaar met daarin meer uitgebreide informatie. Het reglement staat ook op de facultaire website.</p>
Procedure	<p><i>Houd er rekening mee dat het vinden van een stageplaats soms drie maanden kan vergen.</i> Wie een stage wil gaan doen, wordt dringend aangeraden zo spoedig mogelijk contact op te nemen met de stagecoördinator, om ideeën op te doen, om al bestaande plannen ter goedkeuring voor te leggen of om op een andere manier hulp te krijgen. Is eenmaal een stageplaats gevonden, dan wordt een stagecontract afgesloten tussen de student, de begeleider vanuit de stageverlenende instelling en de begeleidende docent. De faculteit is de student op allerlei manieren behulpzaam bij het vinden van een stageplaats, maar kan daarvoor uiteraard geen garantie geven.</p>
Onderwijsvorm	Individuele begeleiding
Toetsvorm	Schriftelijk eindverslag
Studielast	15 EC

11 Masteropleiding Filosofie

11.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat gedetailleerde informatie over de doelstellingen, eindkwalificaties en opbouw van de Masteropleiding Filosofie. Ook vind je een studieschema met een overzicht van de studieonderdelen, zowel verplicht als keuze.

11.2 Doelstellingen master Filosofie

De Masteropleiding Filosofie stelt zich ten doel om studenten zelfstandig en kritisch te leren nadenken over de fundamentele vraagstellingen van de wijsbegeerte alsmede over de relaties tussen filosofische vraagstellingen en problemen in de verschillende wetenschappen en maatschappij. Ze beoogt daarbij dat de student beschikt over uitgebreide kennis, inzicht en vaardigheid in één van de drie afstudeerrichtingen zoals beoefend en onderwezen aan de faculteit: Geschiedenis van de Filosofie, Ethiek, Sociale en Politieke Filosofie, en tot slot Theoretische Filosofie. De student is in staat tot een zelfstandige beroepsuitoefening en geeft blijk van vertrouwdheid met het vakgebied.

Uit de algemene doelstelling van de Masteropleiding Filosofie zijn de volgende eindtermen afgeleid, waaraan de alumni van de Masteropleiding Filosofie moeten voldoen.

Kennis en inzicht

De alumni van de masteropleiding Filosofie beschikken over:

- 1 - kennis van de belangrijkste historische en systematische vraagstukken van de filosofie.
- 2 - een grondige kennis van de filosofische vraagstukken binnen één specialisme.
- 3 - kennis van de filosofische methoden van het specialisme.

Academische vaardigheden en attitudes

De alumni van de masteropleiding Filosofie zijn in staat om:

- 4 - een innovatieve filosofische vraagstelling te formuleren, gebaseerd op een grondige kennis van de filosofische vraagstukken binnen een specialisme.
- 5 - een filosofisch onderzoek van enige omvang uit te voeren.
- 6 - schriftelijk op gestructureerde wijze verslag te doen van de resultaten van een filosofisch onderzoek voor zowel specialisten als niet-specialisten.
- 7 - over de verschillende aspecten van het onderzoek mondeling te kunnen

- communiceren.
- 8 - theorieën en standpunten uiteen te zetten en te verdedigen.
 - 9 - op kritische wijze te reflecteren op de geleerde theorieën en standpunten.
 - 10 - de geleerde bibliografische vaardigheden toe te passen.

Vorbereiding (studie) loopbaan

De alumni van de masteropleiding Filosofie hebben:

- 11 - voldoende wetenschappelijk niveau om tot een vervolgstudie toegelaten te kunnen worden die een grote mate van autonomie veronderstelt, dan wel zich met succes op de arbeidsmarkt voor academici te begeven.

11.3 Toelatingsvoorwaarden

Studenten kunnen worden toegelaten op basis van een

- bachelor wijsbegeerte
- bachelor wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied
- (inter)nationaal equivalent van de hiervoor genoemde opleidingen (ter beoordeling van de toelatingscommissie).

11.4 Opbouw onderwijsprogramma

Om bovenstaande doelstellingen en eindkwalificaties te realiseren wordt voor de masteropleiding Filosofie een programma ontwikkeld dat bestaat uit drie onderdelen: Filosofische verdieping van in totaal 35 EC, een onderdeel Publieksgericht Schrijven van 5 EC en een masterscriptie van 20 EC. In schema ziet het onderwijsprogramma er als volgt uit:

Onderwijsprogramma Master Filosofie

Semester I		Semester II	
Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Publieksgericht schrijven 22 5 EC	Filosofisch keuze- vak 3 5 EC	Filosofisch keuze- vak 6 5 EC	Filosofisch keuze- vak 7 5 EC
Filosofisch keuze- vak 1 5 EC	Filosofisch keuze- vak 4 5 EC	Scriptie 20 EC	
Filosofisch keuze- vak 2 5 EC	Filosofisch keuze- vak 5 5 EC		

Publieksgericht schrijven

Het college *Publieksgericht Schrijven* wordt samen gevolgd met studenten van de masteropleiding Filosofie en Publiek. In het college ontwikkelt de student vaardigheden om over filosofie te schrijven voor een breed publiek. In deze cursus krijgt de student handvatten, tips en trucs hoe men een 'journalistieke' reportage maakt. In de cursus wordt uitgebreid ingegaan op de vraag waaraan zo'n journalistiek verhaal moet voldoen.

Keuzevakken

De student kiest zeven mastervakken waarvan tenminste vier binnen de door de student te kiezen afstudeerrichting. De opleiding kent drie afstudeerrichtingen:

- Geschiedenis van de Filosofie
- Ethiek, Sociale en Politieke Filosofie
- Theoretische Filosofie

Binnen elke afstudeerrichting worden minimaal vijf mastervakken aangeboden zodat er een aanbod van minimaal 15 mastervakken is, waarvan de student er dus vier binnen de gekozen afstudeerrichting en drie daarbuiten dient te volgen.

De filosofische keuzevakken kunnen ook door studenten van de richting Filosofie en Maatschappij, en door studenten van de andere masteropleidingen gevolgd worden.

Masterscriptie

De masterscriptie vormt de afronding van de masteropleiding en is daarbinnen een verplicht onderdeel. In de masterscriptie laat de student zien dat hij/zij in staat is om zelfstandig onderzoek te doen op het terrein van de wijsbegeerte en hier schriftelijk over te rapporteren. De student geeft blijk van voldoende kennis, inzicht en vaardigheid op het terrein van de wijsbegeerte om zelfstandig deel te kunnen nemen aan een wetenschappelijke discussie. De student is in staat een probleemstelling te formuleren en af te bakenen, relevant materiaal te verzamelen, bestuderen, evalueren en ordenen, een adequate onderzoeksmethode te kiezen en verantwoorden, een helder en systematisch betoog op te zetten, bibliografische vaardigheden toe te passen en conclusies uit eigen onderzoek te kunnen trekken. In de masterscriptie laat de student zien in staat te zijn een originele bijdrage aan het vakgebied te leveren en over de verschillende aspecten van de scriptie ook mondeling te communiceren.

11.5 Overzicht mastercolleges

De gedetailleerde gegevens van de cursussen staan in hoofdstuk 19 p. 110 en verder. De nummering in de tabel correspondeert met de nummering in dat hoofdstuk.

Kwartaal		Nummer
1	Filosofie en Maatschappij 2: Publiekgericht schrijven	22
<i>keuzevakken</i>		
Mastervakken <i>Geschiedenis van de Filosofie:</i>		
1	Scientific Revolution and Secularization	37
1	Reading Group: Ockham's Summa Logicae	69
2	Locke's <i>Essay</i> in Context	41
2	Thought Experiments in the History of Philosophy	81
3	Aristotle's Ethics	3
4	Differences: Levinas and Derrida	13
Mastervakken <i>Ethiek, Sociale en Politieke Filosofie</i>		
2	Material Culture	47
2	Tolerance: From Locke to Lessing to Latitude in What?	82
3	Power and Justice	67
4	Philosophy, Politics and Economics (tba)	65
4	Advanced Meta Ethics	2
4	Social Contract Theory	76
Mastervakken <i>Theoretische Filosofie:</i>		
1	Philosophy of Argumentation: Dialogue and Fallacy	55
2	Philosophy of Neuroscience	60
3	Modal Logic	48
3	Multi-Agent Systems	49
3	Wittgenstein on the barest essentials: logic, language, and mathematics	89

11.6 Masterscriptie en examen

De scriptie vormt de afronding van de masteropleiding en is daarbinnen een verplicht onderdeel.

Door de masterscriptie laat de student zien, in staat te zijn om zelfstandig onderzoek op het terrein van de wijsbegeerte, dan wel wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied te verrichten, en hier schriftelijk over te rapporteren;

- blijk te geven van voldoende kennis, inzicht en vaardigheid op het terrein van de wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied om zelfstandig deel te kunnen nemen aan een wetenschappelijke discussie;
- een probleemstelling te formuleren en af te bakenen;
- relevant materiaal te verzamelen, bestuderen, evalueren en ordenen;

- een adequate onderzoeksmethode te kiezen en verantwoorden;
- een helder en systematisch betoog op te zetten;
- bibliografische vaardigheden toe te passen;
- conclusies uit eigen onderzoek te kunnen trekken;
- een originele bijdrage aan het vakgebied te leveren;
- over de verschillende aspecten van de scriptie ook mondeling te communiceren.

Omvang

De scriptie in de master Filosofie heeft een studielast van 20 EC en een omvang van maximaal 20.000 woorden. De scriptie in de master Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied heeft een studielast van 25 EC en een omvang van maximaal 25.000 woorden.

De scriptie in de master Filosofie en Maatschappij wordt geschreven binnen een afstudeerproject van 25 EC, dat bestaat uit een stage en een scriptie. Met afstudeerproject wordt bedoeld, dat de scriptie aansluit bij de stage, of er zelfs het resultaat van is. Het is niet mogelijk om stage en scriptie als afzonderlijke studieonderdelen in het programma op te nemen. De scriptie heeft een omvang van maximaal 10.000 woorden. Het stageverslag dat ter afronding van het stage-onderdeel wordt geschreven, kan dienen als voorbereiding op de scriptie. Het stageverslag kan echter niet de scriptie vervangen.

Titelpagina

De titelpagina bevat:

- titel
- auteur en studentnummer
- "Faculteit Wijsbegeerte van de Rijksuniversiteit Groningen"
- "masterscriptie" + de naam van de opleiding ("Wijsbegeerte", "Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied")
- maand en jaar waarin de scriptie werd goedgekeurd
- de naam van de begeleiders en van de toegevoegd beoordelaar
- de naam van de vakgroep

Verdere vereisten

Op de website van de faculteit is het document *Handleiding voor het schrijven van een filosofisch werkstuk* te vinden, met daarin aanwijzingen op het gebied van probleemstelling, opbouw, citeren, verwijzen, spelling, e.d.

In de opleidingen Filosofie en Maatschappij, Filosofie en wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied wordt de scriptie geschreven in de Nederlandse taal, tenzij de student zelf, en met instemming van de begeleider(s), anders beslist.

Procedure

1. *Initiatief*

Een student neemt zelf het initiatief tot het schrijven van een masterscriptie door contact te zoeken met een docent als beoogde eerste begeleider. Desgevraagd zal de studieadviseur hierbij behulpzaam zijn. Sommige docenten hebben ter inzage een 'kaartenbak' met onderwerpen of probleemstellingen voor scripties. Als eerste begeleider kunnen optreden: leden van de wetenschappelijke staf en hoogleraren uit andere faculteiten die een nevenbenoeming hebben aan de Faculteit Wijsbegeerte.

Bij het schrijven van de scriptie van de opleidingen Filosofie en Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied wordt vanaf het begin een tweede begeleider betrokken, in de eindfase ook nog een toegevoegd beoordelaar. Als tweede begeleider (aan te wijzen door eerste begeleider en student) kunnen optreden: leden van het wetenschappelijk personeel, waaronder hier mede wordt verstaan postdocs die aan de faculteit werkzaam zijn. De Examencommissie kan ook externe deskundigen die al dan niet aan een universiteit werkzaam zijn als tweede begeleider toelaten. Dat laatste is zelfs algemene regel bij Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied, waarbij de tweede begeleider afkomstig is uit de thuisfaculteit. De eerste begeleider en de student mogen oordelen dat op deze regel een uitzondering gemaakt moet worden.

De kleine scriptie van de master Filosofie en Maatschappij komt tot stand onder begeleiding van één docent van de Faculteit Wijsbegeerte. In de eindfase is er ook een toegevoegd beoordelaar bij betrokken.

2. *Opzet*

De student dient een opzet, met daarin een aanduiding van onderwerp, aanpak en te gebruiken literatuur, ter goedkeuring bij de docent(en) in.

3. *Begeleidingsplan*

Zodra de (beide) begeleider(s) de opzet goedkeuren, stellen de student en de begeleider(s) een begeleidingsplan op (zie Bijlage 1) met daarin afspraken over:

- Opzet
- Het aantal begeleidingsgesprekken
- Tussentijdse inleverdata voor delen van de scriptie
- Streefdatum voor het inleveren van de eindversie.

De begeleiding van een masterscriptie omvat ten minste vijf begeleidingsgesprekken (na goedkeuring van de opzet). Het traject van het schrijven van een scriptie duurt ten hoogste 20 weken in het geval van een 20 EC scriptie, of 25 weken in het geval van een 25 EC scriptie, gerekend vanaf de datum waarop het begeleidingsplan is ondertekend. Het traject voor deeltijdstudenten beslaat 40, respectievelijk, 50 weken. De eerste begeleider levert het begeleidingsplan direct na ondertekening in bij de onderwijsadministratie.

4. Goedkeuring studieprogramma

Wanneer de scriptie wVóórdat het examen kan worden aangevraagd neemt de student contact op met de studieadviseur, die nagaat of aan alle vereisten van het onderwijsprogramma is voldaan. Daartoe tekent de student zich via het studentenportaal in voor de afstudeerfunctie. De student kan daar het vakkenpakket waar hij/zij op wenst af te studeren digitaal invoeren, en deze ter goedkeuring aanbieden aan de examencommissie. Voor de afstudeerfunctie is een handleiding beschikbaar. Deze is te raadplegen via het studentenportaal, of via de studieadviseur te verkrijgen.

5. Afronding - I

Als de student herhaaldelijk gemaakte afspraken niet nakomt zonder daartoe een geldige reden te hebben, kan de docent de begeleiding staken. De student komt dan terecht in de herschrijfgeregeling (zie hieronder). Als een van de begeleiders herhaaldelijk gemaakte afspraken niet nakomt zonder geldige reden of zonder voor alternatieve begeleiding te zorgen, dan heeft de student recht op een andere begeleider. In dergelijke gevallen nemen de student en een begeleider tijdig contact op met de examencommissie.

Als alle geplande begeleidingsgesprekken hebben plaatsgevonden en er ligt nog geen manuscript dat goedgekeurd kan worden, dan kan (kunnen) de begeleider(s) beslissen dat de student terecht komt in de herschrijfgeregeling (zie hieronder).

6. Afronding - II

Als de (beide) begeleider(s) de scriptie hebben goedgekeurd wordt gezocht naar een extra beoordelaar, hierna aan te duiden als 'toegevoegd beoordelaar'. Als toegevoegd beoordelaar kunnen optreden: leden van de wetenschappelijke staf uit een andere vakgroep dan de eerste begeleider. De toegevoegd beoordelaar beoordeelt de scriptie binnen twee weken als 'aanvaardbaar' of 'onaanvaardbaar'.

Als de toegevoegd beoordelaar met redenen omkleed tot de kwalificatie 'onaanvaardbaar' komt, dan overleggen de begeleider(s), de student en de toegevoegd beoordelaar over een mogelijke verbetering van het manuscript. Levert dit overleg naar de mening van één der betrokkenen geen afdoende resultaat op, dan wordt het probleem voorgelegd aan de examencommissie, die naar bevind van zaken handelt. Als de scriptie als 'aanvaardbaar' beoordeeld wordt, geven de toegevoegd beoordelaar en de begeleider(s) dit door aan de onderwijsadministratie.

Als de toegevoegd beoordelaar de masterscriptie goedkeurt, dan vraagt de eerste begeleider de toegevoegd beoordelaar om het door hem of haar beoogde cijfer, het eindgesprek met de student tijdelijk buiten beschouwing latend. Mocht het beoogde

cijfer van de toegevoegd beoordelaar meer dan een punt lager zijn dan het beoogde cijfer van de eerste begeleider, dan is het aan de toegevoegd beoordelaar om de eerste begeleider beknopt te informeren over de belangrijkste kritiekpunten. De beide begeleiders en de student bespreken vervolgens de situatie, en nemen een beslissing over eventuele verbeteringen in het manuscript, waarvoor niet meer dan 2 weken uitgetrokken kunnen worden. Op deze manier wordt voorkomen dat studenten voor verrassingen komen te staan in het eindgesprek.

De datum waarop de begeleider(s) de scriptie heeft (hebben) goedgekeurd is - mits de toegevoegd beoordelaar de scriptie op een later tijdstip eveneens heeft goedgekeurd - de datum die op de bul mag worden gezet, dus de afstudeerdatum. Indien een toegevoegd beoordelaar aan het eind van een studiejaar, dus vóór 1 september, een scriptie heeft goedgekeurd, hoeft de student zich in het volgende studiejaar niet meer in te schrijven, ook al vindt de scriptiebespreking en het examen plaats in september of oktober.

7. Herschrijfgeregeling (indien van toepassing)

Als een van de begeleidende docenten het ingeleverde manuscript niet als voldoende kan beoordelen, of als er op, of althans vlak na, de in het begeleidingsplan genoemde streefdatum nog geen beoordeelbaar manuscript is ingeleverd bij de docenten, of als de examencommissie besluit dat de herschrijfgeregeling van toepassing is nadat de toegevoegd beoordelaar zijn of haar goedkeuring niet geeft, dan gaat de herschrijfgeregeling in werking.

De student en de docent(en) bepalen eerst of het voorliggende (mogelijkerwijs onvolledige) manuscript (a) verbeterd zal worden of (b) dat de student een nieuwe masterscriptie schrijft op basis van een nieuwe opzet. In beide gevallen stellen de student en de docent een nieuw begeleidingsplan op.

(a) In het geval van verbetering ligt de nieuwe streefdatum binnen 3 weken (voor deeltijdstudenten: 6 weken) na afloop van ondertekening van het nieuwe begeleidingsplan.

(b) In het geval van een scriptie op basis van een nieuwe opzet ligt de nieuwe streefdatum binnen 20 weken, in het geval van een 20 EC scriptie, of 25 weken, in het geval van een 25 EC scriptie, na afloop van ondertekening van het nieuwe begeleidingsplan (voor deeltijdstudenten: 40, respectievelijk, 50 weken).

Als de student en de docent(en) niet tot overeenstemming komen dan melden ze dit tijdig bij de examencommissie, die vervolgens naar bevind van zaken handelt. Mocht de herschrijving niet tot een voldoende leiden, dan zal de student met een nieuw scriptieonderwerp (een nieuwe opzet) bij een andere docent opnieuw moeten beginnen.

8. Afronding - III

Vanaf het moment dat de toegevoegd beoordelaar het fiat heeft gegeven, kan het examen worden aangevraagd en kan de openbare scriptiebespreking worden georganiseerd. De student en de begeleider(s) stellen de datum en het tijdstip van de scriptiebespreking en het examen vast. De student geeft de datum en het tijdstip door aan de onderwijsadministratie, die er voor zorgt dat in het Academiegebouw een zaal wordt gereserveerd voor het examen en dat de uitnodigingen voor het examen verzonden worden.

De student levert uiterlijk 14 dagen voor de afstudeerdatum de scriptie en een samenvatting van de scriptie, deze mag niet langer zijn dan een half A4, digitaal in bij de administratie (s.blom@rug.nl). De samenvatting wordt opgenomen in de aankondiging van de scriptiebespreking die wordt verzonden aan alle stafleden.

9. Scriptiebespreking en beoordeling

In de regel vinden de scriptiebespreking en het examen plaats op één dag: de scriptiebespreking in het Filosofisch Instituut, het examen (d.w.z., het in ontvangst nemen van de bul) in het Academiegebouw.

Bij de scriptiebespreking zijn in elk geval de begeleider(s) en de toegevoegd beoordelaar aanwezig. Zowel de scriptiebespreking als het examen zijn openbaar, dus toegankelijk voor docenten, studenten, familieleden, vrienden en andere belangstellenden. De bespreking en het aansluitend cijferberaad worden voorgezeten door de (eerste) begeleider. De bespreking duurt een uur.

Aan het begin van de bespreking wordt de student in de gelegenheid gesteld, een presentatie te geven van de scriptie, dan wel van de stage en de scriptie. Deze neemt maximaal 5 minuten in beslag.

Na de bespreking geven de aanwezige docenten, in een besloten beraad, hun mening over het eindcijfer voor de scriptie, waarbij de eerste begeleider het voortouw neemt. Bij de beoordeling van de scriptie kan men de verdediging laten meetellen, maar alleen ter nadere bepaling van het oordeel over de scriptie. Aan het eind van het beraad stellen de twee begeleiders het eindcijfer vast, rekening houdend met de oordelen van de andere aanwezige docenten en de toegevoegd beoordelaar, waarbij niet kan worden afgeweken van de eerdere beoordeling als voldoende. De begeleider(s) gebruikt (gebruiken) bij de beoordeling het beoordelingsformulier voor langere essays (zie Bijlage 2), dat ingeleverd wordt bij de onderwijsadministratie.

Het officiële examen, dat wil zeggen de buluitreiking, vindt plaats na de scriptiebespreking, zo mogelijk in het Academiegebouw. De eerste begeleider zorgt er voor dat

het dossier van de student, het examenboek, een alumniboekje, en de door de onderwijsadministratie ingevulde en door de examencommissie ondertekende bul op het examen aanwezig zijn. In het examenboek wordt aangetekend:

- de datum van het examen
- de naam en voornamen van de student
- de geboortedatum van de student
- de naam van de begeleider
- het gewogen gemiddelde cijfer, met bijbehorend predikaat (zie de Judicium regeling)
- de titel van de scriptie

De student ontvangt een Latijnse Bul, een Nederlandse verklaring, een Engelse verklaring, en een Diplomasupplement.

Verdere opmerkingen:

- Afwijkingen van onderhavige procedure regeling zijn uitsluitend mogelijk na verkregen toestemming van de examencommissie.
- Als een student studievertraging oploopt door bijzondere omstandigheden, dan is het zaak dit zo snel mogelijk bij de studieadviseur te melden.
- Als de docent fraude constateert of redelijkerwijs vermoedt, moet deze de geconstateerde of vermoede fraude schriftelijk melden bij de examencommissie.

12 Masteropleiding Filosofie: Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied

12.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat gedetailleerde informatie over de doelstellingen, eindkwalificaties en opbouw van de Masteropleiding Filosofie: Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied. Per studiejaar vind je een studieschema met een overzicht van de studieonderdelen, zowel verplicht als keuze.

12.2 Doelstelling en eindkwalificaties Master Filosofie: Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied

Het doel van de opleiding bestaat er in om de student:

- a. grondige kennis, inzicht en vaardigheden te verschaffen op het gebied van de Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied, voortbouwend op de bachelor Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied;
- b. in staat te stellen zelfstandig de geëigende logisch-analytische, ideeën-historische dan wel empirisch-filosofische methoden toe te passen;
- c. een verdere academische vorming te geven;
- d. te leren zelfstandig wetenschappelijk te denken en te handelen;
- e. te leren complexe problemen te analyseren;
- f. te leren wetenschappelijk te rapporteren;
- g. te leren vakwetenschappelijke kennis toe te passen en vaardigheden vanuit een breder wijsgerig kader toe te passen;
- h. voor te bereiden op:
 - de uitoefening van een beroep van een andere opleiding, waarbij de studie van de wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied een meerwaarde of toegevoegde waarde heeft;
 - elke beroepspraktijk waarin wijsgerige kennis, inzicht en vaardigheden een toegevoegde waarde heeft;
 - elke beroepspraktijk waarin algemene academische vaardigheden en vorming vereist zijn, met bijzondere aandacht voor logisch-analytische, ideeën-historische, exegetische, empirisch-filosofische vaardigheden en uitdrukkingsvaardigheid in het algemeen;
 - een wetenschappelijke loopbaan en vervolgonderwijs, in het bijzonder het eerste traject van de Graduate School of Philosophy, te weten de research masteropleiding Philosophy: Knowledge and Knowledge Development (mogelijkheid van toelating tot het tweede jaar van deze opleiding).

Voor de opleiding zijn de volgende eindtermen vastgesteld:

1. Met betrekking tot kennis en inzicht:

Bij voltooiing van de opleiding moet de student

 - a. beschikken over kennis en inzicht op het gebied van het betreffende wetenschapsgebied, voortbouwend op het niveau van de bacheloropleiding en deze laatste in niveau overtreffen;
 - b. beschikken over kennis van en inzicht in centrale onderdelen van de wijsbegeerte en in het bijzonder van kernbegrippen, theorieën, problemen en methoden van de wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied, voortbouwend op het niveau van de bacheloropleiding en deze laatste in niveau overtreffen;
 - c. beschikken over kennis van en inzicht in de betekenis van de wetenschappelijke en maatschappelijke betekenis van de wijsbegeerte in het algemeen en van de wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied in het bijzonder.
2. Met betrekking tot vaardigheden:
 - a. onderzoek in een bepaald wetenschapsgebied kunnen plaatsen en evalueren in het bredere kader van de wijsbegeerte van dat wetenschapsgebied;
 - b. wijsgerige vaardigheden van logisch-analytische, ideeën-historische en exegetische dan wel empirisch-filosofische aard creatief kunnen toepassen op problemen, theorieën en debatten die gerelateerd zijn aan het betreffende wetenschapsgebied;
 - c. zelfstandig een wijsgerig-wetenschappelijk onderzoek kunnen formuleren en uitvoeren dat in verband staat met een (cluster van) wetenschapsgebied(en).

12.3 Toelatingsvoorwaarden

Studenten kunnen worden toegelaten op basis van een

- bachelor wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied
- bachelor wijsbegeerte. Studenten met deze vooropleiding dienen wel te beseffen dat het master diploma wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied pas behaald kan worden wanneer de student ook 60 EC van het betreffende wetenschapsgebied op masterniveau behaalt (zie hieronder). Dit kan in de praktijk betekenen dat de student ook toegelaten moet worden tot een andere niet-wijsgerige universitaire opleiding. Ook hiervoor kunnen toelatingsvoorwaarden gelden.
- (inter)nationaal equivalent van de hiervoor genoemde opleidingen (ter beoordeling van de toelatingscommissie).

12.4 Opbouw van het onderwijsprogramma

De opleiding omvat de volgende onderdelen:

Eerste jaar

1. Feyerabend: Against Method, drie wijsgerige keuzevakken van 5 EC elk en twee tutorials van 5 EC elk.
2. Vakken uit de Masteropleiding van het betreffende wetenschapsgebied met een gezamenlijke studielast van 30 EC. N.B.: deze vakken kunnen pas gevolgd worden ná het behalen van het bachelordiploma in dat wetenschapsgebied.

<i>vakken</i>	<i>studielast</i>
De vakken uit masteropleiding van het eigen wetenschapsgebied	30
Feyerabend: Against Method	5
Twee keuzevakken binnen het cluster van het wetenschapsgebied (N, S of G)	10
Eén keuzevak binnen of buiten het eigen cluster	5
Twee tutorials	10

Tweede jaar

1. Vakken uit het Masteropleiding van het betreffende wetenschapsgebied met een gezamenlijke studielast van 30 EC
2. Colloquia (5 EC)
3. Masterscriptie (25 EC)

<i>Vakken</i>	<i>studielast</i>
vakken uit masteropleiding van het eigen wetenschapsgebied	30
bijwonen colloquia	5
masterscriptie	25

N.B.: De colleges van de masteropleidingen aan de Faculteit Wijsbegeerte worden in principe in het Engels gegeven. Zie de betreffende regeling op p. 27.

Belangrijk: lees eerst de algemene inleiding over de studie Wijsbegeerte op p. 61

Voor de **deeltijdse** vorm van deze opleiding: zie ook p. 56.

Lijst met keuzevakken

De Masterstudent Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied kiest tenminste twee keuzevakken uit deze lijst, afhankelijk van het cluster waartoe het betreffende wetenschapsgebied behoort. Van de andere keuzevakken moet er tenminste één uit één van de ander clusters gekozen worden. Raadpleeg voor een coherent pakket de contactpersoon van het eigen vakgebied; zie onder.

Eindpapers voor de keuzevakken worden zo veel mogelijk met het oog op een thema uit het eigen vakgebied geschreven. De docent van het betreffende keuzevak ziet daarop toe.

12.5 Overzicht mastercolleges

De gedetailleerde gegevens van de cursussen staan in hoofdstuk 19 Studieonderdelen, vanaf pagina 110. De nummering in de tabel correspondeert met de nummering in dat hoofdstuk.

Kwartaal		Cluster	Nummer
1	Feyerabend: Against Method		
Mastervakken <i>Geschiedenis van de Filosofie</i>:			
1	Scientific Revolution and Secularization	N/G	37
1	Reading Group: Ockham's Summa Logicae	N/G	69
2	Locke's <i>Essay</i> in Context	G	41
2	Thought Experiments in the History of Philosophy	G	81
3	Aristotle's Ethics	G/S	3
4	Differences: Levinas and Derrida	G/S	13
Mastervakken <i>Ethiek, Sociale en Politieke Filosofie</i>			
2	Material Culture	N/S/G	47
2	Tolerance: From Locke to Lessing to Latitude in What?	S/G	82
3	Power and Justice	S/G	67
4	Philosophy, Politics and Economics (tba)	S	65
4	Advanced Meta Ethics	S	2
4	Social Contract Theory	S	76
Mastervakken <i>Theoretische Filosofie</i>:			
1	Philosophy of Argumentation: Dialogue and Fallacy	N/S	55
2	Philosophy of Neuroscience	N/S	60
3	Modal Logic	N	48
3	Multi-Agent Systems	N/S	49
3	Wittgenstein on the barest essentials: logic, language, and mathematics	N/S	89

Clusters:

- N = Natuurwetenschappen in brede zin (Natuurkunde, Sterrenkunde, Scheikunde, Farmacie, Biologie, Geneeskunde, Psychologie, Kunstmatige Intelligentie)
- S = Sociale wetenschappen in brede zin (Sociologie, Ruimtelijke wetenschappen, Economie, Bedrijfskunde, Rechtsgeleerdheid, Geneeskunde)

- G = Geesteswetenschappen in brede zin (Psychologie, Literatuurwetenschap, Geschiedenis, Cultuurwetenschappen)

Lijst met contactpersonen

Elk wetenschapsgebied is gekoppeld aan een staf lid die over de samenstelling van het keuzepakket kan adviseren. De examencommissie dient het studieprogramma goed te keuren. Neem hiervoor contact op met de studieadviseur.

Natuurwetenschappen	Romeijn
Life Sciences	Keijzer
Economische en sociale wetenschappen	Hindriks
Geschiedenis	Evink
Kunst en cultuurwetenschappen	Evink
Politieke wetenschappen	Vega
Cognitiewetenschappen	Tamminga

Tutorials per wetenschapsgebied

Een tutorial is een studieonderdeel dat voornamelijk bestaat uit het zelfstandig bestuderen van de stof, onder begeleiding van een staf lid. Er zijn geen hoorcolleges; de tutorials hebben vaak de vorm van een werkcollege.

Een tutorial kan dienen om een studieonderdeel dat de student heeft afgerond (of zal afronden) inhoudelijk te verdiepen met extra literatuur en een afsluitend (extra) paper. Studenten die in het kader van de opleiding een tutorial moeten afleggen, benaderen op eigen initiatief (tijdig) een begeleidende docent. De inhoud van het tutorial wordt over het algemeen bepaald in overleg tussen docent en student, maar het staat staf leden vrij om vaste onderwerpen en literatuurlijsten aan te bieden. Er is voor tutorials geen aparte inschrijving via Progresswww. De docent geeft na afsluiting (in de regel met een paper) het cijfer aan de administratie door.

De inroostering gaat in overleg tussen student, staf lid en eventueel de roostermaker van het secretariaat (afhankelijk van de aantallen studenten dat aan het tutorial meedoet waarbij er mogelijk een zaal gereserveerd moet worden).

Tutorials worden waar mogelijk uitgevoerd bij een ander staf lid dan de scriptiebegeleider. Voor de tutorial die wordt afgesloten met een paper, geldt een vast aantal van 5 begeleidingsuren. Een niet uitputtende lijst van mogelijke tutorial-begeleiders:

Natuurwetenschappen	Romeijn, Keijzer
Life Sciences	Keijzer, Romeijn
Economische en sociale wetenschappen	Hindriks, Harbers, Boele, Vega,

	Stahl
Geschiedenis	Evink, Nauta, Adriaenssen, Lenz, De Boer, Nawar, Sangiacomo
Kunst en cultuurwetenschappen	Evink, Vega, Stahl
Politieke wetenschappen	Vega, Streumer, Stahl, Harbers
Cognitiewetenschappen	Keijzer, Kooi, Tamminga, Dutilh Novaes

Colloquium

Elke student woont tenminste 5 colloquia bij; dat kunnen de lezingen zijn die voor Wijsbegeerte van een Wetenschapsgebied -studenten op de faculteit worden georganiseerd.

Het is mogelijk om aanwezigheid bij deze colloquia in te ruilen voor colloquia elders in de universiteit of het land. Vereiste is dan dat die colloquia betrekking hebben op het betreffende wetenschapsgebied. Consulteer bij twijfel de contactpersoon van het betreffende wetenschapsgebied. Kijk ook op de site van de Nederlandse Onderzoeksschool Wijsbegeerte (OZSW; www.ozsw.nl) voor cursusaanbod en colloquia e.d.

Studenten kunnen er tevens voor kiezen zichzelf aan te melden op de nationale FILOS-lijst. Deze maildistributielijst verspreidt uitnodigingen voor colloquia in Nederland en Vlaanderen. <http://list.vu.nl/mailman/listinfo/filos-nl>

Toetsing geschiedt met drie journalistieke of populariserende verslagen (ongeveer 1500 woorden) van bijgewoonde colloquia, en die een vertaalslag van de wetenschappelijke naar de wijsgerige of publieke context maken. De student kiest een enkele tutorial-begeleider die de drie stukken beoordeelt.

12.6 Scriptie Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied

De eindtermen van de masterscriptie zijn als volgt. Door de masterscriptie laat de student zien, in staat te zijn om

- zelfstandig onderzoek op het terrein van de wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied te verrichten, en hier schriftelijk over te rapporteren;
- blijk te geven van voldoende kennis, inzicht en vaardigheid op het terrein van de wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied om zelfstandig deel te kunnen nemen aan een wetenschappelijke discussie;
- een probleemstelling te formuleren en af te bakenen;
- relevant materiaal te verzamelen, bestuderen, evalueren en ordenen;
- een adequate onderzoeksmethode te kiezen en verantwoorden;
- een helder en systematisch betoog op te zetten;
- bibliografische vaardigheden toe te passen;

- conclusies uit eigen onderzoek te kunnen trekken;
- een originele bijdrage aan het vakgebied te leveren;
- over de verschillende aspecten van de scriptie ook mondeling te communiceren.

Voor de masteropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied is het algemene regel dat de tweede begeleider afkomstig is uit de faculteit van het betreffende wetenschapsgebied. Indien daarvan wordt afgeweken, moet de derde beoordelaar uit het betreffende wetenschapsgebied komen.

Een substantieel deel van de scriptie dient een onderwerp uit het vakgebied van de student te behandelen. Daarnaast moet in de scriptie een volwaardig wijsgerig betoog tot ontwikkeling komen. Het feit dat de scriptie deze beide doelen verenigt, verklaart dat de omvang van de scriptie 5 EC groter is dan de reguliere MA scriptie.

Gezien de aard van deze opleiding kan een student op de gedachte komen, één scriptie te willen schrijven die zou kunnen gelden als afstudeerscriptie aan de Faculteit Wijsbegeerte én aan de faculteit van het wetenschapsgebied. De Examencommissie van de Opleiding Wijsbegeerte van een wetenschapsgebied heeft besloten dat dit toegestaan kan worden, mits er zowel aan de eisen voor de afstudeerscriptie van de thuisfaculteit voldaan wordt, als aan de eisen voor de afstudeerscriptie bij filosofie. Verder geldt voor deze opleiding dezelfde scriptieregeling als voor de masteropleiding Wijsbegeerte, zie p. 71 e.v.

Een student die de opleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied volgt, is niet verplicht - zoals bij de masteropleiding Wijsbegeerte - een afstudeerrichting of vakgroep te kiezen. Wél is de student verplicht, de filosofische vakken af te stemmen op zijn of haar wetenschapsgebied.

Voor de Onderwijs- en examenregeling van de masteropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied, zie de facultaire website.

13 Masteropleiding Filosofie en Educatie

13.1 Inleiding

De masteropleiding Filosofie en Educatie is een tweejarige opleiding (120 EC). De master bestaat enerzijds uit een inhoudelijk filosofische programma van 60 EC dat wordt verzorgd door de faculteit en anderzijds uit een traject van 60 EC dat onder verantwoordelijkheid van de lerarenopleiding van de RUG valt. Middels het afleggen van examen in deze master wordt een eerstegraads onderwijsbevoegdheid voor het vak Filosofie (havo, vwo) behaald.

Dit hoofdstuk bevat gedetailleerde informatie over de doelstellingen, eindkwalificaties en opbouw van de masteropleiding Filosofie en Educatie. Per studiejaar vind je een studieschema met een overzicht van de studieonderdelen, zowel verplicht als keuze.

13.2 Doelstellingen en eindtermen Master Filosofie en Educatie

Omdat de opleiding is opgebouwd uit een vakinhoudelijk filosofisch gedeelte en een gedeelte didactiek en praktijkervaring is het doel van de masteropleiding Filosofie en Educatie tweeledig.

Met betrekking tot het vakinhoudelijke filosofische gedeelte van de opleiding, wijkt de opleiding niet af van de eenjarige master Filosofie. De opleiding beoogt de studenten zelfstandig en kritisch te leren nadenken over de fundamentele vraagstellingen van de wijsbegeerte alsmede over de relaties tussen filosofische vraagstellingen en problemen in de verschillende wetenschappen en maatschappij. Ze beoogt daarbij dat de student beschikt over uitgebreide kennis, inzicht en vaardigheid in één van de drie afstudeerrichtingen zoals beoefend en onderwezen aan de faculteit: Geschiedenis van de Filosofie, Ethiek, Sociale en Politieke Filosofie en Theoretische Filosofie. Uit deze algemene doelstelling zijn specifieke eindtermen afgeleid, waaraan de alumni van de Masteropleiding Filosofie en Educatie moeten voldoen. Deze worden beschreven op pagina 67 e.v.

Het lerarenopleidingstraject heeft daarnaast als taak eerstegraadsleraren op te leiden die hun academische instelling kunnen integreren in hun bekwaamheden als leraar. Aanstaaende leraren doen dit op een planmatige, professionele wijze. Hun academische achtergrond komt hierbij tot uiting in de wijze waarop ze disciplinaire kennis weten te vertalen in vakdidactisch verantwoord handelen in de praktijk en in de manier waarop ze die praktijk onderzoekmatig weten te analyseren, bij te stellen en te dissemineren.

Dit betekent dat de afgestudeerde:

- Beschikt over vakdidactische en onderwijskundige kennis op academisch niveau en in staat is deze kennis toe te passen in de onderwijspraktijk. Het gaat hierbij vooral om de kennis die nodig is in het voorbereidend hoger onderwijs (bovenbouw havo-vwo).
- Beschikt over de vaardigheid om als teamlid ook vakoverstijgend te werken in de klas en in de school. Hij of zij is in staat om gewenste samenhang tussen schoolvakken te bevorderen en draagt bij aan het leren van leerlingen in de schoolorganisatie als geheel.
- Op de hoogte is van (inter)nationaal onderzoek en curriculumontwikkeling. Hij of zij is bereid en in staat om aan onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten deel te nemen en kan in de eigen onderwijspraktijk leersituaties scheppen en daar lering uit trekken.
- Hij of zij heeft een positieve houding ten opzichte van adolescente leerlingen en beschikt over de vaardigheid hen zowel individueel als in groepen te begeleiden. Hij of zij is in staat ze uit te dagen zich tot verantwoordelijke en zelfstandige individuen te ontplooien, waarbij hij rekening houdt met culturele en individuele verschillen.
- Hij of zij heeft de kennis en vaardigheden om vanuit een eigen pedagogisch-didactische visie op onderwijs, met respect voor de in onze pluriforme samenleving aanvaarde normen en waarden, te functioneren in het onderwijs, de school en het onderwijsbeleid.

De algemene doelen van de opleiding zijn vertaald in de hierna compact omschreven eindtermen:

1. Een goede leraar is **interpersoonlijk competent**. Hij of zij kan op een goede, professionele manier met leerlingen omgaan.
2. Een goede leraar is **pedagogisch competent**. Hij of zij kan de leerlingen in een veilige werkomgeving houvast en structuur bieden om zich sociaal-emotioneel en moreel te kunnen ontwikkelen.
3. Een goede leraar is **vakinhoudelijk en didactisch competent**. Hij of zij kan de leerlingen helpen zich de culturele bagage eigen te maken die iedereen nodig heeft in de hedendaagse samenleving.
4. Een goede leraar is **organisatorisch competent**. Hij of zij kan zorgen voor een overzichtelijke, ordelijke en taakgerichte sfeer in zijn groep of klas.
5. Een goede leraar is **competent in het samenwerken met collega's**. Hij of zij kan een professionele bijdrage leveren aan een goed pedagogisch en didac-

tisch klimaat op de school, aan een goede onderlinge samenwerking en aan een goede schoolorganisatie.

6. Een goede leraar is **competent in het samenwerken met de omgeving van de school**. Hij of zij kan op een professionele manier communiceren met ouders en andere betrokkenen bij de vorming en opleiding van zijn leerlingen.
7. Een goede leraar is **competent in reflectie, ontwikkeling en onderzoek**. Hij of zij kan op een professionele manier over zijn bekwaamheid en beroepsopvattingen nadenken. Hij kan zijn professionaliteit ontwikkelen en bij de tijd houden.

13.3 Toelating

Toelating is mogelijk na het behalen van een bachelor Wijsbegeerte. Studenten met een bachelor Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied moeten eerst aan aanvullende eisen voldoen. Zij moeten tenminste 30 EC aan extra vakken volgen van vakken van niveau 2 of 3. Het extra te behalen vakkenpakket wordt in overleg met de studieadviseur vastgesteld door de toelatingscommissie.

13.4 Opbouw van het onderwijsprogramma

Het eerste jaar van de opleiding komt ongeveer overeen met het programma van de eenjarige masteropleiding Wijsbegeerte, met dien verstande dat twee vakken (2 x 5 EC) van de master vervangen zijn door de onderdelen 'Basiscursus Master Lerarenopleiding' (5 EC) en 'Masterstage 1 Leraar filosofie'. Deze dienen gelijktijdig gevolgd te worden. Het tweede jaar is gericht op het via de praktijk verwerven van didactische principes en vaardigheden, het 'Werken-Leren traject' (50 EC). Tevens worden in dat jaar alsnog de twee overgebleven mastervakken (samen 10 EC) afgerond.

Het vakinhoudelijke, filosofische deel van het programma - dat is bijna het gehele eerste jaar - wordt verzorgd door de Faculteit Wijsbegeerte. De Lerarenopleiding verzorgt het didactische deel - de lerarenopleiding, dat is bijna het gehele tweede jaar van deze master. Het is ook mogelijk om de lerarenopleiding te volgen na het behalen van de Master Wijsbegeerte. Neem hierover contact op met de studieadviseur van de lerarenopleiding.

Basiscursus en Masterstage 1.

De Basiscursus is het eerste onderdeel van de lerarenopleiding. De student maakt hier kennis met het vak van filosofiedocent. De Basiscursus en bijbehorende Masterstage 1 lopen tijdens het tweede semester. Voor 1 februari kun je hiervoor inschrijven via het studentenportaal. Voor de stage moet je ongeveer twee dagdelen op

school reserveren, welke dit zijn, wordt in overleg met de stageschool bepaald.

Let op: het aanmeldingsformulier voor het Werken-Leren Traject, dit is het tweede jaar van de opleiding, moet **voor 15 mei** worden ingeleverd bij de studentenadministratie van de Lerarenopleiding. Dit kan ook via de website:

<http://www.rug.nl/education/lerarenopleiding/onderwijs/>

Studiefinanciering:

Omdat het een tweejarige opleiding betreft, krijgt de student een jaar extra studiefinanciering. Dat extra jaar is er ook voor studenten die zich pas na het behalen van het masterdiploma Wijsbegeerte voor de opleiding Filosofie en Educatie inschrijven. Zij moeten hiertoe dan wel zelf een verzoek indienen bij de DUO.

13.5 Overzicht van het programma

De gedetailleerde gegevens van de cursussen staan in hoofdstuk 19 Studieonderdelen, vanaf pagina 110. De nummering in de tabel correspondeert met de nummering in dat hoofdstuk. Zie voor het overzicht van keuzevakken pagina 70.

1e jaar

- De onderdelen van het programma van de Master Filosofie (50 EC)
- Basiscursus Master Lerarenopleiding en Masterstage 1 Leraar Filosofie (10 EC)

Semester I		Semester II	
Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Publieksgericht schrijven	Filosofisch keuze- vak 3	Basiscursus 5 EC	5
5 EC	5 EC	Masterstage 1 5 EC	53
Filosofisch keuze- vak 1	Filosofisch keuze- vak 4	Scriptie 20 EC	
5 EC	5 EC		
Filosofisch keuze- vak 2	Filosofisch keuze- vak 5	45	
5 EC	5 EC		

2e jaar

- De onderdelen van het reguliere programma van de Master Filosofie (10 EC)
- Het werken-lerentraject (50 EC)
 - Masterstage Leraar Filosofie 2 (15 EC)

- Masterstage Leraar Filosofie 3 (10 EC)
- Vakdidactiek 1 (5 EC)
- Vakdidactiek 2 (5 EC)
- Onderwijskunde VO (5 EC)
- Onderzoek Master Lerarenopleiding (10 EC)

Semester I		Semester II	
Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Masterstage Leraar Filosofie 2 26 15 EC		Masterstage Leraar Filosofie 3 88 10 EC	
Vakdidactiek 1 86 5 EC		Onderzoek Master Lerarenopleiding 52 10 EC	
	Vakdidactiek 2 87 5 EC		
	Onderwijskunde VO 51 5 EC		
Filosofisch keuzevak 6 en 7 10 EC			

Deze onderdelen worden gedetailleerd beschreven op de website <http://www.rug.nl/lerarenopleiding/onderwijs/index>

De student dient wel te beseffen dat hierboven de opbouw schematisch weergegeven wordt. Vanwege inroostering van de inhoudelijke vakken enerzijds, en de vereiste aanwezigheid bij de onderdelen van het werken-lerentraject, met name de op de middelbare school uit te voeren stages anderzijds, kan het in de praktijk lastig zijn de overgebleven 10 EC in te plannen.

Studenten die willen starten in februari, starten met de basiscursus en masterstage 1. In februari in het collegejaar daarop begint het 'leren-werkentraject'.

13.6 Begeleiding en contactpersonen

Met vragen over het vakinhoudelijke gedeelte van de opleiding kan je terecht bij de studieadviseur van de Faculteit Wijsbegeerte.

Met vragen over, en assistentie bij het plannen van het werken-lerentraject kan je terecht bij de studieadviseur van de lerarenopleiding. De cursussen van de lerarenopleiding worden verzorgd door de vakdidacticus Filosofie.

De studieadviseur van de lerarenopleiding is:

Chris Diederiks
Tel. 050 363 3882
h.c.diederiks@rug.nl

De vakdidacticus voor de lerarenopleiding Filosofie is:

Eva-Anne le Coultre
tel.: 050 - 363 6612
e.a.le.coultre@rug.nl

Universitaire Lerarenopleiding
bezoekadres:
Grote Kruisstraat 2/1 - Muntinggebouw
9712 TS Groningen

14 Graduate School Philosophy

The Graduate School of Philosophy consists of

1. **The Research Master's degree programme *Philosophy***

This programme has been officially accredited by the Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders. The two-year long programme is designed to prepare talented students (with a bachelor's degree) for a Ph.D. and an academic career. The programme emphasizes methodological skills, encourages interdisciplinary approaches, and provides the student with ample opportunity to pursue his or her particular interests in small groups and/or individual tutorials. . Each year, three PhD positions (3 years) will become available for students who finish the Research Master Programme. *More information in chapter 15*

2. **The PhD-programme**

The PhD-programme is highly selective and admission is based on excellent performance in the course of one's studies. Admission is open only to students who have successfully completed the Faculty's Research Master programme. Each year, the best three students will be selected for a 3-year PhD position, which is a paid position, resulting in the completion of a dissertation. From time to time a PhD position may also be fulfilled by a student who has completed a 1-year Master programme at our Faculty, or by someone from inside or outside the RUG, who brings his/her own funding. In all cases, outstanding performance and scholarly ambition are essential requirements.

15 Research Master Philosophy

15.1 Introduction

This chapter concerns the aims and objectives of the Research Master programme and gives an overview of the programme details.

15.2 Aims and objectives of the programme

The goal of the Research Master is to prepare students for doing philosophical research, in particular preparing and writing a Ph. D. thesis in one of the areas of specialization offered by the departments. From this general goal a number of qualifications follow to be achieved by the alumni of the programme.

Theoretical knowledge and research skills

- 1 Alumni of the programme have an overview of important systematic and historical issues in philosophy, and a detailed knowledge of important issues in their area of specialization.
- 2 They have a mastery of the methodology appropriate to their area of specialization.
- 3 They have an overview of important developments in other scientific fields or cultural fields related to their area of specialization.
- 4 They have an expertise in formulating clear and innovative research problems based on solid groundings in the state of the art in their area of specialization and the literature.
- 5 They have experience in integrating philosophical research and developments in other scientific fields related to their area of specialization.
- 6 They have gained experience in the full process of scientific research, including reporting on the results of their research. These qualifications are reflected in their Master Thesis that takes the form of a publishable article.

General academic skills

- 7 Alumni of the programme are trained in argumentation and academic writing.
- 8 They are able to report on their research to specialists and non-specialists alike.
- 9 They are capable of writing on and speaking about their research in the English language.
- 10 They are trained in information search, in data documentation and archiving.
- 11 They have the skills required for further study in a largely self-directed manner.

General work attitude

- 12 Alumni of the programme have acquired a general work attitude required for membership of a research team, and for participation in a research network in their own area of research.

- 13 They conduct research in accordance to The Netherlands Code of Conduct for Scientific Practice (VSNU).

The Philosophy Faculty consists of three departments which are the units of education and research within the faculty:

1. History of Philosophy (specialization: history of philosophy in particular medieval, early modern and modern philosophy)
2. Ethics, Social and Political Philosophy (specialization: ethics, social philosophy, political philosophy)
3. Theoretical Philosophy (specialization: logic, epistemology, philosophy of science, philosophy of mind)

15.3 Admission

Admission Certificate

Students need an admission certificate to qualify for the degree programme. Following a positive decision by the Admissions Board, an admission certificate is issued by the Faculty Board, provided that the student has satisfied all admission requirements. This admission certificate may entail further conditions that must be met before the student is allowed to begin the degree programme.

Admission Requirements

The admission requirements are included in section 4 of the *Teaching and Examination Regulations* on the website of the faculty.

Students should comply with a language requirement before they are eligible. For the Research Master's programme, the following scores are required:

IELTS: minimum overall score 7 with no band score less than 6.5.

TOEFL: minimum total score of 100, with the following minimum section scores: reading 22, listening 22, speaking 26, writing 24.

The tests are not required for native speakers. The University of Groningen has its own Language Centre where tests can be taken equivalent to the TOEFL or IELTS tests. The advantage of a real TOEFL test above the Language Center test is its internationally recognized status. The faculty advises students to take the (real) TOEFL test.

Details of the TOEFL test may be obtained from the website <www.ets.org/toefl>. Arnhem is the only place in the Netherlands where a TOEFL test can be taken.

Details of the IELTS test are available from the British Council Office in your country or from the IELTS Liaison Unit, English Language Division, British Council, Medlock

Street, Manchester M15 4 PR, United Kingdom. The British Council's website: <www.britishcouncil.org> may also be consulted.

There is an IELTS centre In the Netherlands:

IELTS Administrator. British Language Training Centre, Oxford House, N.Z Voorburgwal 328, 1012 RW Amsterdam, Netherlands, Tel: +31 (0)20 622 3634, Fax: +31 (0)20 626 4962, e-mail: bltc@bltc.nl

If you are admitted to the programme, the faculty will pay you back half of the cost of taking a TOEFL test. Consult the study advisor.

Admissions Board

The Admissions Board decides which students are eligible for the degree programme and its various modules. The Board consists of three members selected by and from the degree programme's Board of Examiners. The student advisor for the degree programme is an advisory member of the Board and acts as its secretary.

Admissions Board members are: Dr. F.A. Keijzer (chair), Dr. M. Lenz and Dr. H. T. Adriaenssen. The student advisor is not a member of the committee though sits at its meetings as advisor. He is the first point of contact for questions about the programme.

E-mail <Fil-study-Advisor@rug.nl> or phone +31 (0)50 363 6161.

Address of the Admissions Board:

Oude Boteringestraat 52, 9712 GL Groningen, the Netherlands.

Application deadlines

Students can begin the degree programme either on 1 September or, less preferably, 1 February. (Given the structure of the programme it is definitely better to start on Sept 1st.) Applications for admission must be submitted to the Admissions Board before 1 April (non EU-students), or before 1 June (EU-students) for enrolment in the first semester, and before 1 November (EU- and non EU-students) for enrolment in the second semester.

15.4 Programme overview

The study has a study load of two years, or 120 EC. Most courses have a study load of 5 or 10 EC.

Programme overview

	Semester 1	Semester 2
Year 1	Core Issues I-II (10 EC) Specialization I (10 EC) Specialization II (5 EC)* Research in practice I (5 EC)	Core Issues III-IV (10 EC) Specialization II (5 EC)* Specialization III (10 EC) Seminar (5 EC)
Year 2	Term abroad (30 EC)**	RM thesis (25 EC) Research in practice II (5 EC)

*) The first part of the specialization course is in the first semester, the second part is in the second semester

***) Students may also choose a 15 EC term abroad complemented with 15 EC electives.

See page 14 for details of the academic calendar. In general, course duration is a quarter. Course schedules are available from the faculty office.

Detailed information on all courses of the faculty is available on the internet:
<http://www.rug.nl/ocasys/filosofie/main/>

14.5 Programme details

First Year:

Start of the Programme

At the start of the programme students choose an area of specialization in consultation with the coordinator of the programme. The student must submit an individual study programme for approval to the programme coordinator, the study advisor and his or her individual tutor. The programme will be judged on its coherence and must meet the requirements listed below.

Students who wish to depart from the rules of the programme should contact the study advisor, who is also secretary of the Board of Examiners. In some cases, the Board may give permission to follow a so-called 'free programme'.

Tutoring

Tutor

At the beginning of the year, the programme coordinator organizes an introductory meeting for all new students where they will be assigned an individual tutor. The tutor counsels students on the choices for their individual study programme, such as specialization courses, foreign visit, the choice of a master thesis topic and supervisor and stimulates active participation in research seminars. The student and tutor meet on a regular basis, at least four times a year.

Study advisor

The study advisor advises all students, including Research Master students. Students can contact the study advisor with questions concerning the organization of their education including the programme, specializations and study skills for instance. The study advisor can also advise and support students in more personal matters. The study advisor is also the contact person for the application of a Graduation Fund in the event of unavoidable study interruptions. The study advisor is also responsible for the evaluation of the students' progress and will draw up an evaluation at the end of the first year together with the tutor.

Master thesis supervisor

Once the student has decided on his master thesis topic and has found a supervisor for the thesis, the student can ask the master thesis supervisor to take over the role of the tutor.

Programme coordinator

The programme coordinator (dr. Fred Keijzer) is responsible for planning and monitoring the programme. At the start of the programme however, the programme coordinator assists students in choosing their area of specialization. Together with the tutor and study advisor, the programme coordinator judges the individual study programme on the basis of its coherence.

Core Issues

The four Core Issues courses of the Research Master are devoted to four central themes in philosophical research. The aim of these courses is to familiarize students with pivotal texts and ideas in central areas of philosophy. In addition to this, the Core Issues courses enable the students to develop skills in different styles and methods of doing philosophy. The courses put an emphasis on contemporary debates. These courses are developed especially for Research Master students and are open to them only. As all students follow all four of them they provide a forum in which students with research ambitions can interact with one another.

Specialization courses (3x10 EC)

Within each specialization at least four courses are offered. Students choose three specialization courses of which at least two are within their own area of specialization and the third within their own specialization or from one of the other two. The first part of the specialization courses are open to all master students of the Faculty, the second part of the specialization course (the tutorial part) is open for Research Master students only. In the first part of the specialization course students write a paper on one of the topics covered in the course. In the second part of the specialization course students develop their paper into a longer research paper. During (individual) guided writing instructions students are provided with feedback on their research papers.

Research in Practice I

This component of the Research Master aims to develop certain academic skills that are essential for doing research; examples are writing academic English, presenting research, planning an extended research project, academic integrity, using electronic tools and publishing in philosophical journals. Research in Practice I is constituted by a selection of separate skill trainings, either by external specialized institutions or by the Graduate School Philosophy itself. Each year the programme offers a default selection of skill trainings. Alternatively, individual students can fill in this component with other skill trainings, in order to accommodate individual needs, in consultation with their tutor and the programme coordinator. The trainings within Research in Practice I are primarily organized for Research Master students but will also be open for PhD students if it fits their programme. Coordinator: Dr. Fred keijzer.

Seminar (5 EC)

The aim of the seminar is to provide the students first-hand experience with the ongoing research meetings and discussions at the Faculty. During one entire year students take part in one of the research seminars organized by the three departments of the Faculty. Additionally, they can attend the PhD seminars (Graduate School colloquia) "Work in Progress" that are organized by the PhD students of the Faculty of Philosophy. Because individual seminars can take different forms and can be of different duration, a single seminar is taken to be about two to three hours. Seminars that are substantially longer may count for two. Students are required to be present at four (or more if they want) departmental seminars of the department of their specialization (or the equivalent of such meetings), and at six seminars altogether. Students are also required to give a presentation at one of the departmental research seminars. In specific cases, a student may give this presentation at a different seminar; however this requires permission by the student's tutor. Students are required to build up a portfolio as proof of fulfilling the requirements of the Seminar. The portfolio must include evidence of being present at the equivalent of at least six seminars and of the presentation. The seminar is coordinated by the individual tutors.

Overview master courses

Detailed information on the courses can be found in chapter 19 'Studieonderdelen'. The numbers in the table correspond with the numbers in that chapter.

Quarter		Number
<i>Core issues (Compulsory)</i>		
1	Core Issues I: Social Ontology and Public Affairs	8
2	Core Issues II: Philosophy and its past	9
3	Core Issues III: Kant and Kantian ethics	10
4	Core Issues IV: The Problem of Induction	11
<i>History of Philosophy:</i>		
1, 2	Scientific Revolution and Secularization + tutorial	37
1, 2	Reading Group: Ockham's Summa Logicae + tutorial	69
2, 3	Locke's <i>Essay</i> in Context + tutorial	41
2, 3	Thought Experiments in the History of Philosophy + tutorial	81
3, 4	Aristotle's Ethics + tutorial	3
4*	Differences: Levinas and Derrida + tutorial	13
<i>Moral and Political Philosophy:</i>		
2, 3	Material Culture + tutorial	47
2, 3	Tolerance: From Locke to Lessing to Latitude in What? + tutorial	82
3, 4	Power and Justice + tutorial	67
4*	Philosophy, Politics and Economics (tba) + tutorial	65
4*	Advanced Meta Ethics + tutorial	2
4*	Social Contract Theory + tutorial	76
<i>Theoretical Philosophy:</i>		
1, 2	Philosophy of Argumentation: Dialogue and Fallacy + tutorial	55
2, 3	Philosophy of Neuroscience + tutorial	60
3, 4	Modal Logic + tutorial	48
3, 4	Multi-Agent Systems + tutorial	49
3, 4	Wittgenstein on the barest essentials + tutorial	89

* Courses that are scheduled in the fourth quarter can be extended to a 10 EC specialization course. However, students are advised to consult the lecturer in early stage about the planning of the tutorial part.

Second Year:

Term Abroad (30 EC)

Dutch students are required to do part of their coursework at a university outside of the Netherlands. The courses taken abroad are MA courses and are compatible with the research interests of the student and his/her study programme. Students must seek advice and secure written permission from their tutor and the student advisor for their choice of a university and the courses they intend to take. It is recommended that students choose a university and start preparing their term abroad as soon as possible after their enrollment.

Students may also choose a 15 EC term abroad complemented with 15 EC electives.

Dutch students who wish to take courses at other Dutch universities instead of going abroad must seek the permission of the Board of Examiners. Students from abroad will take courses within the Faculty or at another university in the Netherlands. It is recommended that students choose a university with which members of the Faculty have well established contacts. The Faculty as a whole has currently established alliances with:

- the Berlin Humboldt University (Germany),
- the University of Stuttgart (Germany)
- the Ludwig Maximilian University of Munich (Germany)
- the Central European University of Budapest (Hungary),
- the University of Gent, (Belgium),
- the University of Leuven (Belgium).
- the University of St Andrews (Schotland)

We are currently working on developing additional contacts and maintaining the current ones. However, please note that in all cases the situation may change on short notice and that we cannot guarantee that there will be no unexpected difficulties in organizing the term abroad, even for the universities mentioned here.

Financial support for students going abroad can come from three sources: the Socrates/Erasmus Program, the Marco Polo Fund and the RUG's Executive Board. Student exchanges are organized by the Groningen Office for International Cooperation (BIS).

For more information about choosing a destination please consult your tutor. For additional information on the practical organization of the term abroad: contact the student advisor, e-mail: FIL-study-advisor@rug.nl.

Research in Practice II (5 EC)

This course consists of two parts: part A at the end of the first year, focusing on the writing of the thesis (in the form of a publishable article), and part B at the end of the second year, focusing on the writing of a research proposal for. Questions to be discussed in Part A are: how do I find a good topic for my thesis? What are the criteria for a publishable article. How do I go about writing such an article? What are places to publish my work? What is the usual procedure that boards of journals employs? We will discuss some of the do's and don'ts of researching and writing an article. In Part B we will consider - in one or two sessions - several good examples of successful PhD in the past, who will present and discuss their research proposals. In the following sessions the students will write their own proposal and present it in front of the group. After discussion and critical feedback, they revise their proposal and hand in the definitive version. The final grading will be sufficient or insufficient. The coordinator is responsible for the final grading, but each student is advised to have their proposals also read and commented on by their thesis supervisors. Usually, the proposal will take the form of an application submitted to the NWO or to a searching committee at a university that offers a PhD position. Details will be given at the start of the course, as well as the examples of successful proposals. One may get an idea by looking at www.nwo.nl, downloading relevant forms (see "veni" or "PhD's in the humanities").

Coordinator: Prof. dr Lodi Nauta

Thesis

The thesis constitutes the culmination of the Research Master programme.

Publishable article (25 EC)

The thesis should have the form of an independent, publishable article. In Research in Practice II (see above) students will be taught, at the end of their first year of the programme, how to choose a topic, how to carry out research and how to write an academic article. Around this time students will choose a first supervisor in the area of his/her specialization. The supervisor and the student jointly choose a second supervisor. They decide on a topic of the article. It is the supervisor's responsibility to make sure that the topic is well defined, that the deadlines are clear and that the latter are being respected

The length, structure and style of the publishable article must reflect the norms typical of journal publications in the philosophical sub-discipline in which the student specialises. There are some obvious requirements that any publishable article must satisfy:

- It must be the result of independent research;
- it must make a relevant contribution to the field of research;
- it must respond to a clearly formulated, well circumscribed and relevant question or problem, which reflects the state of the philosophical debate;

- it displays traditional qualities of a philosophically worked-out argument such as consistency, sound analysis, coherent argumentation, etc.;
- it shows knowledge of the relevant literature;
- it contains references, quotations, and bibliographies that reflect the state of the art in the philosophical sub-discipline in which the student specialises.
- The length of the article should be ca. 8,000 words, with a max. of 12,000 (including footnotes).

Upon approval of the article by the first and second supervisor, a third examiner will be asked to read it, and upon his/her approval the article can be defended. During the 45 minute defence, students answer the critical comments of their supervisors, the third examiner, and other members of the Faculty.

16 PhD Programme Philosophy

The PhD programme includes PhD projects with a duration of either 3 or 4 years, which is 180 or 240 European Credits (EC) respectively. One EC is equivalent to 28 hours of research or tuition. In most cases, the programme can be followed part-time, but may not exceed a duration of 5 years in total. The Graduate School Philosophy incorporates several different possibilities for doing a PhD.

We offer three-year projects, which are fully paid positions that can be entered exclusively through the two-year research master with which they form an integrated '2+3' programme. The tuition part of these projects is comparatively small (a minimum of 5 and a maximum of 15 EC) as this is already included within the research master. See the Research Master Programme for more information.

In addition there are two different options for pursuing 4 year PhD projects.

The first option consists of paid PhD positions within a set research theme. These positions are within projects that acquired external funding and that come available intermittently. In this case, the topic is set beforehand. Information on such positions will become available at various moments during the academic year and the best way to see the current options is by looking at the website on a regular basis. See the faculty web site, <http://www.rug.nl/gradschoolphilosophy/index>. When you are selected for an available position, funding will be arranged for you. Details are included in the description of the available position.

The second option consists of PhD students who bring their own funding. In this case you should contact a potential supervisor among our staff who might be willing to supervise your PhD project. However, also in this case, admission is highly selective and you will only be accepted if you and your project fulfill all the academic requirements that are standard within the Graduate School Philosophy. For international PhD students who bring their own funding, the University of Groningen will provide some financial support as well as support in housing.

For these 4 year projects 3 and a half years (210 EC) are earmarked for research under supervision and about half a year (a minimum of 25 EC and a maximum of 30 EC) is intended for tuition.

Admission

In all cases, admission of PhD candidates is highly selective and based on academic merit: the successful completion of the Research Master Philosophy Programme is a precondition for the three-year-projects. However, admission to the four-year-

projects may also be gained on the basis of other philosophy master's degree programmes.

17 Deeltijdstudie

17.1 Aanmelding, inschrijving

Masteropleiding Wijsbegeerte en Masteropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied:

Hiervoor kunt U zich hiervoor inschrijven via Studielink (www.studielink.nl) Bij vragen kunt U contact opnemen met de Centrale Studentenbalie van de Rijksuniversiteit Groningen.

17.2 Collegegeld, studiefinanciering

Zie voor de tarieven van het collegegeld voor het studiejaar 2015-2016 het Studentenstatuut op de facultaire website. Een deeltijdstudent heeft geen recht op studiefinanciering. Afhankelijk van het inkomen zijn studiekosten wel aftrekbaar van de belasting.

17.3 Deeltijdstudie Masteropleiding Filosofie, Filosofie en Maatschappij

Studieduur:

1½ tot 2 jaar (gemiddeld ruim 30 EC per jaar)

Toegang:

De opleiding is toegankelijk met een Bachelorgraad in de Wijsbegeerte of met een bachelorgraad in de Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied.

Opzet:

Het deeltijdprogramma van de masteropleiding Wijsbegeerte is gelijk aan het programma van de voltijdstudenten. Zie het betreffende gedeelte in deze gids.

De onderwijs- en examenregeling van de masteropleiding Wijsbegeerte staat op de facultaire website.

17.4 Deeltijd Masteropleiding Filosofie Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied

Studieduur:

3 tot 4 jaar (gemiddeld ruim 30 EC per jaar); 1½ tot 2 jaar indien vrijstelling is verkregen voor het niet-filosofische gedeelte. Zo'n vrijstelling wordt verleend op basis van 60 EC uit een universitaire masteropleiding in het betreffende wetenschapsgebied.

Toegang:

De opleiding is toegankelijk met een bachelorgraad in de wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied of een gelijkwaardig programma.

Opzet:

Het deeltijdprogramma van de masteropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied is gelijk aan het programma van de voltijdstudenten. Zie het betreffende gedeelte in deze gids.

De onderwijs- en examenregeling van de deeltijd masteropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied staat op de facultaire website.

17.4 Deeltijdstudie Researchmaster Philosophy

Studieduur:

3 tot 4 jaar (gemiddeld ruim 30 EC per jaar)

Toegang:

Om toegelaten te worden tot deze opleiding is een toelatingsbewijs nodig. Er is een speciale toelatingscommissie.

Er zijn toelatingsvereisten onder andere met betrekking tot de vooropleiding (inhoud, niveau, gemiddeld cijfer) en de beheersing van de Engelse taal.

Wat de vooropleiding betreft wordt een bachelor Wijsbegeerte vereist of een bachelor Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied, of een (Nederlandse of buitenlandse) opleiding die daarmee gelijk gesteld kan worden. In de laatste twee gevallen kunnen aanvullende eisen worden gesteld.

Omdat de opleiding in het Engels verzorgd wordt, moeten non-native speakers van die taal een TOEFL-toets of IELTS-toets of een daaraan gelijkwaardige toets afleggen.

Opzet:

Het deeltijdprogramma van de Researchmaster Philosophy is gelijk aan het programma van de voltijdstudenten. Zie het betreffende gedeelte in deze gids.

De onderwijs- en examenregeling van de Researchmaster Philosophy staat op de facultaire website.

18 Onderwijs- en Examenregeling en de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie en Studentenstatuut

18.1 OER-en

De bij de studiegids behorende Onderwijs en Examenregelingen van de bachelor en masteropleidingen van de Faculteit Wijsbegeerte zijn te vinden op de website van de Faculteit Wijsbegeerte op:

<http://myuniversity.rug.nl/infonet/studenten/wijsbegeerte/regelingen/onderwijsenexamenregelingenbama/>

18.2 Regels en richtlijnen van de examencommissie

De bij de studiegids behorende Regels en Richtlijnen van de Examencommissie van de Faculteit Wijsbegeerte zijn te vinden op de website van de Faculteit Wijsbegeerte op: <http://myuniversity.rug.nl/infonet/studenten/wijsbegeerte/regelingen/>

18.3 Studentenstatuut

Het Studentenstatuut is een overzicht van de rechten en plichten van zowel studenten als de universiteit. Het is gebaseerd op landelijke wet- en regelgeving (vooral de Wet op Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek, de WHW) en aangevuld met regelingen die specifiek van de RUG afkomstig zijn. Deze laatste regelingen zijn opgenomen in de bijlagen bij het instellingsdeel van het Studentenstatuut.

Het Studentenstatuut bestaat uit twee delen. In het *instellingsspecifiekdeel* worden de algemene rechten en plichten genoemd voor de gehele universitaire organisatie, zoals inschrijving en rechtsbescherming. Het instellingsdeel is te vinden op [myuniversity](http://myuniversity.nl) (www.rug.nl/studenten/ > regelingen, klachten & medezeggenschap > regelingen > studentenstatuut).

In het instellingsdeel van het Studentenstatuut worden de artikelen van wetten en regelingen niet letterlijk geciteerd, maar zo leesbaar mogelijk weergegeven. Bij de verschillende onderwerpen zijn links opgenomen naar de betreffende artikelen van de wet of regeling.

Het *opleidingsspecifiekdeel* beschrijft de rechten en plichten die specifiek gelden voor een opleiding, zoals examens en studiepunten. Deze verschillen per opleiding en faculteit. Je kunt het opleidingsdeel raadplegen bij de facultaire onderwijs- en

examenadministratie en in de facultaire studiegidsen.

Geldigheid

Het Studentenstatuut geldt voor het studiejaar 2015-2016. Het instellingsdeel van het Studentenstatuut wordt jaarlijks, met instemming van de Universiteitsraad, door het College van Bestuur vastgesteld. Als het Statuut in strijd of tegenspraak is met wettelijke regels, dan gaan de wettelijke regels voor.

Bekendmaking

Alle studenten ontvangen aan het begin van het studiejaar een mail van het College van Bestuur met de vermelding waar zij het Studentenstatuut op de website van de RUG kunnen vinden en waar zij binnen de universiteit het statuut kunnen inzien.

Het belang van het Studentenstatuut

Alle studenten worden geacht op de hoogte te zijn van de inhoud van het Studentenstatuut. Als je je niet houdt aan de plichten die uit het statuut voortvloeien, heeft dat mogelijk consequenties voor je rechten, bijvoorbeeld op financiële ondersteuning uit het Afstudeerfonds.

Een wet of regeling heeft per definitie een algemeen karakter. Dat geldt ook voor het Studentenstatuut. Dit betekent dat het effect in een concrete situatie en in een individueel geval niet altijd eenduidig en voorspelbaar is. Ten slotte is 'recht' nooit statisch, maar voortdurend in ontwikkeling. Studenten die dit studiejaar begonnen zijn, krijgen te maken met andere regelingen dan ouderejaars. Zorg er dus altijd voor dat je je goed laat informeren door jouw faculteit en/of het Studenten Service Centrum (SSC) en lees het Studentenstatuut goed door.

Onderwerpen in het Studentenstatuut

Het centrale deel van het Studentenstatuut bevat nadere informatie over de rechten en plichten van de student met betrekking tot de volgende onderwerpen:

- toegang en toelating tot universitaire opleidingen,
- inschrijving en beëindiging inschrijving, betaling collegegeld,
- het onderwijs, inclusief het bindend studieadvies,
- de tentamens en examens,
- financiële ondersteuning in geval van overmacht of bijzondere omstandigheden,
- medezeggenschap,
- gedragsregels,
- rechtsbescherming.

Adressen Centrale instanties Rijksuniversiteit Groningen

ALGEMENE ADRESSEN

College van Bestuur (CvB)

P: Postbus 72, 9700 AB Groningen
T: (050) 363 5285

Universiteitsraad (U-raad)

P: Postbus 72, 9700 AB Groningen
T: (050) 363 8535
E: uraad@rug.nl
I: www.rug.nl/uraad

Algemeen Bestuurlijke en Juridische Zaken (ABJZ)

P: Postbus 72, 9700 AB Groningen
T: (050) 363 5440
E: abjz@rug.nl
I: myuniversity.rug.nl/infonet/medewerkers/organisatie/bvdu/abjz/

Donald Smits Centrum voor Informatie Technologie (CIT)

B: Zernikeborg, Nettelbosje 1
P: Postbus 11044, 9700 CA Groningen
T: (050) 363 9200
E: secretariaat-cit@rug.nl
I: www.rug.nl/cit

Helpdesk CIT

T: (050) 363 3232
E: servicedesk.cit@rug.nl

Arbo- en Milieudienst (AMD)

B+P: Visserstraat 49, 9712 CT Groningen
T: (050) 363 5551
E: amd@rug.nl
I: www.rug.nl/amd

Bureau Vertrouwenspersoon

Marijke Dam, Vertrouwenspersoon
B+P: Visserstraat 47, 9712 CT Groningen
T: (050) 363 5435
E: j.m.dam@rug.nl
I: www.rug.nl/vertrouwenspersoon

Klachtencommissie (Seksuele) Intimidatie, Agressie, Geweld en Discriminatie

P: Antwoordnummer 172, 9700 AB Groningen

ADRESSEN VOOR STUDENTEN

University Student Desk (USD)

B: Broerstraat 5
P: Postbus 72, 9700 AB Groningen
T: (050) 363 8004
E: usd@rug.nl
I: myuniversity.rug.nl/infonet/studenten/hoezithet/ of [Veel gestelde vragen](#)

International Service Desk (ISD)

B: Broerstraat 5
P: Postbus 72, 9700 AB Groningen
T: (050) 363 8181
E: isd@rug.nl
I: www.rug.nl/isd

Studenten Service Centrum (SSC)

B: Uurwerkersgang 10
P: Postbus 72, 9700 AB Groningen
T: (050) 363 8066
E: ssc-secretariaat@rug.nl
I: www.rug.nl/ssc

NEXT Careers Advice

B: Uurwerkersgang 10
P: Postbus 72, 9700 AB Groningen
E: next@rug.nl
I: www.rug.nl/next

Centraal Loket Rechtsbescherming Studenten (CLRS)

P: postbus 72, 9700 AB Groningen
I/E: myuniversity.rug.nl/infonet/studenten/regelingen-klacht-inspraak/klachten-bezwaar-beroep/ of Veel gestelde vragen

Universitaire Fondsen Commissie (UFC)

P: Postbus 72, 9700 AB Groningen
E: ufc@rug.nl

19 Studieonderdelen

1. **ADVANCED LOGIC**

vakcode	KIB.VL03
doel	Leren kennen van logische technieken met AI-toepassingen.
inhoud	Behandeld worden: bewijzen met inductie, meerwaardige logica, modale logica, tijdslogica, niet monotone redeneervormen.
co-ordinator	prof. dr. L.C. Verbrugge
docenten	prof. dr. L.C. Verbrugge, prof. dr. B.P. Kooi
programma	Ba Wijsbegeerte, BSc Kunstmatige Intelligentie, BSc Wiskunde (Wiskunde Algemeen), Courses open to Exchange Students: Artificial Intelligence & Computing Science (Bachelor Courses)
fase	bachelor
periode	semester II b
studielast	5 EC
literatuur	<ul style="list-style-type: none">· G. Priest, <i>An Introduction to Non-classical Logic</i> (ISBN: 978-0-521-67026-5), ca. € 27,00· B. Kooi, <i>Induction Study Guide</i>· J. Barwise and J. Etchemendy, <i>Language, Proof and Logic</i> (ISBN: 1575866323), ca. € 61,00· <i>Reader Advanced Logic</i>, ca. € 1,00
taal	Engels
vorm	hoorcolleges, werkcolleges
toets	opdrachten, schriftelijk tentamen, huiswerk
entree	Inleiding logica of Discrete structuren.

2. **ADVANCED METAETHICS**

code	FI154BS
objectives	Knowledge of the most important views in contemporary metaethics, and of the arguments for and against these views.
contents	<p>We all make moral judgements: we all have thoughts about what people ought to do, or about what is morally good or bad. Are such judgements merely subjective feelings, or are they beliefs that aim to represent the world as being a certain way? If these judgements are beliefs, are any of these beliefs true, and if so what makes them true?</p> <p>This course will discuss the main contemporary theories that answer these questions: non-cognitivism, different versions of realism, and the error theory. We will see that these views give very different answers to the overarching question of metaethics: to what extent is ethics objective, and to what extent is it subjective?</p>
lecturer	Prof. dr. Bart Streumer
programme	Ma Philosophy, Ma Philosophy and Education, Ma Philosophy of a Specific Discipline, Researchmaster Philosophy
phase	master
period	semester II b
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none">· <i>To be announced</i>

language	English
format	seminar lectures and seminars
assessment	written exam written signments
prerequisites	Ethics I, Good and Evil, or a comparable introduction to ethics

3. ARISTOTLE'S ETHICS

code	FI154TN
objectives	<ul style="list-style-type: none"> · knowledge of Aristotle's ethical views and arguments; · understanding of how these views and arguments fit within the wider context of ancient philosophical thought on these issues; · the ability to independently interpret and engage with ancient philosophical texts; · the ability to critically engage with relevant scholarship and conduct research on these issues;
contents	In this course we will examine Aristotle's thought concerning: happiness; virtue; practical wisdom; pleasure; weakness of will; friendship; and the political life. This course aims to impart detailed knowledge of Aristotle's central ethical views and arguments in light of the relevant philosophical scholarship and it is expected that students will acquire the philosophical and interpretative tools required to study Aristotle independently.
lecturer	T. Nawar
programme	Ma Philosophy, Ma Philosophy and Education, Ma Philosophy of a Specific Discipline, Researchmaster Philosophy
phase	master
period	semester II a
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none"> · Translated by Terence Irwin. Hackett: Indianapolis, <i>Aristotle: Nicomachean Ethics; Second Edition</i> (ISBN: 978-0872204645)
language	English
assessment	essay essay
prerequisites	It is recommended that students purchase a copy of the Nicomachean Ethics. The preferred translation is the Hackett translation (second edition) by Terence Irwin. If this presents a problem, or the student wishes to use another translation, please contact the course organizer: Dr. Tamer Nawar.

4. BACHELORSCRIPTIE 10 EC

vakcode	FI073S10
inhoud	Bachelorscriptie 10EC
programma	Ba Wijsbegeerte, Ba Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied
fase	bachelor
periode	semester II
studielast	10 EC

taal Nederlands

5. BASISCURSUS MASTER LERARENOPLEIDING

vakcode ULOM1005AL

doel Het verwerven van basiskennis over:

- algemene didactiek en classroom management
- de voor het schoolvak meest elementaire vakdidactische principes en de wijze waarop deze kunnen worden toegepast

kennis maken met de voor het schoolvak meest gangbare werkvormen, methodes en leermiddelen/media.

inhoud De colleges en opdrachten staan in het teken van de kennis-making met (vak)didactisch handelen en dienen ter voorbereiding op en ondersteuning van het onderdeel Masterstage 1 leraar Filosofie

Bij dit onderdeel krijg je basiskennis over algemene didactiek en vakdidactiek. Belangrijke onderwerpen zijn: orde houden (classroom management), realiseren van een veilig leerklimaat, ontwerpen en uitvoeren van standaardlessen en uitvoeren van een reeks aaneengesloten lessen. Verder maak je kennis met de meest gangbare werkvormen, methodes, bronnen en leermiddelen/media.

coördinator dr. S. de Vries

docent various instructors

programma Ma Filosofie en Educatie. Dit vak is tevens opgenomen in het curriculum van diverse andere educatieve opleidingen.

fase Master

periode semester II

studielast 5 EC

literatuur

- Wiertzema, K. (1996), *Doelmatig communiceren. Hoofdstuk 5, de roos van Leary (opgenomen als pdf in Nestorcourse)*
- Ebbens, S. en Ettehoven, S. 2013, 3e druk, *Effectief Leren, Basisboek. Groningen: Noordhoff Uitgevers B.V., 3e druk* (ISBN: 9789001815448)
- Uffen, I. (2015), *In gesprek gaan als leraar - een basis (hand-out) (opgenomen als pdf in Nestorcourse)*
- P. Teitler, 2013 (2e druk) Bussum: Coutinho, *Lessen in orde. Handboek voor de onderwijspraktijk.* (ISBN: 9789046903544)
- *Literature on subject-specific didactics.*

taal Nederlands

vorm Hoor- en werkcolleges

entree Toegelaten tot de Educatieve Master, de Masteropleiding Educatie en Communicatie in de Wiskunde en Natuurwetenschappen van de RUG of Master LVHO

opm

1. Start gelijktijdig met Masterstage 1 Leraar Filosofie
2. Voor de colleges geldt een aanwezigheidsplicht van minimaal 80%. Indien hieraan niet wordt voldaan volgt een aanvullende opdracht.
3. De colleges zijn in principe gepland op dinsdagochtend tussen 9-13 uur voor alle talen, geschiedenis, filosofie en maat-

schappijleer en op de woensdagmiddag tussen 13.00-17.00 uur voor alle bètavakken, economie en aardrijkskunde
4. Uiterste intekendatum: 15 januari 2016

6. COLLOQUIUM

vakcode	FI124COLL
inhoud	Elke student woont tenminste 5 colloquia bij; dat kunnen de lezingen zijn die voor Wijsbegeerte van een Wetenschapsgebied -studenten op de faculteit worden georganiseerd. Het is mogelijk om aanwezigheid bij deze colloquia in te ruilen voor colloquia elders in de universiteit of het land. Vereiste is dan dat die colloquia betrekking hebben op het betreffende wetenschapsgebied. Consulteer bij twijfel de contactpersoon van het betreffende wetenschapsgebied. Toetsing geschiedt met drie journalistieke of populariserende verslagen (ongeveer 1500 woorden) van bijgewoonde colloquia, en die een vertaalslag van de wetenschappelijke naar de wijsgerige of publieke context maken. De student kiest één tutorial-begeleider die de drie stukken beoordeelt.
programma fase	Ma Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied bachelor
periode	hele jaar
studielast	5 EC
taal	Nederlands
toets	schriftelijke opdracht(en)

7. COMPLEX ARGUMENTATION: ANALYSIS AND CRITICISM

code	FI142CA
objectives	<ul style="list-style-type: none"> · Understanding of dialectical approaches to argument analysis. · Skills in analyzing complex theoretical arguments from philosophy and science, with an emphasis on the role of suppositions and paradoxes. · Understanding of dialectical approaches to the evaluation of argumentation, focusing at a) circular arguments, b) deductive justificatory force (dialogue logic) and c) non-deductive justificatory force (theory of argumentation schemes). · Skills in recognizing and indicating the paradoxical nature of certain arguments and understanding possible approaches to solving a paradox. · Skills in elementary set theory. · Skills in the semantics for first-order logic. · Skills in the language and semantics of epistemic logic
contents	The first aim is to develop skills in analyzing and evaluating argumentative discourse. The second aim is to examine the philosophical background of such skills. First we deal with the dialectical method of analyzing and evaluating argumentative discourses. Second, we discuss formal dialectic, and dialogue logic. We will pay special attention to three evaluation issues: (a) How must circular argumentation be assessed?; (b) How can

discussants themselves determine whether an argument is deductively valid?; (c) How can they determine whether the argument has sufficient justificatory force on account of conforming to a defeasible argumentation scheme? The third goal of the course is to become familiar with a number of paradoxes that played an important role in the history of philosophy. We will learn what constitutes a paradox and what strategies may be employed to deal with them. The fourth goal of the course is to become acquainted with set theory, semantics of first-order logic and epistemic logic that play a role in certain paradoxes.

lecturers	dr. J.A. van Laar, prof. dr. B.P. Kooi
programme	Ba Philosophy
phase	bachelor
period	semester II a
credits	7.5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none"> · <i>Digital reader</i> · David Barker-Plummer, Jon Barwise and John Etchemendy, <i>Language, Proof and Logic</i>, CSLI Publications, second edition, 2011 · Alec Fisher (2004), <i>The Logic of Real Arguments</i> (Second Edition). Cambridge: Cambridge University Press. (Chapters: 1, 2, 3, 8, 9, 11.)
language	English
format	seminar Lecture, colloquium
assessment	written exam written exam, homework and paper
prerequisites	Logic and the Theory of Argumentation/Reasoning and Arguing

8. CORE ISSUES 1: SOCIAL ONTOLOGY AND PUBLIC AFFAIRS

code	FI1541CI1
objectives	<ul style="list-style-type: none"> · Knowledge of central philosophical debates in social ontology and public affairs · Ability to apply insights from social ontology to public affairs
contents	The rights and responsibilities that people have play a central role in how they relate to one another and form a society. Collective rights and responsibilities have acquired special significance in the last decades due to immigration, religious differences, and corporate disasters. An adequate understanding of these problems requires knowledge of what social practices, group agents, and social institutions are. This course offers such knowledge by investigating recent theories in social ontology. These are subsequently applied to issues in public affairs. A central question is how descriptive theories can be of help to answering normative questions that are of vital importance to contemporary societies.
coördinator	prof. dr. F.A. Hindriks
lecturer	prof. dr. F.A. Hindriks
programme	Researchmaster Philosophy

phase	master
period	semester I a
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none"> · Raimo Tuomela (2013) , <i>Social Ontology</i>. Collective Intentionality and Group Agents. Oxford: Oxford University Press. 326 pages. (also available as e-book) (ISBN: 978-0-19-997826-7) · <i>Papers</i>
language	English
format	discussion group, lecture Lectures including discussion
assessment	written exam A written exam
remarks	Research master

9. CORE ISSUES 2: PHILOSOPHY AND ITS PAST

code	FI1341CI2
objectives	<ul style="list-style-type: none"> · knowledge of key debates regarding aims and methods in the history of philosophy · discuss and develop the students' own projects in the light methodological concerns
contents	Why and how do we study philosophy and its history? There are many possible answers to this question. But while none of these answers seems to be wrong, not all of them are compatible. The central aim of this course is to think through your own ideas and to discuss means of developing a methodologically convincing approach to the history of philosophy. The course will be divided in three phases. (1) We will begin with an overview of methodological debates on the relation between philosophy and its history. (2) In view of established methodological criteria, we will assess a small selection of studies on medieval and modern philosophy. (3) Finally, we will focus on some of your own ideas and discuss how they can be refined in the light of current research.
lecturer	dr. M. Lenz
programme	Researchmaster Philosophy
phase	master
period	semester I b
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none"> · <i>Literature will be announced at the beginning of the course</i>
language	English
format	seminar Seminar
assessment	essay two short essays, one abstract

10. CORE ISSUES 3: KANT AND KANTIAN ETHICS

code	FI1441CI3
objectives	Knowledge of the arguments in defense of Kant's and Kantian ethics; knowledge of classic and recent objections against

them. Ability to interpret the relevant texts, analyse the arguments contained therein, evaluate their strengths and weaknesses, and articulate clearly and cogently a philosophical position on these issues.

contents	Kant and current Kantian moral theorists have the ambition to articulate and defend a universally valid moral principle, a principle they typically see as grounded in human rational capacities. What exactly are the arguments for their views, and are these arguments convincing? How do current Kantians respond to some of the classic objections? Can Kantian moral rationalism survive evolutionary debunking arguments, empirical psychological accounts of moral motivation, desire-based accounts in action theory, and relativist, skeptical, and naturalist objections? These are some of the questions that are central to this course. We will discuss core texts from Kant and Kantians as well as classic objections formulated by their opponents.
lecturer	prof. dr. P. Kleingeld
programme	Researchmaster Philosophy
phase	master
period	semester II a
credits	5 EC
literature	· <i>Will be communicated via Nestor</i>
language	English
format	lecture, seminar Lecture, seminar
assessment	written exam written exam, assignments
prerequisites	Admitted to Research Master Programme

11. CORE ISSUES 4: THE PROBLEM OF INDUCTION

code	FI1541CI4
objectives	Students will gain an understanding of Hume's problem of induction and become familiar with both classic and recent responses to it. Students will think deeply about the foundations of inductive inference and will be encouraged to develop their own response to the problem of induction.
contents	Hume's famous problem of induction has been seen as a basic challenge to our ability to provide a justification for inductive reasoning. It is a central and perennial problem in philosophy which has generated a diverse collection of responses. This course will first take a detailed look at the problem itself, as posed by Hume, and will then provide a critical survey of responses to the problem. In the process we will encounter many central and important issues regarding inductive reasoning. Readings will include Hume, Reichenbach, Goodman, Strawson, Bonjour, Salmon, Kelly, amongst others.
lecturer	dr. L. Henderson
programme	Researchmaster Philosophy
phase	master
period	semester II b

credits	5 EC
literature	· <i>Articles and book chapters, made available on Nestor</i>
language	English
format	discussion group, lecture Lectures and discussions
assessment	written exam written exam
prerequisites	none

12. CRITICAL THEORY

code	FI143TS
objectives	<ul style="list-style-type: none"> · knowledge about the tradition of critical theory as one of the major currents of 20th-century social and cultural thought · the ability to critically examine arguments in social and political philosophy and in cultural theory from the perspective of critical theories · the ability to reason about current social and cultural issues philosophically with the help of critical theories
contents	<p>This course will focus on the critical social theory of the “Frankfurt School” and its subsequent development. Building on the work of Marx, Freud and Lukács, the critical theory of the Frankfurt School was conceived in the 1920s as a research program that aimed to explain the persistence of social unfreedom in modern societies by drawing on insights from ideology theory, cultural theory, psychoanalysis and philosophy. Its main representatives, Max Horkheimer and Theodor W. Adorno subsequently developed a radical philosophical critique of modern society and modern thought which they see as fundamentally determined by an imperative of domination which encompasses social and personal relations as well as the relation of humans to nature. According to this view, the rise of totalitarianism in the 20th century is essentially connected to the conceptions of subjectivity, nature and reason on which not only liberal societies draw but which are also part of modern philosophy. These premises entail considerable consequences not only for political thought, but also for moral philosophy, ethics and aesthetics.</p> <p>The claims of the Frankfurt School have subsequently been fundamentally revised by other theorists especially in regard to the normative foundations of critical theory. In the course, we will discuss in particular Herbert Marcuse’s critique of modern consumer society, Jürgen Habermas’s proposal to describe the potential for non-oppressive social rationalization in terms of the practice of communication and Axel Honneth’s critical theory that is based on a reconstruction of intersubjective relations of recognition. The course will focus on getting a clear understanding of the main claims of historical and contemporary critical theories, on their normative impact on our contemporary thinking about justice and the good life and on whether they can contribute insights to current debates in philosophy.</p>
lecturer	dr. U.T.R. Stahl

programme	Ba Philosophy
phase	bachelor
period	semester II b
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none">· <i>A digital reader with texts by Marx, Lukács, Horkheimer, Adorno, Marcuse, Habermas, Honneth and Fraser</i>
language	English
format	lecture, seminar Lecture, seminar
assessment	written exam written exam, written assignments
prerequisites	Social and Political Philosophy 1; knowledge of classic German philosophy (Kant, Hegel and Marx) is required

13. DIFFERENCES: LEVINAS AND DERRIDA

code	FI154EE
objectives	<ul style="list-style-type: none">· knowledge of and insight in 20th century French philosophies of difference, esp. those of Levinas and Derrida· insight in the mutual influences of both philosophers on each other· understanding of the consequences of their philosophies for knowledge, ethics, politics and other areas in philosophy
contents	Emmanuel Levinas and Jacques Derrida can be counted among the most influential French philosophers of the second half of the 20th century. Crucial in their philosophy is the notion of difference, which has been developed by Levinas as an ethical difference of the personal other, and by Derrida as a more general structure under the name of 'différance'. In this course their main ideas, discussions and mutual influences will be discussed.
lecturer	dr. C.E. Evink
programme	Ma Philosophy, Ma Philosophy and Education, Ma Philosophy of a Specific Discipline, Researchmaster Philosophy
phase	master
period	semester II b
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none">· <i>To be announced</i>
language	English
format	lecture Lectures
assessment	essay paper

14. EPISTEMOLOGY AND PHILOSOPHY OF SCIENCE 2

code	FI142KWL
objectives	The overall learning goal is that students obtain insight into a number of recent debates in the philosophy of science. More specifically, the following are the learning goals of this course: 1.To know central problems, questions, concepts and theories in epistemology and philosophy of science

	2. To develop your own point of view in debates in epistemology and philosophy of science
	3. To become more familiar with key notions of epistemology and philosophy of science such as probability, causation, truth, and reduction
	4. To grasp questions in the philosophy of particular sciences, e.g. about the nature of time in the philosophy of physics and about the units of selection and "human nature" in the philosophy of biology
contents	The course covers a broad range of topics: inference and rational belief change, the testability of scientific theories, causation, scientific realism, reduction and emergence. In addition, it highlights key questions in the philosophy of physics and the philosophy of biology.
lecturer	dr. S.M. Friederich
programme	Ba Philosophy, Ba Philosophy of a specific discipline
phase	bachelor
period	semester II b
credits	7.5 EC
literature	· <i>Texts made accessible via Nestor</i>
language	English
format	lecture, seminar Lecture and seminar
assessment	essay, written exam Essays, written assignments

15. ETHIEK 1

vakcode	FI131ETH1
doel	Kennis van de belangrijkste ethische en meta-ethische theorieën, en van de argumenten voor en tegen deze theorieën.
inhoud	Iedereen heeft morele opvattingen: ideeën over wat goed en kwaad is, en over hoe mensen zich horen te gedragen. Dit college geeft een overzicht van filosofische theorieën die deze opvattingen proberen te systematiseren: consequentialisme, Kantiaanse ethiek, sociale-contracttheorie en deugdethiek. Ook gaan we in op de status van morele opvattingen: zijn zulke opvattingen subjectieve gevoelens, of zijn sommige morele opvattingen objectief juist en andere objectief onjuist?
docent	prof. dr. Bart Streumer
programma	Ba Wijsbegeerte
fase	propedeuse
periode	semester I a
studielast	7.5 EC
taal	Nederlands
vorm	hoorcollege, werkcollege
toets	schriftelijk tentamen

16. ETHIEK 2: ACTUELE VRAGEN

vakcode	FI142ETH2
doel	· kennis van literatuur uit de toegepaste ethiek en politieke

	theorie
	<ul style="list-style-type: none">· vaardigheid in het analyseren van casus vanuit verschillende morele gezichtspunten
inhoud	Of het nu gaat om de kredietcrisis, om rechtvaardige oorlog, om het dierenwelzijnsbeleid in Nederland, om het rookverbod, of om palliatieve sedatie, vele actuele vraagstukken zijn ethisch van aard. In deze cursus staat de actuele relevantie van de ethiek centraal. En de wijze waarop de ethiek kan bijdragen aan debatten over actuele vraagstukken. Na een kort overzicht van de normatieve ethiek wordt een aantal actuele thema's aan de hand van casusstudies en artikelen uit de toegepaste ethiek geanalyseerd. Het belangrijkste doel is om de vaardigheid te ontwikkelen om inzichten uit de ethiek zelfstandig toe te passen op vragen uit de actualiteit.
coördinator	prof. dr. B.P. de Bruin
docenten	dr. H.W.A. Evers, prof. dr. B.P. de Bruin
programma	Ba Wijsbegeerte
fase	bachelor
periode	semester I a
studielast	7.5 EC
literatuur	<ul style="list-style-type: none">· Hugh LaFollette (red), <i>Ethics in Practice: An Anthology</i>, Wiley-Blackwell, 2006, vierde druk (ISBN: 978-0470671832)
taal	Nederlands
vorm	werkcollege, hoorcollege
toets	schriftelijk tentamen
entree	Schriftelijk tentamen, schriftelijk tentamen met essayvragen Ethiek 1, Sociale en Politieke Filosofie 1, of een vergelijkbare introductie in de ethiek en politieke theorie

17. ETHIEK 2: MORELE PSYCHOLOGIE EN META-ETHIEK

vakcode	FI142ETH
doel	<ul style="list-style-type: none">· Kennis van discussies in de morele psychologie en de meta-ethiek· Verdieping kennis van hoofdstromingen in normatieve ethiek· Inzicht in theoretische en empirische inzichten over ontstaan en ontwikkeling van normen en waarden en van de filosofische implicaties van deze inzichten.
inhoud	Onze beslissingen zijn vaak het gevolg van toevallige factoren en zijn veel minder rationeel dan we zelf denken. Wat betekent dit voor de ethiek? Kunnen we nog wel volhouden dat mensen moreel moeten handelen als hun gedrag bepaald wordt door de geur die ze ruiken, of doordat ze in een spiegel kijken? Kan de rede nog wel een centrale rol spelen bij het bepalen van hoe je moet handelen als we argumenten vooral gebruiken om wat krom is recht te praten? Het eerste deel van deze cursus betreft de morele psychologie. De vraag die daarin centraal staat is in hoeverre onze ethische opvattingen over moreel handelen, morele emoties, normen en waarden moeten worden aangepast op grond van recente inzichten uit de psychologie. Het contrast tussen rationalisme en

sentimentalisme vormt daarbij de rode draad. Het tweede deel richt zich op de meta-ethiek. Ter sprake komen prominente opvattingen over de vraag wat een moreel oordeel is, of morele feiten bestaan en of die objectief, subjectief, relatief of absoluut zijn. De stromingen die aan bod komen zijn relativisme, expressivisme, constructivisme, naturalisme, non-naturalisme en error-theorie.

coördinator	prof. dr. F.A. Hindriks
docenten	dr. H.W.A. Evers, prof. dr. F.A. Hindriks
programma	Ba Wijsbegeerte
fase	bachelor
periode	semester I b
studielast	7.5 EC
literatuur	<ul style="list-style-type: none"> · Shaun Nichols, <i>Sentimental Rules: On the Natural Foundations of Moral Judgment</i>, Oxford University Press, 2007 (ISBN: 978-0195314205), € 21,00 · <i>Syllabus</i>
taal	Nederlands
vorm	hoorcollege
toets	schriftelijk tentamen
entree	Ethiek 1 / Inleiding in de ethiek: Goed en Kwaad

18. ETHICS 3: EQUALITY AND GLOBAL JUSTICE

code	FI133BS
objectives	Knowledge of different theories of equality, both national and international, and the arguments for and against these theories
contents	Nearly everybody believes that members of a society should, in some respects, be equals. But in what respects? And is this true only for members of the same society or is it equally true on a global scale? This course first gives an overview of different theories of equality within a society among which theories of Rawls, Cohen and Dworkin. Then we will try to apply these theories on a global scale.
lecturer	prof. dr. Bart Streumer
programme	Ba Philosophy
phase	bachelor
period	semester II b
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none"> · Matthew Clayton and Andrew Williams (eds.), <i>Social Justice</i>, Wiley-Blackwell, 2002.
language	English
format	lecture
assessment	written exam
prerequisites	Ethics I or Social and Political Philosophy I

19. ETHICS 3: FREE WILL AND RESPONSIBILITY

code	FI153DE
objectives	Knowledge of the main theories and arguments in the contemporary free will debate and the ability to discuss them critically in an essay.

contents	This course focuses on philosophical debates concerning freedom of the will and moral responsibility. What are the conditions of free action, and when is one morally responsible for what one does? How do the notions of freedom and responsibility relate to each other? What do brain and behavioural sciences tell us about human freedom and responsibility?
coördinator	dr. H.W.A. Evers
lecturer	dr. H.W.A. Evers
programme	Ba Philosophy
phase	bachelor
period	semester II b
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none"> · Robert Kane, <i>A Contemporary Introduction to Free Will</i>. Oxford University Press 2005 · <i>plus teksten die via Nestor ter beschikking worden gesteld</i> · <i>plus texts made available through Nestor</i>
language	English
format	lecture, seminar
assessment	essay Written exam and essay (2000 words)
prerequisites	Ethics 1

20. FEYERABEND: AGAINST METHOD

code	FI154AT
objectives	Students are able to clearly state Feyerabend's central claims and arguments, defend their reading of Feyerabend against common misinterpretations of his work, and assess the plausibility of his main theses.
contents	Feyerabend's <i>Against Method</i> (1975) counts as one of the most influential studies in philosophy of science of the 20th Century. We read it from cover to cover, discuss its main theses, and put them into perspective with a comprehensive interpretative study by John Preston.
coördinator	dr. A.M. Tamminga
lecturer	dr. A.M. Tamminga
programme	Ma Philosophy of a Specific Discipline
phase	master
period	semester I a
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none"> · Paul Feyerabend, <i>Against Method</i>, (fourth edition, introduction by Ian Hacking), London 2010: Verso (ISBN: 9781844674428) · John Preston, <i>Feyerabend: Philosophy, Science and Society</i>, Cambridge 1997: Polity Press (ISBN: 9780745616766)
language	English
format	reading group reading group
assessment	essay presentation, report, essay
prerequisites	BA Philosophy of a Specific Discipline

remarks only for students of Philosophy of a Specific Discipline

21. FILOSOFIE EN MAATSCHAPPIJ 1: GEËNGAGEERDE FILOSOFIE

vakcode	FI154FM1
doel	De student(e) kent een breed spectrum van manieren om filosofie in maatschappelijk engagement te vertalen: Hij/Zij weet hoe verschillende filosofen dit in het verleden hebben gedaan en hij/zij heeft onderzocht hoe hij/zij haar/zijn eigen rol als filosoof in de maatschappij ziet.
inhoud	We behandelen een aantal filosofen uit verschillende tradities, elk aan de hand van twee soorten teksten of producten: Aan de ene kant filosofische teksten die het gedachtegoed van de filosoof weergeven. Aan de andere kant teksten of andere soorten producten die het maatschappelijke engagement van de filosoof weerspiegelen. We onderzoeken het verband tussen deze twee, en de verschillende manieren waarop een filosoof zich kan engageren in maatschappelijke vraagstukken.
coördinator	dr. M. Pauly
docent	dr. M. Pauly
programma	Ma Wijsbegeerte
fase	bachelor
periode	semester I a
studielast	5 EC
literatuur	· <i>wordt op Nestor beschikbaar gemaakt</i>
taal	Nederlands
vorm	werkcollege, groepsdiscussie, hoorcollege hoorcollege, werkcollege en groepsdiscussie
toets	essay, referaat/presentatie, schriftelijke opdracht(en) essay, opdrachten en presentatie
entree	geen

22. FILOSOFIE EN MAATSCHAPPIJ 2: PUBLIEKGERICHT SCHRIJVEN

vakcode	FI154FM2
programma	Ma Wijsbegeerte
fase	master
periode	semester I a
studielast	5 EC
taal	Nederlands

23. FILOSOFIE EN MAATSCHAPPIJ 3: OORDELEN EN BESLISSEN IN SOCIALE CONTEXTEN

vakcode	FI154FM3
doel	Wij bespreken een aantal filosofische thema's en concepten die relevant zijn voor de vraag over hoe we onze oordelen en beslissingen in sociale contexten kunnen verbeteren, aangezien deze beïnvloed worden door factoren die in principe niet relevant zouden moeten zijn (zoals geslacht en ras, onder anderen). Na de cursus zullen de studenten in het bezit zijn van conceptuele instrumenten die het identificeren en (desnoods) bestrijden van deze fenomenen mogelijk kunnen maken.

inhoud	<p>Als we mensen beoordelen, zijn we meestal niet neutraal. Onze oordelen worden beïnvloed door factoren die in principe niet relevant zouden moeten zijn, zoals (onder anderen) geslacht en ras, stereotypen, en associaties. Daardoor zijn onze oordelen en praktische beslissingen niet altijd eerlijk en/of rationeel; dit gebeurt zowel op een individueel niveau als op het niveau van collectieve deliberatie. Kunnen we daar iets aan doen? Gelukkig zijn er filosofische concepten en theoretische gereedschappen die een bijdrage kunnen leveren aan deze problematiek. De thema's die in de cursus besproken worden zijn: impliciete vooroordelen (biases), epistemische onrechtvaardigheid (situaties waarin iemand als minder geloofwaardig gezien wordt in verband met zijn/haar geslacht of ras, of andere soorten vooroordelen), redenering en argumentatie in de rechtszaal (met de Lucia de B. rechtszaak als voorbeeld), sociale coördinatie. Concepten zoals impliciete biases en epistemische onrechtvaardigheid bieden de mogelijkheid om deze praktijken beter te begrijpen. Theorieën over redenering, argumentatie, en sociale coördinatie kunnen ons helpen om tot meer gerechtvaardigde en eerlijke oordelen en beslissingen te komen.</p>
coördinator docenten	dr. C. Dutilh Novaes dr. C. Dutilh Novaes, dr. F.A. Keijzer, prof. dr. J.W. Romeijn, prof. dr. A.J.M. Peijnenburg, prof. dr. B.P. Kooi
programma fase	Ma Wijsbegeerte bachelor
periode	semester I b
studielast	5 EC
literatuur	· <i>Teksten zullen op Nestor beschikbaar gesteld worden</i>
taal	Engels en Nederlands
vorm	groepsdiscussie, hoorcollege Hoorcolleges en tekstdiscussies
toets	essay 3 korte essays (ongeveer 1.500 woorden elk), in het formaat journalistiek/blog post

24. FILOSOFIE EN MAATSCHAPPIJ 4: FILOSOFISCHE INTERVENTIES IN ACTUELE VRAAGSTUKKEN

vakcode	FI154FM4
doel	<ul style="list-style-type: none"> · kennis nemen van verschillende types filosofische interventies: · 1 verschillende producten (opiniestuk voor krant, verslag voor de gemeente, video, etc.) · 2 verschillende filosofische stijlen (analytisch-conceptueel historisch, etnografisch, etc.) · helder filosofisch argumenteren en schrijven voor een niet-filosofisch publiek · studenten moeten aan het eind van de cursus in staat zijn om zelf filosofisch te interveniëren in een actueel vraagstuk. Dat vereist dat studenten bij aanvang van de cursus reeds vertrouwd zijn met het betreffende vraagstuk, alsmede met

inhoud	<p>de voor dat vraagstuk relevante filosofische opvattingen. Tijdens de cursus wordt aan de relatie tussen beide nader inhoud gegeven in de vorm van een publieke interventie.</p> <ul style="list-style-type: none"> · beginnen met verkennen van het terrein waarin je wilt werken en hierover rapporteren en gecoacht worden door de docent(en) · overwegen van verschillende interventie-mogelijkheden en gestage vormgeving aan de uiteindelijke interventie; voortgangsrapporten indienen (die worden beoordeeld) gedurende de cursus · een keer per week elkaar ontmoeten – ofwel plenair, ofwel in twee deelgroepen. · bijwonen gastsprekers over filosofie bedrijven in een niet-filosofische omgeving
docenten	dr. J.A. Harbers, dr. M. Pauly
programma	Ma Wijsbegeerte
fase	master
periode	semester II a
studielast	5 EC
taal	Nederlands
vorm	workshop
	Workshop - en derhalve aanwezigheid verplicht
toets	verslag, essay
	Filosofische interventie, voortgangsrapportages en procesverslagen, eindverslag/portfolio
entree	verplicht vak MA-Filosofie & Maatschappij 1: Geëngageerde filosofie

25. FILOSOFIE VAN WETENSCHAP, TECHNOLOGIE & SAMENLEVING: STROMINGEN EN KERNTHEMA'S

vakcode	FI073HH
doel	Het verwerven van een gedegen overzicht van de belangrijkste stromingen en kernthema's in het hedendaags wetenschaps- en technologieonderzoek
inhoud	Aan de hand van gezamenlijk te lezen kernliteratuur uit het wetenschaps- en technologieonderzoek zullen enkele hoofdvragen en -problemen van dit vakgebied worden besproken – zoals de aard en status van wetenschappelijke kennis en technologische artefacten, het maatschappelijke functioneren van wetenschap en technologie, de (machts)verhouding tussen experts en leken in de kennismaatschappij, alsmede normatieve aspecten van de technologische cultuur. Zulke problemen inzake de relaties tussen kennis, macht en moraal begeven zich op het grensvlak van wetenschaps- en techniekfilosofie, maatschappijtheorie, politieke filosofie en ethiek.
coördinator	dr. J.A. Harbers
docent	dr. J.A. Harbers
programma	Ba Wijsbegeerte, BSc Kunstmatige Intelligentie, BSc Wiskunde (Wiskunde Algemeen)
fase	bachelor

periode	semester II a
studielast	5 EC
literatuur	<ul style="list-style-type: none">· Enkele kernteksten Science and Technology Studies – elektronisch verkrijgbaar – via Nestor· Sergio Sismondi, <i>An Introduction to Science and Technology Studies</i>. Blackwell, Oxford 2010 (2nd ed). (ISBN: 978-1-4051-8765-7), ca. € 26,00· M. van Hees et al. (red), <i>Kernthema's van de filosofie</i>, Hans Harbers, 'Wetenschap, Technologie en Samenleving' Boom, Amsterdam 2003, pp. 187-210 (ISBN: 90-5352-873-3)· Bruno Latour, <i>Pandora's Hope. Essays on the Reality of Science Studies</i>, Harvard UP, Cambridge, 1999 (ISBN: 0-674-65336-X), ca. € 26,00
taal	Nederlands
vorm	leesgroep, werkcollege Verplichte literatuur wordt gezamenlijk gelezen.
toets	referaat/presentatie presentatie/boekrecensies
entree	Een inleiding in de wetenschapsfilosofie
Opm.	Studenten presenteren delen van de verplichte literatuur en schrijven 3 boekrecensies: van de beide verplichte boeken en van een boek naar keuze.

26. FUNDERENDE STAGE IN HET VO, 1E GR GEBIED FILOSOFIE

vakcode	ULOM1215FI
doel	Tijdens Masterstage 2 geef je zelfstandig les. Je wordt hierbij volgens het beoordelingsformulier beoordeeld op de volgende vijf kwaliteiten: <ol style="list-style-type: none">1. Communicatie2. Pedagogisch klimaat3. Lesorganisatie4. Uitleg en instructie5. Zelfanalyse <p>Van bovenstaande kwaliteiten wordt meer van je gevraagd dan tijdens Masterstage 1. Op het beoordelingsformulier kun je alle indicatoren vinden waarop je beoordeeld wordt door je tutor.</p>
inhoud	Je loopt die stage op een school voor voortgezet onderwijs in Noord Nederland, waarbij je in principe de verantwoordelijkheid hebt voor "eigen" klassen. Het is de bedoeling dat je na afloop van Masterstage 2 de belangrijkste beginselen van het lesgeven beheerst. De stageplaats regel je niet zelf, dit doet de leraaropleiding voor je. Je vakcoach is slechts sporadisch aanwezig in de lessen die je geeft. Je vakdidacticus bezoekt tenminste een les. Tijdens de stage verricht je tenminste de volgende activiteiten: - (gezamenlijk met Masterstage 3) zelfstandig lesgeven van tenminste 120 lessen van 50 minuten waarvan tenminste 60 lessen in de bovenbouw van havo/vwo (per lesweek maximaal 6 lessen); - 10 lessen gericht observeren;

	<ul style="list-style-type: none"> - Deelnemen aan intervisiebijeenkomsten onder leiding van schoolopleider op school of mentor op de lerarenopleiding; - Deelnemen aan sectie-, team- en rapportvergaderingen; - Overleggen met vakcoach; - Contact onderhouden met ouders; - Bijhouden van je bekwaamheidsdossier.
coördinator programma fase	drs. H.C. Diederiks Ma Filosofie en Educatie Educatieve Master
periode	semester I
studielast	15 EC
literatuur	<ul style="list-style-type: none"> · Ebbens, S. en Ettehoven S. 2013. (3e druk). Groningen: Noordhoff Uitgevers., <i>Effectie Leren. Basisboek</i>. (ISBN: 9789001815448) · Teitler, P. 2013 (2e druk). Bussum: Coutinho., <i>Lessen in orde. Handboek voor de onderwijspraktijk</i>. (ISBN: 9789046903544)
taal	Nederlands
entree	<p>Aan het tentamen van Masterstage 2 leraar filosofie kan worden deelgenomen na afronding van:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Masterstage 1 leraar filosofie •Basiscursus Lerarenopleiding •Eventueel door de Faculteit als voorwaardelijk aangemerkte onderdelen.

27. HISTORY OF PHILOSOPHY I: FROM PLATO TO KANT

code	FI090GES1
objectives	Introduction into the history of philosophy from the Classical Antiquity to the Enlightenment
contents	<p>This course unit serves as an introduction to a few of the philosophical giants on whose shoulders we stand. We start with Classical Antiquity, when the Presocratics, Socrates, Plato and Aristotle first systematically questioned knowledge, language and science, the good life, politics and many other subjects. Their thinking became a basis for medieval masters such as Thomas Aquinas and William of Ockham, who created or questioned the synthesis between the Christian faith and classical philosophy. At the start of the modern era, Descartes took charge of the philosophical agenda with his 'I think, therefore I am' supposition, after which a long list of thinkers helped to shape modern philosophy and today's scientific view of the world: among others Locke and Hume. We finish with Kant, whose work shook the foundations of the philosophical landscape by claiming that man alone is responsible for creating order in the natural world.</p>
coördinator lecturers	dr. H.T. Adriaenssen dr. H.T. Adriaenssen, T. Nawar
programme phase	Ba Philosophy of a Specific Discipline, Minor Filosofie bachelor
period	semester I a

credits	5 EC
literature	· A. Kenny, <i>An Illustrated Brief History of Western Philosophy</i> . Blackwell, London 2006 (ISBN: 978-1-4051-4179-6)
language	English
format	lecture Lectures
assessment	written exam Written exam
prerequisites	Not applicable

28. HISTORY OF PHILOSOPHY II: FROM HEGEL TO ARENDT

code	FI090GES2
objectives	Introductory survey of the history of modern philosophy, from Hegel onwards to contemporary philosophy
contents	This course is an introduction to and preparation for several minor courses in systematic philosophy. It starts with Hegel, for whom philosophy essentially is a historic process. Central themes in his philosophy are freedom, rationality, history and Geist. Hegel's faith in rationality and progress is highly contested in the thought of Nietzsche and others who take distance from the entire tradition of metaphysics and its main beliefs. Inspired by Nietzsche, many 20th century philosophers try to unmask notions of truth and morality as expressions of power. They are in search of the meaning of human existence and, paradoxically, try to relate philosophy to what will always remain beyond our understanding. The relation between individual existence and modern technological culture is an important concern in this so-called 'continental philosophy' – which includes phenomenology, existentialism and philosophies of difference. At the same time, in England, Russell rejected the philosophy of Hegel in a completely different way, thereby developing 'analytic philosophy'. This stream of thought focuses mainly on language, logic and scientific methodology. Wittgenstein reflected on the relation between language and reality. Logical positivism, Popper and Quine formulated important methodological ideas like the falsification principle and the status of scientific language and theories.
lecturers	dr. M. Lenz, dr. A. Sangiacomo
programme	Ba Philosophy of a Specific Discipline, Minor Philosophy
phase	bachelor
period	semester I b
credits	5 EC
language	English
format	lectures
assessment	Two written exams

29. GESCHIEDENIS VAN DE FILOSOFIE 1: OUDHEID EN MIDDELEEUWEN

vakcode	FI131GF1
doel	Het verwerven van een historisch overzicht van het denken in de Oudheid, Middeleeuwen en de Renaissance; het verwerven

inhoud	van vaardigheid in het lezen, vergelijken en kritisch verwerken van historisch filosofische teksten. Overzichtscollege van de geschiedenis van de filosofie van de Oudheid tot en met de Renaissance. Het vak bestaat uit twee delen: (A) filosofie van de Oudheid, (B) filosofie van de Middeleeuwen en de Renaissance. Beide delen worden afgerond met deeltaetsen. In onderdeel (A) komen onder meer aan de orde het ontstaan van de filosofie vanuit het mythische denken, het denken over oorzakelijkheid, en de relatie tussen ethiek en metafysica. In onderdeel (B) komen onder meer aan de orde de synthese van de antieke wijsbegeerte met het christendom, de scholastieke filosofie van Thomas van Aquino en Willem van Ockham, en de opkomst van het humanisme in de Renaissance. De geschetste ontwikkeling zal aansluiten bij het denken van Descartes in de vroegmoderne tijd.
coördinator	dr. H.T. Adriaenssen
docent	dr. H.T. Adriaenssen, T. Nawar
programma	Ba Wijsbegeerte
fase	propedeuse
periode	semester I a
studielast	7.5 EC
literatuur	<ul style="list-style-type: none"> · Anthony Kenny, <i>An Illustrated Brief History of Western Philosophy</i>, Wiley-Blackwell, London 2008 · <i>Syllabus</i>
taal	Nederlands
vorm	hoorcollege, werkcollege Schriftelijke opdrachten, tentamens
toets	essay, schriftelijk tentamen
entree	geen

30. GESCHIEDENIS VAN DE FILOSOFIE 2: DESCARTES TOT HUME

vakcode	FI131GF2
doel	Het verwerven van een overzicht van de filosofie van de 17e eeuw en 18e eeuw; het verwerven van vaardigheid in het lezen, vergelijken en kritisch verwerken van historische filosofische teksten.
inhoud	Dit college biedt een overzicht van de vroeg-moderne filosofie vanaf Descartes tot aan Hume. Deze gehele periode wordt gekenmerkt door een vergaande rationalisering en secularisering van mens- en wereldbeeld. De opkomende natuurwetenschappen, de Reformatie, en de ontdekking van nieuwe werelddelen, brachten nieuwe inzichten en kennis. Maar ook kwam er twijfel. Is er nog een plek voor God in dit nieuwe wereldbeeld? Wat is eigenlijk de juiste wetenschappelijke methode? Moeten we op onze zintuigen of de rede vertrouwen? Kan de wetenschap alles verklaren? Staat een mechanistisch-deterministisch wereldbeeld niet op gespannen voet met menselijke vrijheid? Denkers uit de 17e eeuw zoals Descartes, Spinoza, Leibniz en Locke ontwikkelden filosofische systemen als antwoord op deze en andere vragen. Zo droegen zij op beslissende manier bij aan de

vorming van een modern wereld- en mensbeeld. Vervolgens worden in de 18e-eeuwse Verlichting ideeën, inzichten en methoden uit de natuurwetenschappen ook toegepast op de studie van mens en maatschappij. Religie en traditionele opvattingen over staat en politiek komen verder onder vuur te liggen, culminerend in de Franse Revolutie. In deze cursus worden deze en andere ontwikkelingen bestudeerd aan de hand van het werk van filosofen zoals Descartes, Spinoza, Locke, Leibniz, Berkeley en Hume.

docenten	prof. dr. L.W. Nauta, dr. A. Sangiacomo
programma	Ba Wijsbegeerte
fase	propedeuse
periode	semester I b
studielast	7.5 EC
literatuur	· Klapper met teksten van 17e en 18e eeuw
taal	Nederlands en Engels
vorm	hoorcollege, werkcollege
toets	schriftelijk tentamen
	1 tussentoets en 1 eindtoets met open essay-vragen
entree	geen

31. GESCHIEDENIS VAN DE FILOSOFIE 3: KANT TOT NIETZSCHE

vakcode	FI131GF3
doel	<ul style="list-style-type: none">· De student kent belangrijke filosofische scholen en tradities van de 18e en 19e eeuw, zoals transcendentale filosofie, idealisme, en materialisme.· De student is in staat belangrijke theorieën van Kant, Herder, Hegel, Marx, Schopenhauer, Darwin, en Nietzsche te articuleren.· De student kan de relatie tussen filosofische en wetenschappelijke ontwikkelingen in de 18e en 19e eeuw helder verwoorden.· De student kan originele filosofische en wetenschappelijke teksten kritisch lezen, vergelijken en evalueren.
inhoud	Dit college biedt een overzicht van de filosofie vanaf Kant (1724-1804) tot aan Nietzsche (1844-1900). Deze periode wordt gekenmerkt door meerdere revoluties binnen de wetenschappen en de filosofie. Op basis van een analyse van Newtons fysica beargumenteert Kant in de 18e eeuw dat de filosofie een wetenschap is die overige wetenschappen mogelijk maakt. Gedurende de 19e eeuw ontwikkelen de esthetica, de biologie, geschiedenis, en de economie zich tot zelfstandige wetenschappen. Deze ontwikkelingen geven vorm aan de romantische filosofie van Schelling en Hegel. Binnen deze filosofie staat de relatie tussen kunst en wetenschap centraal en worden de natuur, de wetenschap, en de filosofie als historische processen begrepen. In de loop van de negentiende eeuw geven Marx en Nietzsche historische verklaringen van de ontwikkeling van maatschappijvormen en moraal. In deze cursus zullen wij de opkomst van deze historische wijze van filosoferen bestude-

ren aan de hand van werken van Kant, Herder, Fichte, Schelling, Hegel, Schopenhauer, Marx, Darwin, en Nietzsche. Wij zullen zien hoe deze wijze van filosoferen aanleiding gaf tot verschillende antwoorden op de volgende vragen: wat is filosofie? Wat is kunst? Wat is moraal?

docent	dr. H. van den Berg
programma	Ba Wijsbegeerte
fase	propedeuse
periode	semester II a
studielast	7.5 EC
literatuur	· <i>Reader (beschikbaar op Nestor)</i>
taal	Nederlands
vorm	hoorcollege, werkcollege
toets	essay, schriftelijk tentamen Twee schriftelijke tentamens met essayvragen; twee schriftelijke opdrachten

32. GESCHIEDENIS VAN DE FILOSOFIE 4: DE 20E EEUW

vakcode	FI131GF4
doel	Het verwerven van overzicht van de filosofie van de 20e eeuw; het verwerven van vaardigheid in het lezen, vergelijken en kritisch verwerken van historische filosofische teksten.
inhoud	Aan het begin van de 20e eeuw neemt de filosofie, vooral in Engeland, een 'linguïstische wending' door toedoen van grote vorderingen op het gebied van de formele logica. Frege, Russell en Wittgenstein zijn hiervoor in belangrijke mate verantwoordelijk. Deze nieuwe benadering komt op pregnante wijze tot uiting in Wittgensteins <i>Tractatus Logico-Philosophicus</i> . Mede op grond van dit boek geeft de <i>Wiener Kreis</i> een belangrijke impuls aan het logisch positivisme, een filosofische stroming die de pretenties van de klassieke metafysica bekritiseert door middel van een analyse van de logische structuur van de taal. Deze cursus behandelt deze ontwikkelingen en gaat daarbij ook in op de filosofie van de gewone taal (de late Wittgenstein, Ryle en Searle). Anderzijds ontwikkelt zich in de 20e eeuw met name in Duitsland en Frankrijk op grond van de fenomenologie van Husserl een filosofische richting die de concrete verhouding van de mens tot zichzelf, zijn medemensen en de wereld centraal stelt. Ook deze stroming, die men 'continentale filosofie' is gaan noemen, ontwikkelt zich vanuit een kritiek op de klassieke metafysica. Van deze stroming zullen onder anderen Husserl, Heidegger, Sartre, Merleau-Ponty, Levinas en Gadamer besproken worden. In deze cursus zal ook ingegaan worden op de verhouding tussen beide richtingen, die vaak door wederzijds onbegrip gekenmerkt is geweest.
docenten	dr. C.E. Evink, dr. M. Lenz
programma	Ba Wijsbegeerte
fase	propedeuse
periode	semester II b
studielast	7.5 EC

literatuur	<ul style="list-style-type: none">· Reader ca. € 25,00· <i>To be announced</i>
taal	Nederlands
vorm	hoorcollege, werkcollege
toets	schriftelijk tentamen, schriftelijke opdracht(en)

33. GESCHIEDENIS VAN DE FILOSOFIE 5: OPKOMST EN ONDERGANG VAN HET ARISTOTELISME (1200-1700)

vakcode	FI142GF5
inhoud	In de late Middeleeuwen was Aristoteles' filosofie het dominante paradigma in wetenschap en filosofie. Denkers als Thomas van Aquino ontwikkelden een natuurfilosofie die gebaseerd was op het Aristotelische onderscheid tussen materie en vorm. In de zeventiende eeuw komt dit Aristotelische denken echter onder vuur te liggen. Filosofen als Descartes en Locke zijn kritisch op het Aristotelische hylemorfisme, en bepleiten een kwantitatieve beschrijving van de natuur in termen van elkaar aan- en afstotende deeltjes. In deze cursus brengen we deze ontwikkeling in kaart aan de hand van denkers als Thomas van Aquino, Francisco Suárez, Descartes en Locke. Daarbij zullen we zien hoe de kritiek op Aristotelisch hylemorfisme hand en hand gaat met een veranderende kijk op de relatie tussen lichaam en ziel.
docent	dr. H.T. Adriaenssen
programma	Ba Wijsbegeerte
fase	bachelor
periode	semester I b
studielast	7.5 EC
literatuur	<ul style="list-style-type: none">· <i>Syllabus</i>
taal	Nederlands
vorm	werkcollege
toets	schriftelijk tentamen Hoorcollege, werkcollege
entree	Geschiedenis van de Filosofie 1 en 2, of een vergelijkbare introductie in de premoderne filosofie.

34. GESCHIEDENIS VAN DE FILOSOFIE 6: KUNSTFILOSOFIE VAN DE VERLICHTING TOT NU

vakcode	FI152GF6
doel	Na afloop van deze cursus kan de student: <ul style="list-style-type: none">· uitleggen hoe moderne opvattingen over de kunst en haar autonomie, evenals de hierin ontwikkelde terminologie, zijn ontstaan in Verlichting en Romantiek en zich verder hebben ontwikkeld tot aan het eind van de 20e eeuw.· belangrijke teksten uit deze geschiedenis interpreteren en in hun historisch kader plaatsen.· uitleggen wat vanaf de Romantiek het belang is van de kunsten en hun theorieën voor de filosofie.· uitleggen hoe in deze geschiedenis, kunst, kunstgeschiedenis en kunstfilosofie met elkaar samenhangen.· uitleggen wat de discussie over "het einde van de kunst"

inhoud	<p>behelst en hoe deze discussie zich verhoudt tot de geschiedenis van de moderne kunst en de moderne kunstfilosofie</p> <p>Het begrip 'kunst' zoals wij het vandaag gebruiken heeft zijn oorsprong in de Verlichting en de Romantiek. Tegelijk met de nieuwe uitdrukkingen 'schone kunsten' en 'kunst' is de filosofische reflectie op deze kunsten opgekomen. Hierbij zijn onder andere begrippen als 'het schone', 'het sublieme', 'smaak' en 'aesthetica' ontwikkeld. In de Romantiek is niet alleen sprake van filosofische reflectie op kunst, maar worden andersom de kunsten ook beschouwd als zeer belangrijk voor de filosofie. In de 19e eeuw en 20e eeuw hebben de kunsten vervolgens een stormachtige ontwikkeling doorgemaakt en de kunstfilosofie is hen daarin gevolgd. In de kunstfilosofie worden veel aspecten van de kunsten besproken: hun schoonheid, hun autonomie, hun metafysische, politieke, morele en existentiële betekenis, en nog veel meer. Aan het eind van de 20e eeuw lopen deze ontwikkelingen uit op de discussie over 'het einde van de kunst'. In deze cursus wordt eerst de kunstfilosofie van Verlichting en Romantiek behandeld, met aandacht voor denkers als Hume, Burke, Kant, Schiller, Schelling en Hegel. Het tweede deel gaat over de voortgang van de filosofische reflectie op kunst bij Schopenhauer, Nietzsche, Heidegger, Adorno, Danto, Lyotard en Rancière.</p>
coördinator	dr. C.E. Evink
docent	dr. C.E. Evink
programma	Ba Wijsbegeerte
fase	bachelor
periode	semester II a
studielast	7.5 EC
literatuur	<ul style="list-style-type: none"> · Kai Hammermeister, <i>The German Aesthetic Tradition</i>, Cambridge University Press 2002 (ISBN: 0 521 78554 5), ca. € 29,00
taal	Nederlands
vorm	hoorcollege, werkcollege
toets	essay, schriftelijk tentamen

35. GOOD AND EVIL: INTRODUCTION TO ETHICS

code	FI080GEK
objectives	Knowledge of the major ethical and metaethical theories and the arguments for and against them
contents	Everyone has moral opinions: ideas about what is good and what is evil, and about how people ought to behave. These lectures provide an overview of philosophical theories that try to systematize these opinions: consequentialism, Kantian ethics, social contract theory and virtue ethics. We will also discuss the status of moral opinions: are they subjective feelings, or are some moral opinions objectively correct and others objectively incorrect?
lecturer	dr. H.W.A. Evers
programme	Ba Philosophy of a Specific Discipline, Minor Filosofie

phase	bachelor
period	semester I b
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none">· Russ Shafer-Landau, <i>The Fundamentals of Ethics</i> (second edition). Oxford University Press, 2011.
language	English
format	lectures
assessment	written exam

36. CURRENT ISSUES IN EPISTEMOLOGY

code	FI153JG
objectives	De student is able to: <ul style="list-style-type: none">· identify different positions in various contemporary epistemological debates.· formulate arguments for and against the different positions in these debates.· adopt and defend a position within some of these debates.
contents	Epistemology is one of the classical fields of philosophical inquiry. Recently, the field has seen some major developments. In this course we will provide an overview of some of these developments, based on research conducted at our faculty. Among the topics discussed will be “Foundationalism, Coherentism and Infitism”, “Peer Disagreement”, “Internalism vs. Externalism”, and “Epistemic Luck”. Students will be challenged to actively participate in these debates through the use of seminars and the writing of two short essays on the topics discussed.
lecturers	J.A.M. de Grefte, dr. G.B. Bewersdorf, J. Engelsma, P.M. van der Kolk, S. Verhaegh
programme	Ba Philosophy
phase	bachelor
period	semester II b
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none">· <i>A (digital) syllabus with primary and secondary texts</i>
language	English
format	lecture, seminar Lecture and seminar
assessment	essay Students write one essay half-way through the course (about the topics discussed up until then), and one at the end.
prerequisites	Epistemology and Phil. of Science 1

37. HISTORY OF EARLY MODERN SCIENCE: SCIENTIFIC REVOLUTION AND SECULARIZATION

code	FI154AS
objectives	1) Ability to understand philosophical debates involving a complex interplay between different domains of philosophy (science, metaphysics, religion). 2) Ability to reconstruct and analyse conceptual alternatives

	available at different times, and the reasons behind the choice of specific philosophical solutions.
	3) Ability to conduce (assisted) research on a given topic.
contents	<p>According to a common narrative concerning the “Scientific Revolution”, during the seventeenth century crucial figures such as Kepler, Galilei, Descartes and Newton progressively dismissed the previously dominant “Aristotelian-Scholastic” natural philosophy and introduced a new scientific worldview, ultimately doomed to foster “secularization” and undermine religious and theological presuppositions. But is this narrative correct? This seminar will challenge it by taking as case study the circulation of ‘occasionalism’ in the second half of the seventeenth century. Occasionalism is the view according to which God is the only cause constantly operating in nature. By studying the reasons behind the success of occasionalism and its rapid decline across seventeenth and eighteenth century, it will be possible to rethink the impact of metaphysical, theological and religious presuppositions on the shaping of early modern science, and on key scientific notions such as those of ‘force’ and ‘matter’.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Introduction: occasionalism and natural philosophy according to the scholastics · The “Scientific Revolution”: the standard narrative and its shortcomings · From Cartesian physics to Occasionalism: Geulincx, La Forge, Cordemoy and Malebranche · Anti-occasionalist strategies: Spinoza, Toland, Leibniz and Régis · Was Newton an occasionalist? Samuel Clarke and David Hume’s perspectives. · Conclusions: the unbearable lightness of causality
coördinator	dr. A. Sangiacomo
lecturer	dr. A. Sangiacomo
programme	Ma Philosophy, Ma Philosophy and Education, Ma Philosophy of a Specific Discipline, Researchmaster Philosophy
phase	master
period	semester I a
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none"> · S. Nadler 2010, <i>Occasionalism: causation among Cartesians</i>, Oxford: Oxford UP. · J.C. Bardout 2002, “Occasionalism: Cordemoy, La Forge, Geulincx”, in <i>A Companion to Early Modern Philosophy</i> edited by S. Nadler, Oxford: Blackwell, pp. 140-151 · <i>Reader</i>
language	English
assessment	Written essay
prerequisites	Preliminary knowledge of the history of early modern philosophy (from Descartes to Kant) is highly recommendable

38. INLEIDING AZIATISCHE FILOSOFISCHE TRADITIES (INDIA, CHINA, JAPAN)

vakcode	FI133PB
doel	<ul style="list-style-type: none"> · Het verwerven van een historisch overzicht van de belangrijkste filosofische tradities van het Aziatisch continent; · Kennismaken met redeneringen in klassieke Aziatische teksten; · Kritisch beschouwen van de verhouding tussen verschillende filosofische tradities en de positie van de westerse filosofie.
inhoud	<p>In dit college wordt een inleiding geboden op de filosofische tradities van Azië, waaronder de Indische, Chinese en Japanse filosofie.</p> <p>De eerste colleges behandelen de achtergronden en kenmerken van de Indiase filosofie. Er wordt bijzondere aandacht gegeven aan de Upanishaden, de filosofie van de Boeddha en de klassieke hindoeïstische filosofische scholen.</p> <p>Vervolgens behandelt de cursus filosofische tradities in China. Hierbij wordt gekeken naar de ethiek van Confucius en de Daoïsten en de filosofie van de Mohisten. Naast deze klassieke filosofie van China, bespreekt de cursus ook de ontwikkeling van chan (zen).</p> <p>De collegereeks wordt afgesloten met het vraagstuk van de comparatieve filosofie: hoe verhouden de verschillende filosofische tradities zich tot elkaar en op welke manier kan de hedendaagse filosoof hiermee omgaan?</p>
docenten	dr. P. Boele Van Hensbroek, L. den Boer
programma	Ba Wijsbegeerte, minor Religie, Samenleving en Identiteit
fase	bachelor
periode	semester II a
studielast	5 EC
literatuur	<ul style="list-style-type: none"> · S. Hamilton, <i>Indian Philosophy: A Very Short Introduction</i>, 2001, ISBN-10: 0192853740. (ISBN: 13: 978-0192853745), ca. € 10,00 · B. van Norden, <i>Introduction to Classical Chinese Philosophy</i>, 2011, ISBN-10: 9781603844680 (ISBN: 13: 978-1603844680), ca. € 16,00
taal	Nederlands
vorm	<p>hoorcollege, werkcollege</p> <p>De colleges worden deels verzorgd door gastdocenten die expert zijn op de verschillende deelgebieden.</p>
toets	schriftelijk tentamen
entree	Afgeronde propedeuse. Ook studenten die filosofie niet als hoofdstudie hebben, kunnen zich inschrijven. Het is raadzaam om tenminste een inleidend vak in de filosofie te hebben gevolgd.
opm	Voor dit vak gelden geen beperkende regels m.b.t. het aantal vakken dat binnen een vakgroep gekozen kan worden. Ook wie het maximale aantal vakken van de vakgroep 'Geschiedenis van de filosofie' reeds gevolgd heeft, kan dit vak opnemen in de

keuzeruimte.

39. KANTS KRITIEK VAN DE ZUIVERE REDE

vakcode	FI153AJ
doel	<ul style="list-style-type: none"> · kennis van de centrale begrippen uit de filosofie van Kant · inzicht in de aard van Kants transcendentale revolutie en zijn kritiek op de traditionele metafysica · het ontwikkelen van de vaardigheid tot het kritisch bestuderen van een klassieke wijsgerige tekst uit de vroege moderniteit
inhoud	<p>Dit college biedt een grondige kennismaking met een klassieke wijsgerige tekst, die geldt als een mijlpaal in de geschiedenis van het moderne denken: de <i>Kritiek van de zuivere rede</i> van Immanuel Kant (1724-1804). In dit revolutionaire boek probeert Kant de achttiende-eeuwse filosofie een uitweg te bieden uit de impasse waarin ze terecht was gekomen: het valse dilemma van dogmatisme en scepticisme. Daarvoor is een nieuw, alomvattend en transcendentaal onderzoek naar de aard van het menselijke kenvermogen nodig. Dit onderzoek brengt hem ertoe (1) de gebruikelijke opvatting over de verhouding tussen kensubject en kenobject fundamenteel ter discussie te stellen, (2) de wiskunde en de natuurwetenschap van een stevige wijsgerige fundering te voorzien (contra het scepticisme) en (3) de traditionele metafysica als een ondeugdelijke filosofische discipline te diskwalificeren (contra het dogmatisme). Aan de hand van een nauwkeurige bestudering van Kants eerste 'Kritiek' zullen we de kernproblemen, de centrale begrippen en de hoofdargumenten ervan bespreken. Aldus krijgen we een goed beeld van de originaliteit, de veelzijdigheid en het revolutionaire karakter van Kants denken.</p>
docenten	A.K. Jagersma
programma	Ba Wijsbegeerte
fase	bachelor
periode	semester II b
studielast	5 EC
literatuur	<ul style="list-style-type: none"> · Immanuel Kant, <i>Kritiek van de zuivere rede</i> (vert. Veenbaas & Visser), Boom, 2014 (ISBN: 9789085060178), ca. € 35,00
taal	Nederlands
vorm	groepsdiscussie, hoorcollege
toets	essay

40. KEN- EN WETENSCHAPSLEER 1

vakcode	FI131KWL
doel	<p>Studenten zijn in staat aan te geven wat (wetenschappelijke) kennis tot (wetenschappelijke) kennis maakt. Ze zijn vertrouwd met de kernbegrippen uit de traditionele definitie van kennis als <i>justified true belief</i>, hebben inzicht in de historische ontwikkeling van de wetenschap, weten wat een wetenschappelijke verklaring is, en kunnen het verschil beredeneren tussen (wetenschappelijke) kennis en geloof.</p>

inhoud	Een kennismaking met de belangrijkste discussies in de hedendaagse ken- en wetenschapsleer. 'Kennis' wordt wel gedefinieerd als <i>justified true belief</i> , maar wat verstaat men onder een <i>belief</i> , onder 'rechtvaardiging', en onder 'waarheid' of 'waarschijnlijkheid'? Welke redeneervormen staan centraal in wetenschappelijk onderzoek? Wat is een wetenschappelijke verklaring? Wanneer is er sprake van een revolutie in de wetenschap? Wat is het verschil tussen geloof en wetenschap?
coördinator	dr. A.M. Tamminga
docenten	prof. dr. J.W. Romeijn, dr. A.M. Tamminga
programma	Ba Wijsbegeerte
fase	propedeuse
periode	semester II b
studielast	7.5 EC
literatuur	<ul style="list-style-type: none">· Samir Okasha, <i>Philosophy of Science. A very short Introduction</i> Oxford 2002:Oxford University Press (ISBN: 0-19-280283-6)· Duncan Pritchard, <i>What is this thing called knowledge?</i>, (2014) Londen: Routledge. (ISBN: 978-0-415-65706-8)
taal	Nederlands
vorm	werkcollege, hoorcollege Tijdens de werkcolleges worden teksten besproken. Op elke bijeenkomst presenteren alle studenten naar aanleiding van de te lezen teksten enkele discussiepunten.
toets	schriftelijk tentamen

41. LOCKE'S ESSAY IN CONTEXT

vakcode	FI144HA
doel	<ul style="list-style-type: none">· Inzicht verwerven in Locke's epistemologie en theorie van cognitie in het Essay Concerning Human Understanding· Locke's Essay plaatsen in de bredere context van 17e-eeuwse ideeën over wetenschap en kennis.· Op bescheiden schaal zelfstandig onderzoek uitvoeren naar aanleiding van het Essay in het licht van secundaire literatuur.
inhoud	Op wie reageerde Locke in zijn Essay Concerning Human Understanding? In dit vak contextualiseren we Locke's Essay door te onderzoeken welke theorieën en ideeën Locke beoogde te weerleggen of juist ondersteunen met zijn filosofie. Na bestudering van boek IV van het Essay kijken we ook naar de manier waarop Locke's hoofdwerk ontvangen werd door zijn tijdgenoten. Hoewel Locke's Essay aanvankelijk positief ontvangen werd, constateerde Locke in een brief uit 1697 dat 'although my book crept into the world without any opposition about six or seven years ago, it is now agreed by some men that it should no longer do so'. Wat was er veranderd? Welke problemen zagen Locke's critici in het Essay? Om deze vragen te beantwoorden kijken we naar de manier waarop Locke's epistemologie voor de wagen gespannen werd van controversiële theolo-

	gische theorieën, en hoe sommige van Locke's tijdgenoten zijn new way of ideas zagen als een broedbed van extreem scepticisme over moraal, wetenschap en religie.
docent	dr. H.T. Adriaenssen
programma	Ma Filosofie en Educatie, Ma Wijsbegeerte, Ma Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied, Researchmaster Philosophy
fase	master
periode	semester I b
studielast	5 EC
literatuur	· P. H. Nidditch , J.Locke, <i>An Essay concerning Human Understanding</i> Clarendon, Oxford 1979
taal	Nederlands
vorm	hoorcollege, werkcollege
toets	essay
entree	Inleiding Vroeg-Moderne Filosofie

42. LOGICA EN ARGUMENTATIETHEORIE

vakcode	FI151LAT
doel	Kennismaking met formele logica en argumentatietheorie. Met deze cursus wordt beoogd dat: (1) studenten vaardigheid krijgen in het analyseren van zinnen, redeneringen en betogen; (2) studenten symbolismen leren hanteren; (3) studenten de logische kwaliteit van redeneringen en argumentaties leren beoordelen; (4) formele deducties leren maken; (5) een argumentatief, filosofisch essay leren schrijven.
inhoud	De cursus bestaat uit een deel formele logica en een deel argumentatietheorie. Het deel over formele logica wordt ook gevolgd door studenten Kunstmatige Intelligentie. Hierin worden eerst enkele kernbegrippen van de logica worden uitgelegd, zoals redenering, geldigheid, bewijs en tegenvoorbeeld. Daarna komen de propositielogica en de predikatenlogica aan de orde. Tijdens de werkcolleges worden oefeningen gemaakt met gebruik van o.a. het computer-leerprogramma Tarski's World en met software voor bewijzen in Fitch. Deelname aan de werkcolleges is verplicht. In het deel over argumentatietheorie bespreken we: hoe argumentatie samenhangt met kritiek; wat het betekent om redelijk te discussiëren; op welke manier je een overzicht kunt verkrijgen van de opbouw van een complex betoog; wat drogreden zijn en wat er mis mee is. In de werkcolleges passen we de theorie toe bij het stapsgewijs ontwikkelen van een deugdelijke filosofische argumentatie.
coördinator	prof. dr. B.P. Kooi
docenten	prof. dr. B.P. Kooi, dr. J.A. van Laar, prof. dr. L.C. Verbrugge
programma	Ba Wijsbegeerte
fase	propedeuse
periode	semester I b
studielast	7.5 EC
literatuur	· Walton, Douglas, <i>Fundamentals of Critical Argumentation</i> ,

Cambridge: Cambridge University Press

- David Barker-Plummer, Jon Barwise en John Etchemendy, *Language, Proof and Logic*, CSLI Publications, tweede editie, 2011

taal Nederlands
vorm computerpracticum, hoorcollege, werkcollege
toets deeltentamen(s), essay, huiswerktentamen

43. MASTER'S THESIS

vakcode FI045THE
programma Researchmaster Philosophy
fase master
periode semester II
studielast 25 EC
taal Engels

44. MASTERSCRIPTIE 10 EC

vakcode FI024S10
programma Ma Wijsbegeerte
fase master
periode semester II b
studielast 10 EC
taal Engels en Nederlands

45. MASTERSCRIPTIE 20EC

vakcode FI114S20
programma Ma Filosofie en Educatie, Ma Wijsbegeerte
fase master
periode semester II b
studielast 20 EC
taal Engels en Nederlands

46. MASTERSCRIPTIE 25 EC

vakcode FI024S25
programma Ma Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied
fase master
periode semester II
studielast 25 EC
taal Engels en Nederlands

47. MATERIAL CULTURE

code FI154HH
objectives Learning to think beyond the modernist distinction between humanism and naturalism – i.e. subject/object, culture/nature, man/machine, humans/nonhumans, α/β , understanding/explanation, mind/body, free will/fate, etc. etc.
contents The antropocentric slogan that humans are the measure of all things is not suitable for an analysis of our contemporary techno-scientific culture, since it fails to appreciate the role of non-humans (from machines and technological artifacts up to plants

and animals) in the development of knowledge, of social relations, and of moral values and ethical norms. To understand our being-in-the-world we should take seriously these nonhuman actors – in spite of humanism and idealism, without falling back to naturalism, realism or materialism. This requires new concepts and new ways of thinking – beyond traditional dichotomies like subject/object, mind/body, culture/nature, man/machine. But it also requires detailed analyses of practical examples of hybrid collectives, i.e. imbroglia of humans and nonhumans – from social media, brain surgery, and global warming, to hubots and animal farm love stories.

In this course both this theoretical and empirical path will be followed.

coördinator	dr. J.A. Harbers
lecturer	dr. J.A. Harbers
programme	Ma Philosophy, Ma Philosophy and Education, Ma Philosophy of a Specific Discipline, Researchmaster Philosophy
phase	master
period	semester I b
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none"> · <i>Further literature to be announced / made available via Nestor</i> · Hans Harbers (ed.), <i>Inside the Politics of Technology. Agency and Normativity in the Co-Production of Technology and Society</i>, Amsterdam University Press 2005. Free access at Internet. (ISBN: 90 5356 756 9)
language	English
format	seminar seminar
assessment	essay, report/presentation, paper report, presentation, paper
prerequisites	Basic knowledge of Science and Technology Studies
remarks	ReMa students can extend this course with a tutorial

48. MODAL LOGIC

code	FI154BK
objectives	<ul style="list-style-type: none"> · Understanding basic modal logic (language, semantics, proof theory). · Understanding the temporal interpretation of modal logic. · Skills at reflecting about (the nature of) time. · Skills to translate different philosophical ideas about (the nature of) time can be captured by temporal logic.
contents	The main aim of this course is to read the book <i>Past, Present and Future</i> by Arthur Prior. While reading the book we will become acquainted with some themes in the philosophy of time and modal logic in the guise of temporal logic. To properly understand and reflect upon the contents of the book it is essential that students acquire skills in modal and temporal logic and know how to apply these to issues in the philosophy of time,

	especially the issue of determinism and free will.
coördinator	prof. dr. B.P. Kooi
lecturers	prof. dr. B.P. Kooi, dr. A.M. Tamminga
programme	Ma Philosophy, Ma Philosophy and Education, Ma Philosophy of a Specific Discipline, Researchmaster Philosophy
phase	master
period	semester I b
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none">· <i>Digital reader</i>· Arthur Prior, <i>Past, Present and Future</i>, Oxford: Clarendon Press, 1976
language	English
format	lecture Lectures
assessment	homework exam, written exam
prerequisites	Propositional and first-order logic

49. MULTI-AGENT SYSTEMS

code	KIM.MAS03
objectives	Familiarity with epistemic logic and the development of skills in applying this logic to distributed systems and multi-agent systems.
contents	Epistemic logic is the logic of knowledge: how do you reason about what you know and what others know? This logic seems to be crucial in describing negotiations in economics, parallel processors in computer science and multi-agent systems in artificial intelligence. Epistemic logic is also technically interesting: it has beautiful semantics. The lectures will deal with the following subjects: axiomatic systems and Kripke semantics for knowledge of multiple actors (agents); application to distributed systems; general knowledge, common knowledge and distributed knowledge; extension of epistemic logic with modal operators for beliefs, desires and intentions.
coördinator	prof. dr. L.C. Verbrugge
lecturer	prof. dr. L.C. Verbrugge
programme	Courses open to Exchange Students: Artificial Intelligence & Computing Science (Master Courses), Courses open to Exchange Students: Artificial Intelligence & Computing Science (Master Courses), Ma Philosophy, Ma Philosophy and Education, Ma Philosophy of a Specific Discipline, MSc Artificial Intelligence (General Mandatory Course Units), MSc Computing Science (Intelligent Systems), MSc Human-Machine Communication (Optional Course Units), Researchmaster Philosophy
phase	master
period	semester II a
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none">· J.-J. Ch. Meyer en W. van der Hoek, <i>Epistemic Logic for AI and Computer Science</i>, <i>Cambridge Tracts in Computer Science No. 41</i>, Cambridge University Press, paperback editie 2004 (ISBN: 0521602807), € 56.00

	<ul style="list-style-type: none"> · Rineke Verbrugge, <i>Study guides Epistemic Logic</i>, downloadable from Nestor
language	English
format	lectures
assessment	presentation Weekly assignments, a presentation and an implementation assignment.
prerequisites	Advanced Logic or Automated Reasoning

50. NIETZSCHES KRITIEK VAN DE MORAAL

vakcode	FI133HB
doel	<ul style="list-style-type: none"> · De student heeft inzicht in Nietzsches naturalisme, perspectivisme, zijn visie op moraliteit, zijn genealogische methode, en zijn houding ten opzichte van het nihilisme. · De student kan de filosofie van Nietzsche relateren aan andere negentiende eeuwse (filosofische) theorieën, zoals Marxisme en Darwinisme. · De student kan historische en analytische interpretaties van Nietzsches filosofie vergelijken en evalueren.
inhoud	Friedrich Nietzsche is één van de meest controversiële filosofen van de 19e en 20e eeuw. Zijn <i>Genealogie van de Moraal</i> (1887) wordt tot de belangrijkste boeken uit de geschiedenis van de filosofie gerekend. In dit werk geeft Nietzsche een historische analyse van het ontstaan van de (christelijke) moraal. Hij ontkent de waarde van traditionele morele idealen en pleit voor een herwaardering van alle waarden. In deze cursus bestuderen wij de gehele <i>Genealogie</i> en bediscussiëren we kernthema's van Nietzsches filosofie. Aan bod komen: Nietzsches perspectivisme en naturalisme, de genealogische methode, resentment, de ontwikkeling van het slechte geweten, het onderscheid tussen herenmoraal en slavenmoraal, en Nietzsches opvattingen over het christendom en ascetische idealen. Wij zullen Nietzsches filosofie in historische context plaatsten en analytische interpretaties van deze filosofie bespreken.
docent	dr. H. van den Berg
programma	Ba Wijsbegeerte
fase	bachelor
periode	semester II b
studielast	5 EC
literatuur	<ul style="list-style-type: none"> · Brian Leiter, <i>The Routledge Philosophy Guidebook to Nietzsche on Morality</i> · (ISBN: 9780415152853), ca. € 23,00 · <i>Zie voor het werk van Nietzsche opmerkingen beneden.</i>
taal	Nederlands
vorm	hoorcollege, werkcollege
toets	twee essay
opm	Het verzamelde werk van Nietzsche is gratis online beschikbaar. Zie http://www.nietzschesource.org/ . (Duits). Er bestaan goed betaalbare Nederlandse en Engelse vertalingen van Nietzsches <i>Genealogie</i> (uitgegeven door de Arbeiderspers en

Cambridge University Press). Deze kunnen ook gehanteerd worden.

51. ONDERWIJSKUNDE VO

vakcode	ULOM1505
doel	1. Je bent op de hoogte van wetenschappelijk onderzoek op het terrein van het pedagogisch-didactisch handelen van leraren en de resultaten daarvan 2. Je kunt aspecten van de effectiviteit van het pedagogisch-didactisch handelen van leraren verklaren/duiden op grond van kennis over: <ul style="list-style-type: none">• Ontwikkelingspsychologie• Leertheorie• Motivatietheorie
inhoud	De colleges en opdrachten staan in het teken van onderwijskundige verdieping. Er is het afgelopen decennium veel onderzoek gedaan naar de effectiviteit van het pedagogisch-didactisch handelen van leraren. De kennis die dat heeft opgeleverd is de basis van dit college. Aan de hand van 'good practices', cases en videofragmenten stellen we de vraag 'Wat werkt in de klas en waarom? Hierbij zoeken we naar verklaringen uit de ontwikkelingspsychologie, leertheorie en motivatietheorie.
coördinator	prof. dr. K. van Veen
docent	prof. dr. K. van Veen
programma	Ma Filosofie en Educatie. Dit vak is tevens opgenomen in het curriculum van diverse andere educatieve opleidingen.
fase	Master
periode	semester I b
studielast	5 EC
literatuur	<ul style="list-style-type: none">• <i>Bron m.b.t. ontwikkelingspsychologie in relatie tot onderwijs. (wordt t.z.t. bekend gemaakt)</i>• Slot, W., & van Aken, M., <i>Psychologie van de adolescentie</i> (ISBN: 9789006951424)• John Hattie, <i>Visible learning</i> (ISBN: 0415690153), € 35,00• <i>Wetenschappelijke artikelen m.b.t. de effectiviteit van het pedagogisch-didactisch handelen van leraren (worden t.z.t. bekend gemaakt)</i>
taal	Nederlands
vorm	Hoor- en werkcolleges
entree	<ul style="list-style-type: none">• Masterstage 1 leraar Filosofie• Basiscursus Lerarenopleiding Filosofie• Door de Faculteit als voorwaardelijk aangemerkte onderdelen Deze voorwaarden gelden niet voor de Master LVHO

52. ONDERZOEK MASTER LERARENOPLEIDING

vakcode	ULOM1710AL
doel	Na afronding van het vak Onderwijskunde master Lerarenopleiding is de student in staat om:

	<p>a. een haalbaar onderzoeksvoorstel te schrijven binnen de context van het onderwijs</p> <p>b. een theoretische en/of empirische onderbouwing van de onderzoeksvragen te geven</p> <p>c. gegevens te verzamelen om de onderzoeksvra(a)g(en) te beantwoorden</p> <p>d. de verzamelde gegevens te analyseren op een wijze welke past bij het type gegevens</p> <p>e. duidelijke conclusies te formuleren op basis van de bevindingen</p> <p>f. de relevantie aan te geven van de bevindingen voor zowel de theorie als de praktijk</p> <p>g. schriftelijk te rapporteren over het onderzoek in de vorm van een wetenschappelijk artikel</p> <p>h. de bevindingen uit het onderzoek mondeling te presenteren aan collega's/vakgenoten</p> <p>i. vragen van derden over het onderzoek te beantwoorden</p>
inhoud	<p>In het onderdeel onderzoek Master Lerarenopleiding worden onderwerpen en/of problemen onderzocht en geanalyseerd, die gerelateerd zijn aan de onderwijspraktijk en de vakdidactiek. Studenten participeren in vakdidactisch of onderwijskundig onderzoek van de lerarenopleiding. Er zijn verschillende soorten van wetenschappelijk onderzoek mogelijk, namelijk een uitgebreide literatuurstudie/meta-analyse of empirisch onderzoek, bijvoorbeeld in experimenteel/ontwerpgericht onderzoek. Ook is het mogelijk om een comparatieve studie te doen naar het onderwijs in verschillende landen. Het onderzoek wordt bij voorkeur uitgevoerd in groepsverband.</p>
coördinator programma	<p>dr. E.P.W.A. Jansen Ma Filosofie en Educatie. Dit vak is tevens opgenomen in het curriculum van diverse andere educatieve opleidingen.</p>
fase	Master
periode	semester II
studielast	10 EC
literatuur	· <i>Aanbevolen literatuur wordt via Nestor bekend gemaakt.</i>
taal	Nederlands
vorm	<p>divers</p> <p>Introductiecollege, werkgroepen, workshops, practica, begeleidingsbijeenkomsten</p>
entree	<p>Aan het tentamen van Onderzoek Master Lerarenopleiding kan worden deelgenomen na afronding van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vakdidactiek 1 Filosofie • Vakdidactiek 2 Filosofie

53. ORIËNTERENDE EN VOORBEREIDENDE STAGE IN HET VO FILOSOFIE

vakcode	ULOM1105FI
doel	<p>Aan het eind van Masterstage 1 heb je een gefundeerd antwoord op de volgende vragen:</p> <p>1. Vind ik het onderwijs iets voor mij?</p>

	<p>2. Vinden anderen dat ik iets ben voor het onderwijs?</p> <p>3. Wijst de beoordeling uit dat ik zelfstandig les kan gaan geven?</p> <p>Je wordt volgens het beoordelingsformulier beoordeeld op de volgende vier kwaliteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Communicatie 2. Pedagogisch klimaat 3. Lesorganisatie 4. Zelfanalyse
inhoud	<p>Masterstage 1 loop je op een school voor voortgezet onderwijs in Noord-Nederland. De stage heeft een oriënterende en een voorbereidende functie. Je wordt in staat gesteld je te oriënteren op het beroep, de leerlingen, het onderwijs en het schoolvak. Daardoor heb je na afloop een realistisch antwoord op de vragen ‘Vind ik dat het onderwijs iets voor mij is?’ en ‘Vinden anderen dat ik geschikt ben?’ Aan het eind van de stage wordt vastgesteld in welke mate je in staat bent om zelfstandig les te geven.</p> <p>De stageplaats regel je niet zelf, dit door de lerarenopleiding voor je. Je vakcoach is aanwezig bij het merendeel van de lessen die je geeft. Tenminste een les wordt bezocht door iemand van de opleiding.</p> <p>Tijdens Masterstage 1 verricht je tenminste de volgende activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 20 lessen geven, waaronder een serie van zes aaneengesloten lessen; • 10 lessen observeren met het lesobservatieformulier; • voor- en nabespreken van je lessen met je vakcoach; • stageopdrachten uitvoeren; • bijhouden van je bekwaamheidsdossier
coördinator	drs. H.C. Diederiks
programma	Ma Filosofie en Educatie.
fase	Master
periode	semester II
studielast	5 EC
literatuur	· <i>Zie Basiscursus ULOM1005AL</i>
taal	Nederlands
entree	Toegelaten tot de Educatieve Master van de RUG of Master LVHO
opm	Start gelijktijdig met Basiscursus Master Lerarenopleiding. Voor meer informatie: Annemarie Arends a.m.f.a.arends@rug.nl

54. OVERZICHT VAN DE ANALYTISCHE WIJSBEGEERTE IN DE 20E EEUW: CARNAP, QUINE, DAVIDSON

vakcode	FI143JP
doel	Vertrouwdheid met analytische wijsbegeerte in het algemeen en met theorieën van Carnap, Quine, Davidson in het bijzonder.
inhoud	De cursus geeft een overzicht van de Analytische Filosofie zoals die zich in de 20ste eeuw ontwikkeld heeft en bestrijkt diver-

	se disciplines (kentheorie, taalfilosofie, metafysica, philosophy of mind). Speciale aandacht zal worden gegeven aan de overeenkomsten en verschillen tussen theorieën van Rudolf Carnap, Willard Van Quine, en Donald Davidson.
docent	prof. dr. A.J.M. Peijnenburg
programma	Ba Wijsbegeerte
fase	Bachelor
periode	semester II b
studielast	5 EC
literatuur	<ul style="list-style-type: none"> · <i>Leesbundel met artikelen.</i> · <i>Syllabus with papers.</i>
taal	Nederlands
vorm	Hoorcollege
toets	schriftelijk tentamen of paper
entree	Eerstejaars cursussen kenleer en logica

55. PHILOSOPHY OF ARGUMENTATION: DIALOGUE AND FALLACY

code	FI144JL
objectives	Students will understand the systematic and historical background of the dialectical approaches to argumentation, and will be able to discuss several of the central issues.
contents	In this course, we shall first discuss the philosophical background of the dialogical approach to argumentation, and deal with a number of fallacies by means of dialogue models. Special topics: (1) Dialogue types and the functions of reasoning; (2) The obligations of a critic; (3) Argument and political deliberation; (4) One-sided arguments; (5) Ambiguity and equivocation; (7) Personal attacks and ad hominem fallacies. The recurring question is: under what dialogical circumstances are such phenomena fallacious or rather legitimate? We shall apply our results to clarify the ideal of (political) deliberation.
coördinator	dr. J.A. van Laar
lecturer	dr. J.A. van Laar
programme	Ma Philosophy, Ma Philosophy and Education, Ma Philosophy of a Specific Discipline, Researchmaster Philosophy
phase	Master
period	semester Ia
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none"> · Digital reader 'Philosophy of Argumentation 2: Dialogue and Fallacy'
language	English
format	colloquium, lecture
assessment	1. report/presentation, 2. Essay

56. PHILOSOPHY OF COGNITIVE SCIENCE

code	FI053CW
objectives	The course presents an overview of the main conceptual issues in philosophy of cognitive science. After the course, students will be able to identify methodological and metaphysical pre-suppositions in cognitive science and to understand how these

contents	presuppositions influence scientific practice. What does cognitive science teach us about the human mind? Through a historical-systematical synopsis, the main trends in cognitive science will be discussed. Each approach has its own conceptual presuppositions, offering both opportunities and limitations.
coördinator	dr. C. Dutilh Novaes
lecturer	dr. C. Dutilh Novaes
programme	Ba Philosophy, Ba Philosophy of a Specific Discipline, BSc Artificial Intelligence
phase	bachelor
period	semester I b
credits	5 EC
literature	· Texts will be made available on Nestor
language	English
format	lecture expository lectures and text discussion
assessment	written exam Written exam (80%) and weekly assignments (20%)
prerequisites	Ba Philosophy of a specific discipline, Ba Philosophy, Ba Artificial Intelligence, Ba of a basic discipline of the cognitive sciences, Minor Philosophy

57. PHILOSOPHY OF THE HUMANITIES. FROM DILTHEY TO DERRIDA

code	FI113EE
objectives	After this course the student is able to <ul style="list-style-type: none">· survey main developments in the philosophy of the humanities· recognize and understand different theories and strategies of interpretation and the relations between them· develop, with clear argumentation, her own view and judgment of different interpretation strategies· understand and explain the consequences of the discussed theories and approaches of interpretation for knowledge in humanities and in philosophy
contents	Since the 19th century several human sciences and humanities - like historiography, literary theory and more recently cultural studies – have gained an independent position in the academic world and in society. Their own nature, foundations, methods and questions have always been and still are subject to many debates. In this course several of these questions will be discussed: <ul style="list-style-type: none">· which sciences belong to the humanities?· do these sciences have a method of their own?· what is the status of their scientific knowledge?· how do the humanities relate to society, ethics and politics?· The main question of this course is: “What is interpretation?” All actions and products of human beings are object of interpretation: texts, buildings, artworks, historical decisions and developments, etc. In this course several theories and

strategies of interpretation will be discussed and compared: hermeneutics, structuralism, psychoanalysis, neomarxism, deconstruction. The course will be divided in three parts: 1) History of hermeneutics, with emphasis on Dilthey, Heidegger and Gadamer 2) Strategies that look for 'hidden meanings': structuralism, psychoanalysis, neomarxism 3) Different efforts of Ricoeur and Derrida to combine all these theories

lecturer	dr. C.E. Evink
programme	Ba Philosophy, Ba Philosophy of a Specific Discipline
phase	bachelor
period	semester II a
credits	5 EC
literature	· Reader
language	English
format	lecture, seminar 2 hours lecture, 1 hour seminar
assessment	essay 3 papers, three short papers will be written during the course, after 3, 6 and 10 weeks
remarks	Dutch or English – it depends on the number of non-Dutch speaking students whether the lectures will be in English or in Dutch, with extra seminars for English speaking students.

58. PHILOSOPHY OF THE LIFE SCIENCES

code	FI113FK
objectives	<ul style="list-style-type: none"> · Students have knowledge about the topics dealt with in the course and are capable to use this knowledge in speech and in writing. · Students are able to give their informed opinion on the topics dealt with in the course in speech and in writing. · Students are able to read and understand, on their own, other texts that relate to these topics.
contents	The life sciences have shown a tremendous development during the last fifty years, and philosophical reflection on these sciences has grown with them. The philosophy of the life sciences targets a wide variety of key conceptual issues centered on, a.o., evolution, innateness, adaptation, teleology, functions, categorization, health and sickness, as well as human nature. This course provides an introduction of the most central conceptual issues relevant for the biological and medical sciences.
lecturer	dr. F.A. Keijzer
programme	Ba Philosophy, Ba Philosophy of a Specific Discipline
phase	bachelor
period	semester II a
credits	5 EC
literature	· <i>Papers that are electronically available through the RUG library</i>
language	English
format	lecture, seminar

	Lectures and seminars
assessment	written exam Written exam, written assignment
prerequisites	Some basic knowledge of the life sciences will be assumed.
remarks	This course is part of the bachelor Philosophy of a specific Discipline

59. PHILOSOPHY OF MIND: LICHAAM, BREIN, GEEST

vakcode	FI142LBG
doel	<ul style="list-style-type: none">· De student heeft kennis van de centrale problemen waar de philosophy of mind and cognition zich op richt· De student heeft een basale kennis van de recente empirische en filosofische ontwikkelingen die direct relevant zijn voor deze problemen· De student is in staat de verworven kennis schriftelijk weer te geven
inhoud	Traditioneel gelden lichaam en geest als elkaars tegengestelden. Materialisme doet in deze optiek afbreuk aan het bijzondere van de geest. Tegelijkertijd maakt de kracht van het natuurwetenschappelijke denken een vorm van materialisme met betrekking tot de geest eigenlijk onontkoombaar. Deze cursus richt zich vooral op de verschillende manieren waarop lichaam, brein en geest bij elkaar horen. Aan de ene kant levert de cursus een inleiding in de klassieke thema's binnen de Philosophy of mind and cognition en worden o.a. dualisme, behaviorisme, functionalisme en identiteitstheorie behandeld. Aan de andere kant plaatst de cursus deze klassieke problematiek in een breder perspectief waarin de impact van recente ontwikkelingen, zoals de neurowetenschappen en belichaamde cognitie, op ons begrip van bewustzijn, cognitie en vrije wil aan de orde komen.
docent	dr. F.A. Keijzer
programma	Ba Wijsbegeerte, BSc Kunstmatige Intelligentie
fase	bachelor
periode	semester I a
studielast	7.5 EC
literatuur	<ul style="list-style-type: none">· <i>Losse artikelen en een verbindende tekst</i>
taal	Nederlands
vorm	hoorcollege, werkcollege
toets	schriftelijk tentamen

60. PHILOSOPHY OF NEUROSCIENCE

code	FI024FK
objectives	<ul style="list-style-type: none">· Students have knowledge about the topics dealt with in the course and are capable to use this knowledge in speech and in writing.· Students are able to give their informed opinion on the topics dealt with in the course in speech and in writing· Students are able to read and understand, on their own, other texts that relate to these topics.
contents	The last two decades have seen an explosion of research with-

in, and related to the neurosciences. Much of this research has important philosophical implications. In this course we will introduce and discuss a number of philosophical topics that relate to neuroscience research (broadly conceived). These topics range on the one hand from new developments on 'standard' issues like reductionism, consciousness, free will, modularity, methodological critiques of neuroscience, and the current relevance of Wittgenstein. On the other hand, there are also 'non-standard' issues that will be discussed, for example relating to the role of philosophy itself, intention reading, mirror neurons, and brain evolution.

lecturer	dr. F.A. Keijzer
programme	Ma Philosophy, Ma Philosophy and Education, Ma Philosophy of a Specific Discipline, MSc Artificial Intelligence (Optional Course Units), MSc Behavioural and Cognitive Neurosciences; Research master (BCN Core Modules), MSc Human-Machine Communication (Optional Course Units), Researchmaster Philosophy
phase	master
period	semester I b
credits	5 EC
literature	· Papers that are electronically available through the RUG library
language	English
format	Lectures and seminars
assessment	written assignment(s)
prerequisites	It will be assumed that the students have either a basic understanding of philosophy of mind and cognition, or of neuroscience. The course will start with a crash introduction of both.
remarks	This course will also be open for Ph.D. students from BCN. They have the option for a personalized participation of less than 5 EC

61. PHILOSOPHY OF RELIGION: CLASSICAL TEXTS, MODERN COMMENTARIES, CONTEMPORARY ISSUES

code	FI143MP
objectives	The student knows the most important classic texts in the philosophy of religion. The student can relate these texts to his/her own personal views on religion and to current discussions about religion.
contents	We will cover a number of classical texts in the philosophy of religion, such as: <ul style="list-style-type: none"> · Proofs of the existence of God by Anselm & Aquinas · Hume on miracles and religion · Kierkegaard on faith, subjectivity & objectivity · William James on religious experience · Besides, we will cover some modern reactions to these texts. Students will be asked to apply these texts to current public discussions about religion and/or to their own theistic, atheistic or agnostic views.

coördinator	dr. M. Pauly
lecturer	dr. M. Pauly
programme	Ba Philosophy
phase	bachelor
period	semester II b
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none">· Steven M. Cahn, <i>The Essential Texts in the Philosophy of Religion: Classics and contemporary issues</i> (ISBN: 978-0-19-517100-6), € 55.00
language	English
format	Lecture. Lectures will have integrated discussion components
assessment	Written assignments, essay & report/presentation
prerequisites	None required

62. PHILOSOPHY OF SCIENCE

code	FI090WET
objectives	The student knows central problems, questions, concepts and theories from the philosophy of science as well as central philosophers of science and their visions.
contents	The discussion between geocentrism and heliocentrism as historical case study, features of scientific reasoning, the difference between science and pseudoscience, properties of a scientific explanation, realism versus antirealism, scientific progress and revolutions, criticism of scientific rationality.
lecturer	dr. M. Pauly
programme	Ba Philosophy of a Specific Discipline, Minor Filosofie
phase	bachelor
period	semester I b
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none">· Articles on Nestor· McGrew, <i>Philosophy of Science: An Historical Anthology</i>, Alspector-Kelly & Allhoff. ISBN-10: 1405175427 (ISBN: 13: 978-1405175425), € 33.00
language	English
format	Lecture, lectures will be 3 hours and will also provide space for discussions
assessment	written exam
prerequisites	none

63. PHILOSOPHY OF NATURAL SCIENCE

code	FI153LH
objectives	The aim is to provide an introduction to some of the key philosophical problems raised by physics. The course will also develop students' ability to analyse philosophical problems in a precise and rigorous manner.
Contents	The course will cover central topics in philosophy of physics, including philosophical problems associated with Newtonian mechanics, special relativity, quantum mechanics and thermal physics.
lecturer	dr. L. Henderson

programme phase	Ba Philosophy, Ba Philosophy of a Specific Discipline
period	semester I b
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none"> · Sklar, L., <i>Philosophy of Physics</i>, Oxford University Press (1992) · <i>Other readings will be provided on Nestor</i>
language	English
format	Lectures and discussion
assessment	One written exam
prerequisites	None. The course will include a minimal introduction to some formal aspects of physics, but will assume no prior knowledge beyond some very elementary mathematics.

64. PHILOSOPHY OF THE SOCIAL SCIENCES

code	FI053SW
objectives	<ul style="list-style-type: none"> · Introduce you to central questions, concepts and theories in the philosophy of social science · Present you with criticisms of mainstream (positivist) social science · Help you develop your own philosophy of a specific social science
contents	<ul style="list-style-type: none"> · Positivism in the social sciences and its critique · What is an explanation in the social sciences? · How does social science differ from natural science? · Interpretation and meaning in social science · Is social science value-free and should it be? · Critical theory in the social sciences · Case study 1: rationality and rational choice theory · Case study 2: institutions
coördinator	dr. M. Pauly
lecturer	dr. M. Pauly
programme phase	Ba Philosophy, Ba Philosophy of a Specific Discipline
period	semester II a
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none"> · Mark Risjord, <i>Philosophy of Social Science: A Contemporary Introduction</i>, Routledge, 2014 (ISBN: 978-0-415-89825-6), € 35.00 · <i>Possibly additional articles on Nestor</i>
language	English
format	Lecture, discussion group and seminar. Presence during class sessions is an integral part of the course and is mandatory (you may miss at most two classes).
assessment	essay and written assignments
prerequisites	An introduction to the philosophy of science, e.g. the course Ken- en wetenschapsleer 1, is recommended.

65. PHILOSOPHY, POLITICS AND ECONOMICS

code	FI154PPE
-------------	----------

contents	To be announced
programme	Ma Philosophy, Ma Philosophy and Education, Ma Philosophy of a Specific Discipline, Researchmaster Philosophy
phase	master
period	semester II b
credits	5 EC
literature	To be announced
language	English

66. PLATO'S POLITEIA

vakcode	FI153JE
doel	Leren lezen van teksten (dan wel tekstfragmenten) uit de oudheid in vertaling, tegen hun historische culturele achtergrond. Tot een eigen interpretatie komen, beredeneerd aan de hand van verschillende commentaren en verdere secundaire literatuur.
inhoud	Waarom zou je altijd integer moeten zijn en rechtvaardig en jezelf niet bevoordelen ten koste van anderen, ook als niemand dat merkt en het ongestraft kan/gebeurt? Dit is de vraag die in Plato in zijn Politeia (Constitutie) behandelt. Volgens hem berust het idee dat er een conflict zou kunnen bestaan tussen je eigenbelang en moreel (rechtvaardig) gedrag op een onjuiste opvatting over wat je eigenbelang is en dat weer op een verkeerd mensbeeld. Eerst onderzoekt hij wat rechtvaardigheid eigenlijk is. Omdat rechtvaardigheid in een individu en in een stadstaat gelijkvormig zijn (isomorfie) en rechtvaardigheid in een stad makkelijker in het vizier te krijgen is wil hij eerst onderzoeken wat rechtvaardigheid in een stad is . Daartoe ontwerpt hij een blauwdruk van een model-stadstaat. De bevolking bestaat uit drie groepen, elk met een eigen functie, te weten, de zorg voor de economische basis, de verdediging van de stad en het bestuur. Rechtvaardigheid is dan een organisatieprincipe: iedereen vervult die functie waarin hij het best is. Deze notie van rechtvaardigheid wordt nu toegepast op het individu. Eerst wordt aangetoond dat ook de psyche van een persoon bestaat uit drie elementen, elk met een eigen functie en motivatie, nl. begeerte, temperament en verstand. Iemand is rechtvaardig wanneer z'n persoonlijkheid zo georganiseerd is dat elk element zijn eigen functie goed vervult. Het verstand maakt de keuzes, het temperament zorgt dat de keuzes ook geëffectueerd worden en de begeerte zorgt voor de vervulling van de lichamelijke behoeften, zoveel als het verstand aangeeft. Op grond hiervan kan worden aangetoond een rechtvaardig iemand er veel beter aan toe is dan een onrechtvaardig iemand. Tijdens het college zullen we ons richten op drie onderwerpen: de driedeling van de psyche, de gehanteerde noties van rechtvaardigheid, en wetenschap en de status van dingen (de befaamde Grot-vergelijking)
coördinator docent	dr. J.A. van Eck dr. J.A. van Eck

programma	Ba Wijsbegeerte
fase	bachelor
periode	semester II a
studielast	5 EC
literatuur	<ul style="list-style-type: none"> · Guthrie W.K.C., <i>A History of Greek Philosophy Vol. IV, Plato: the man and his dialogues, earlier period</i>. Cambridge University Press, 1975 en latere herd. (ISBN: 0 521 31101 2) · Pappas N., <i>Plato and the Republic</i>. Routledge, London, 1995 (ISBN: 0-415-09532-8) · Cooper, J.M., Hutchinson D.S.(eds.), <i>Plato, Complete Works</i>. Hackett P.C., Indianapolis, 1997 (ISBN: 0-87220-349-2) · Irwin T., <i>Plato's Ethics</i>. Oxford U.P., 1995 (ISBN: 0-19-508645-7) · Grube G.M.A., trans. , <i>Plato's Republic</i>. Revised by C.D. Reeve, Hackett P.C., Indianapolis, 2002 · Gonzales, F.J., 'Propositions or Objects? A Critique of Gail Fine on Knowledge and Belief in Republic V', <i>Phronesis</i>, 41 (1996), 245-75 · Penner T., <i>The Forms in the Republic</i>. In: G. Santas (ed), <i>The Blackwell Guide to Plato's Republic</i>. Blackwell Publ. Oxford, 2006 pp. 234-262 (ISBN: 1-4051-1564-5) · Singpurwalla R.G.K., Plato's Devent of Justice. In: G. Santas (ed), <i>The Blackwell Guide to Plato's Republic</i>. Blackwell Publ. Oxford, 2006. pp. 263-282 (ISBN 1-4051-1564-5)
taal	Nederlands
vorm	hoorcollege
toets	schriftelijk tentamen, werkstuk
entree	Inleiding Filosofie v.d. Oudheid / Fundamenten van het Westers Denken
opm	Met het vermelden van de prijs van de boeken willen we niet suggereren dat ze ook allemaal aangeschaft moeten worden. Ze kunnen worden geraadpleegd in de bibliotheek. U wordt aangeraden wel Pappas en Grube (beter nog, Cooper-Hutchinson) aan te schaffen: het eerste dient in zijn geheel bestudeerd te worden, het tweede voor een groot deel.

67. POWER AND JUSTICE

code	FI154SN
objectives	<ul style="list-style-type: none"> · knowledge about different conceptions of social power, domination and oppression and their theoretical context · knowledge about contemporary accounts of justice that deal with power · the ability to reason philosophically about the justice or injustice of social power relations
contents	One of the central topics of social and political philosophy is to describe and evaluate how power is distributed between persons, within institutions and even beyond institutions. In this course, different theoretical frameworks will be discussed that

	can be used to describe power relations and related phenomena like oppression or domination and that can be used to make claims about the justice and injustice of these relations
programme	Ma Philosophy, Ma Philosophy and Education, Ma Philosophy of a Specific Discipline, Researchmaster Philosophy
lecturer	S. Neuteleers
phase	master
period	semester II a
credits	5 EC
literature	· <i>An electronic reader will be provided</i>
language	English
format	seminar
assessment	essay
prerequisites	Social and Political Philosophy 1 and 2 or equivalent knowledge

68. PROFESSIONELE ETHIEK

vakcode	THB3GVPZ10
doel	<ul style="list-style-type: none">· a) Geestelijke verzorging en de zorgsector (3 ECTS)THB3GVZS3· b) Professionele Ethiek (7 ECTS)THB3PE7· c) Schrijfvaardigheden (indien nog niet gevolgd)· Kennis:<ul style="list-style-type: none">· a)<ul style="list-style-type: none">· kennismaking met de geestelijke verzorging in de zorgsector· inzicht verwerven in de bijzondere aard van de geestelijke verzorging· een eerste aanzet tot reflectie op de eigen professionele en persoonlijke positie in relatie tot theorie en praktijk van geestelijke verzorging· b)<ul style="list-style-type: none">· inzicht verwerven in de specifieke aard van professional-client relaties, de autonomie en de bijzondere verantwoordelijkheden en bevoegdheden van (met name zorg)professionals en de daaruit voortvloeiende morele dilemma's· inzicht verwerven in actuele ontwikkelingen rond (met name zorg)professionals, zoals vermindering van aanzien en vertrouwen, standaardisering en protocollering, veranderende visies op beroepsgeheim, etc.· c)<ul style="list-style-type: none">· van academische schrijfvaardigheden· Vaardigheden:<ul style="list-style-type: none">· kunnen deelnemen aan en positie kunnen bepalen in het debat over de bijzondere aard van de geestelijke verzorging;· kunnen deelnemen aan en positie kunnen bepalen in het debat over professionalisering;· kunnen reflecteren op morele stappenplannen en deze kunnen toepassen.· schrijfvaardigheden toepassen· a) Introductie in de geestelijke verzorging.
inhoud	

	<ul style="list-style-type: none"> · Een dag meelopen met een verpleegkundige. · Excursie(s) naar een zorginstelling en/of lezingen van geestelijk verzorgers. · b) In dit deel staat de vraag centraal welke bijzondere bevoegdheden en verantwoordelijkheden (zorg)professionals, meer in het bijzonder geestelijk verzorgers uit hoofde van hun professie hebben, hoe professional-client relaties gekarakteriseerd kunnen worden en voor welke morele dilemma's (zorg)professionals gesteld kunnen worden. (Voorbeelden: hoever mag een professional meegaan in de wensen van zijn/haar cliënt, wanneer moet een professional zijn/haar beroepsgeheim doorbreken, is paternalisme ooit toegestaan, etc.). Daarbij zullen onder andere de gevolgen van 'professionalisering' (standaardisering, <i>evidence based</i> werken), van marktwerking en het afnemende vertrouwen in professionals aan bod komen. · c) Uitleg over en oefening van academische schrijfvaardigheden
coördinator	dr. J.K. Muthert
docenten	prof. mr. dr. A.R. Mackor, F.J. Stock MA., dr. J.R. Luth
programma	Ba Wijsbegeerte, Minor GV / RW, Minor GV / TH
fase	bachelor
periode	semester I
studielast	10 EC
literatuur	<ul style="list-style-type: none"> · J.J.A.Doolaard (red.), <i>Nieuw Handboek Geestelijke Verzorging</i>, Kampen, Kok, 2006 (aanbevolen/recommended), € 69,00 · -, <i>Reader</i>, ca. € 25,00
taal	Nederlands
vorm	hoor-/werkcollege, praktische oefening
toets	opdracht(en), paper, referaat
entree	Ethiek
Opm.	<ul style="list-style-type: none"> · a) Aanvullende literatuur wordt nader bekend gemaakt · Belasting student (onder voorbehoud): excursie en meeloopdag: 12 uur; hoor/werkcolleges: 6 uur; reflectieverslag: 12 uur; zelfstudie: 54 uur. · b) Kennis van Bolt et al. <i>Ethiek in praktijk</i>, Assen, Van Gorcum of een vergelijkbare inleiding wordt bekend verondersteld. · Belasting student (onder voorbehoud): hoor-/werkcolleges: 23 uur (4x2 en 5x3); zelfstudie: 173 uur. · c) Belasting student hoor/werkcolleges 7 uur

69. READING GROUP: OCKHAM'S SUMMA LOGICAE

code	FI154RG
objectives	<ul style="list-style-type: none"> · knowledge of later medieval philosophy, especially Ockham's semantics, logic and epistemology · competence to read and interpret a medieval text
contents	William of Ockham is one of the most important philosophers of the Middle Ages. Based on his nominalism, Ockham developed

an influential philosophy of mind that has repercussions on a number of issues in logic, semantics and epistemology. After a general introduction into Ockham's philosophy, we aim at a close reading of excerpts from his *Summa Logicae*. Despite its title, this book covers most of his doctrines in theoretical philosophy. The exact schedule should be drawn up in view of your interests.

lecturer	dr. M. Lenz
programme	Ma Philosophy, Ma Philosophy and Education, Ma Philosophy of a Specific Discipline, Researchmaster Philosophy
phase	master
period	semester I a
credits	5 EC
language	English
format	reading group
assessment	Essay (if desired)
remarks	Please register with Martin Lenz (m.lenz@rug.nl) before September 1.

70. REASONING AND ARGUING

code	FI080RED
objectives	The module aims to teach students skills in using symbolisms and in analysing sentences, reasoning and arguments. The final aim is to be able to assess the validity of reasoning and arguments, thus regular exercises will be essential.
contents	<p>The course comprises an introduction to the theory of argumentation and to formal logic. The theory of argumentation focuses on the following topics:</p> <ul style="list-style-type: none">· How is argumentation connected with criticism?· What does it mean to engage in a reasonable discussion?· How can you keep track of the details of a complex argument?· What are fallacies and what is wrong with them?· In formal logic we study the following issues:· When exactly is a set of sentences inconsistent?· When exactly is an argument valid?· What is a proof?· What is a counterexample?
coördinator	dr. J.A. van Laar
lecturers	dr. J.A. van Laar, dr. A.M. Tamminga
programme	Ba Philosophy of a Specific Discipline, Minor Filosofie
phase	bachelor
period	semester I a
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none">· Walton, Douglas, <i>Fundamentals of Critical Argumentation</i>. Cambridge: Cambridge University Press (ISBN: 978-0-521-53020-0)· Colin Allen and Michael Hand, <i>Logic Primer</i> (second edition), Cambridge, MA: The MIT Press (ISBN: 0-262-51126-6)

language	English
format	lecture, seminar
assessment	written exam

71. RESEARCH IN PRACTICE 1

code	FI1242RP1
contents	This component of the Research Master aims to develop certain academic skills that are essential for doing research; examples are writing academic English, presenting research, planning an extended research project, academic integrity, using electronic tools and publishing in philosophical journals. Research in Practice I is constituted by a selection of separate skill trainings, either by external specialized institutions or by the Graduate School Philosophy itself. Each year the programme offers a default selection of skill trainings, which will be established in consultation with the students. Alternatively, individual students can fill in this component with other skill trainings, in order to accommodate individual needs. This must be done in consultation with their tutor and the program coordinator. The trainings within Research in Practice I are primarily organized for Research Master students but will also be open for PhD students if it fits their training programme.
coördinator	dr. F.A. Keijzer
programme	Researchmaster Philosophy
phase	bachelor
period	whole year
credits	5 EC
language	English

72. RESEARCH IN PRACTICE 2

code	FI1543RP2
objectives	See contents
contents	This course consists of two parts: part A at the end of the first year of the RM programme, focusing on the writing of the thesis (in the form of a publishable article), and part B at the end of the second year, focusing on the writing of a research proposal for. Questions to be discussed in Part A are: how do I find a good topic for my thesis? What are the criteria for a publishable article. How do I go about writing such an article? What are places to publish my work? What is the usual procedure that boards of journals employ? We will discuss some of the do's and don'ts of researching and writing an article. In Part B we will consider - in one or two sessions - several good examples of successful PhD in the past, who will present and discuss their research proposals. In the following sessions the students will write their own proposal and present it in front of the group. After discussion and critical feedback, they revise their proposal and hand in the definitive version. The final grading will be sufficient or insufficient. The coordinator is responsible for the final grading, but each student is advised to have their proposals also read

and commented on by their thesis supervisors. Usually, the proposal will take the form of an application submitted to the NWO or to a searching committee at a university that offers a PhD position. Details will be given at the start of the course, as well as the examples of successful proposals. One may get an idea by looking at www.nwo.nl, downloading relevant forms (see “veni” or “PhD’s in the humanities”).

Part A is for 1st year students of the RM program.

Part B is for 2nd year students of the RM program.

lecturers	prof. dr. L.W. Nauta, prof. dr. B. Streumer
programme	Researchmaster Philosophy
phase	bachelor
period	semester II b
credits	5 EC
language	English
remarks	5 ects: Parts A and B together

73. SCRIPTIECURSUS

vakcode	FI133SC
docent	A.M. Lambers, MA
programma	Ba Wijsbegeerte, Ba Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied
fase	bachelor
periode	semester I
studielast	EC
literatuur	· Reader <i>Richtlijnen voor het schrijven van een filosofisch werkstuk</i> (Online available)
taal	Engels en Nederlands
vorm	hoorcollege, werkcollege, workshop
toets	referaat/presentatie, schriftelijke opdracht(en), werkstuk

74. SEMINAR

vakcode	FI045SEM
programma	Researchmaster Philosophy
fase	master
periode	semester I
studielast	5 EC
taal	Engels

75. SOCIAL AND POLITICAL PHILOSOPHY

code	FI140SPF
objectives	<ul style="list-style-type: none">· the ability to reason philosophically about fundamental questions in regard to politics and society· basic knowledge about the major paradigms of social and political thought in the Western tradition· the ability to examine and evaluate arguments in political theory· the ability to relate contemporary political issues to larger disputes in philosophy· the ability to autonomously formulate arguments for and

contents	<p>against specific positions in political thought</p> <p>Social and political philosophy is concerned with asking philosophical questions about the different ways in human beings live together. In particular, it focuses on the role which political institutions play in our societies. Political philosophers ask questions such as: What is the ultimate end of politics? How should we decide between different forms of government? Is there one single end that all governments should pursue - such as justice or equality - or should governments be only concerned with protecting the freedom of everyone to live as they please? To what extent may society limit the freedom of individuals? Is it ever justified to resist the state?</p> <p> In the course, we will focus on the different answers these questions have received throughout the history of philosophy and on how they inform contemporary debates about political issues.</p>
lecturer	dr. U.T.R. Stahl
programme phase	Ba Philosophy of a Specific Discipline, Minor Filosofie
period	bachelor
credits	semester Ia
literature	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none"> · <i>A digital reader with texts by Hobbes, Rousseau, Kant, Mill, Rawls and others</i> · Jonathan Wolff, <i>An introduction to Political Philosophy</i>, 2006 (ISBN: 019929609X), ca. € 30.00
language	English
format	lecture
assessment	Take-home exam with essay questions

76. SOCIAL CONTRACT THEORY

code	FI114PT
objectives	Knowledge of the most important social contract theories, and of the arguments for and against these theories
contents	<p>Many theories use the idea of a contract or agreement to justify moral or political principles. This course will give an overview of these theories. We will focus on the theories defended by Rawls, Gauthier and Scanlon.</p> <p>The course will examine how different social contract theories use the notion of agreement in different ways, and in particular how Hobbesian-inspired 'contractarian' views contrast with Kantian 'contractualist' views. We will investigate these theories' implications for issues such as the dignity of human life, obligations to the handicapped, the distribution of welfare, and animal rights.</p> <p>The course will also consider objections to social contract theories, such as the feminist objection that social contract theories cannot account for moral obligations associated with care, and the objection that the notion of agreement in social contract theories is superfluous and does no real work.</p>
programme	Ma Philosophy, Ma Philosophy and Education, Ma Philosophy

lecturer	of a Specific Discipline, Researchmaster Philosophy
phase	To be announced
period	master
credits	semester II b
literature	5 EC
language	· Stephen Darwall (ed), <i>Contractarianism/Contractualism</i> , Wiley-Blackwell, 2002 O
format	English
assessment	lectures and seminars
prerequisites	written assignments
	Ethics 1; Good and Evil, or a comparable introduction to ethics

77. SOCIALE EN POLITIEKE FILOSOFIE I

vakcode	FI141SPF1
doel	<ul style="list-style-type: none">· De student heeft een overzicht van de centrale thema's in de geschiedenis van het westerse filosofische denken over politiek en maatschappij, tot en met het hedendaagse denken.· De student kan argumentaties in enkele klassieke teksten analyseren.· De student kan zelf kritische vragen formuleren ten aanzien van deze teksten en de ideeën van de betreffende filosofen en kan hierover met medestudenten discussiëren.
inhoud	<p>In de sociale en politieke filosofie houdt men zich bezig met fundamentele vragen over de inrichting van maatschappij en politiek. Die vragen betreffen de aard van politiek, democratie, burgerschap en rechtvaardigheid, en de plaats die macht, vrijheid, gelijkheid en rationaliteit daarin hebben. We zullen ons buigen over een reeks relevante klassieke, maar ook actuele benaderingen van die kwesties.</p> <p>Het college bespreekt de zeer verschillende visies op de genoemde begrippen door de eeuwen heen, met nadruk op de Verlichting, 19e en 20e eeuw, en het huidige tijdperk van globalisering. De belangrijkste politiek- en sociaal-filosofische stromingen komen aan bod, en we zullen zien hoe hedendaagse ideeën uit nieuwe sociale bewegingen teruggrijpen op klassieke noties, zoals die van participatieve democratie en 'the commons'. Het zal duidelijk worden hoe filosofische ideeën steeds ontwikkeld worden in de context van de grote maatschappelijke vragen van de tijd.</p>
docenten	dr. P. Boele Van Hensbroek, dr. J.A. Vega
programma	Ba Wijsbegeerte
fase	propedeuse
periode	semester II a
studielast	7.5 EC
literatuur	· Peperstraten, F, van, <i>Samenleving ter Discussie. Een inleiding in de sociale filosofie.</i> , Coutinho (ISBN: 97890628315629), € 33,00
taal	Nederlands
vorm	hoorcollege, werkcollege

toets	Hoorcolleges (9–11 uur) en daaropvolgende werkcolleges (11–13 uur). De werkcolleges zijn verplicht. Van studenten wordt actieve inbreng in het college verwacht. schriftelijk tentamen Er zijn twee deeltentamens, in weken 5 en 10 van het 3e blok. Het tentamen zal bestaan uit kennisvragen en essayvragen.
--------------	---

78. SOCIALE EN POLITIEKE FILOSOFIE 2

vakcode	FI142SPF2
doel	<ul style="list-style-type: none"> · Elementair inzicht krijgen in belangrijke politiek- en sociaal-filosofische stromingen en thema's · Kunnen analyseren van verschillen en verbanden tussen deze stromingen en de daarbinnen gehanteerde begrippen · Leren lezen en begrijpen van hedendaagse primaire politiek- en sociaal-filosofische teksten · Kunnen relateren van deze stromingen en thema's aan debatten in de publieke sfeer
inhoud	<p>Dit college biedt een overzicht van de belangrijkste stromingen in de hedendaagse sociale en politieke filosofie. Deze filosofische disciplines houden zich bezig met theorieën over de inrichting en rechtvaardiging van de samenleving. Vragen die spelen zijn bijvoorbeeld de volgende. Wat voor vrijheids- en gelijkheidsopvattingen kennen de verschillende stromingen? Wat is sociale rechtvaardigheid? Welke visies op de relaties tussen individu en gemeenschap bestaan er, en welke verplichtingen brengen die mee? Hoe verhoudt zich de hedendaagse 'politisering' van identiteiten tot rechten en rechtvaardigheid? Wat is het belang van politiek en burgerschap in onze 'lifestyle'-tijd?</p> <p>Aan de orde zullen komen liberalisme, libertair denken, communitarisme, marxisme, sociaal-democratie, republikanisme, en postmodernisme. We gaan in op specifieke discussies zoals die over liberale, deliberatieve en agonistische democratie, de relatie van markt en staat, de verhouding tussen burgerschap, nationalisme en globalisering, en de diverse vormen van multiculturalisme.</p>
coördinator	dr. J.A. Vega
docenten	dr. U.T.R. Stahl, dr. J.A. Vega
programma	Ba Wijsbegeerte
fase	bachelor
periode	semester II b
studielast	7.5 EC
literatuur	<ul style="list-style-type: none"> · Digitale reader met teksten van politiek-filosofen als Rawls, Dworkin, Walzer, Arendt, Pettit, Habermas, Benhabib, Mouffe, Parekh, McAfee e.a. · Will Kymlicka, <i>Contemporary Political Philosophy. An Introduction</i> (second ed.). Oxford University Press 2002 (2nd edition) (ISBN: 0 19 878274 8), ca. € 40,00
taal	Engels en Nederlands
vorm	hoorcollege, werkcollege

	Hoorcolleges en werkcolleges met actieve studenteninbreng; zelfstudie
toets	schriftelijke opdracht(en)
	Schriftelijk (huiswerk)tentamen met essayvragen
entree	Sociale en Politieke Filosofie 1 of vergelijkbare voorkennis
opm	De cursus volgt de huidige facultaire organisatie van de tweedeaarscolleges, en bestaat uit tweemaal 3 collegeweken met telkens 2 dagen van 4 uur college (hc en wc). Elke periode van 3 weken wordt afgesloten met een leesweek en een (deel)tentamenweek.

79. STAGE

vakcode	FI114STA
inhoud	<p>Het lopen van een stage heeft tot doel de student arbeidsservaring als filosoof te laten op doen buiten een Filosofisch Instituut. Een stage kan bestaan uit het doen van filosofisch onderzoek, maar ook uit andere taken. Wel moeten deze werkzaamheden zo veel mogelijk voortvloeien uit een vraag vanuit de stageverlenende instelling en bovendien daar worden uitgevoerd. De praktische begeleiding van de stagiaire is in handen van een begeleider binnen de stage-verlenende instelling, de inhoudelijke begeleiding in die van een docent van onze faculteit.</p> <p>Voorbeelden van mogelijke stageplaatsen zijn de redacties van filosofische tijdschriften, uitgeverijen, ziekenhuizen, emancipatie-commissies, bedrijven, Studium Generale, ambtelijke afdelingen voor wetenschapsbeleid, etc. Van de stageverlenende instelling hangt af of een tegemoetkoming in de (reis)kosten mogelijk is.</p> <p>Bij de stagecoördinator is op aanvraag het Stage-reglement verkrijgbaar met daarin meer uitgebreide informatie. Het reglement staat ook op de facultaire website.</p> <p>Houd er rekening mee dat het vinden van een stageplaats soms drie maanden kan vergen. Wie een stage wil gaan doen, wordt dringend aangeraden zo spoedig mogelijk contact op te nemen met de stage-coördinator, om ideeën op te doen, om al bestaande plannen ter goedkeuring voor te leggen of om op een andere manier hulp te krijgen. Is eenmaal een stageplaats gevonden, dan wordt een stage-contract afgesloten tussen de student, de begeleider vanuit de stage-verlenende instelling en de begeleidende docent. De faculteit is de student op allerlei manieren behulpzaam bij het vinden van een stageplaats, maar kan daarvoor uiteraard geen garantie geven.</p>
programma	Ma Wijsbegeerte
fase	master
periode	semester II
studielast	15 EC
taal	Nederlands
toets	stageverslag

80. TERM ABROAD

vakcode	FI0441TRAI
programma	Researchmaster Philosophy
fase	master
periode	semester I
studielast	30 EC
taal	Engels

81. THOUGHT EXPERIMENTS IN THE HISTORY OF PHILOSOPHY

code	FI154SB
objectives	<ul style="list-style-type: none"> · Be able to give a critical overview of some of the most famous thought experiments. · Be able to reflect on the role and use of philosophical thought experiments (throughout the history of philosophy). · Be able to articulate how historical context impacts the use and sometimes even outcome of thought experiments.
contents	In this course we will explore a variety of thought experiments that have been put to use in ancient, medieval, and modern philosophy, from Lucretius's spear at the end of the universe, through God dividing a line at every possible point simultaneously, to Descartes's <i>malin génie</i> , and beyond. By means of this historical survey, we will (1) attempt to gain a better understanding of the role and status of philosophical thought experiments and (2) try to determine to what extent these thought experiments are impacted by historical context.
coördinator	dr. ing. S.W. de Boer
lecturer	dr. ing. S.W. de Boer
programme	Ma Philosophy, Ma Philosophy and Education, Ma Philosophy of a Specific Discipline, Researchmaster Philosophy
phase	master
period	semester II a
credits	5 EC
literature	· <i>To be announced</i>
language	English
format	seminar

82. TOLERANCE: FROM LOCKE TO LESSING TO LATITUDE IN WHAT?

code	FI114JV
objectives	<p>Reaching an understanding of Enlightenment as well as present-day philosophical approaches to tolerance.</p> <p>Acquaintance with various conceptual distinctions in those debates.</p> <p>Ability to discuss those debates in written and oral forms.</p> <p>Ability to apply the acquired insights to historical and contemporary casus of public debates on tolerance.</p>
contents	Are we tolerant enough, or rather too much? Originally a typical Enlightenment idea, today the concept of tolerance again attracts philosophical interest, following a renewed public debate on tolerance. Several issues have elicited questions on 'what to put up with': headscarves and burka's, artistic utterances, behavioural codes in the court room, the Wilders lawsuit, religious

slaughtering and so forth. While the concept of tolerance is flourished by many camps, its meaning all too often remains rather indeterminate. In this course we will inquire into the various uses of the word since the Enlightenment, study recent philosophical approaches of tolerance, and see what historical and present-day cases have led to questions about tolerance.

The concept of tolerance is a typically modern one, gaining currency in seventeenth-century thinking on modern politics and a pluralist civil society. We will start with the concepts of tolerance developed during the Enlightenment – from Spinoza and Locke to Lessing. Next, we study recent philosophical reflections on tolerance, by a.o. John Rawls, Jürgen Habermas, Rainer Forst, Michael Walzer, Anna Galeotti, Slavoj Žižek. Who or what is ascribed a duty to tolerate according to distinct theories of democracy? With regard to what or who should we, or our institutions, be tolerant? We will encounter various conceptual distinctions, like those between political, civic, and social tolerance, between weak and strong tolerance, between liberal, communitarian, deliberative, recognitional and neomarxist angles to tolerance.

lecturer	dr. J.A. Vega
programme	Ma Philosophy, Ma Philosophy and Education, Ma Philosophy of a Specific Discipline, Researchmaster Philosophy
phase	master
period	semester I b
credits	5 EC
literature	· <i>Obligatory literature will be announced</i>
language	English
format	lecture, seminar Lectures, seminars, self-study, active student input
assessment	essay This will be an interactive course, in which students are expected to participate in developing the areas for discussion. Written preparations of the weekly sessions direct the discussions, based on independent reading assignments.
prerequisites	A few third-year Bachelor modules in Practical Philosophy

83. TUTORIAL 1

vakcode	FI114TUT1
inhoud	De onderwerpen van de tutorials liggen vast: stafleden bieden voor de diverse wetenschapsgebieden vaste onderwerpen en literatuurlijsten aan. Tutorials worden waar mogelijk uitgevoerd bij een ander staflid dan de scriptiebegeleider. Voor de tutorial, die wordt afgesloten met een paper, geldt een vast aantal van 5 begeleidingsuren. Kijk voor een lijst met tutorial begeleiders in de studiegids.
programma fase	Ma Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied
periode	bachelor hele jaar

studielast 5 EC
taal Nederlands

84. TUTORIAL 2

vakcode FI114TUT2
inhoud De onderwerpen van de tutorials liggen vast: stafleden bieden voor de diverse wetenschapsgebieden vaste onderwerpen en literatuurlijsten aan. Tutorials worden waar mogelijk uitgevoerd bij een ander staflid dan de scriptiebegeleider. Voor de tutorial, die wordt afgesloten met een paper, geldt een vast aantal van 5 begeleidingsuren.
 Kijk voor een lijst met mogelijke tutorial begeleiders in de studiegids.

programma fase Ma Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied
periode bachelor
studielast 5 EC
taal Nederlands

85. TRUTH AND REFERENCE IN FICTION

code FI153EM
objectives Students will become familiar with the main concepts of contemporary philosophy of language, and with the debates within philosophy of language about the interpretation of fiction.

contents This course introduces the core notions of 20th century philosophy of language (truth, (direct) reference, semantics, possible worlds, etc.) applied to a specific theme: fiction. What does the name "Frodo" refer to? Is the statement "Frodo is a hobbit" true, false, or neither? And how about "Frodo doesn't exist"? On the basis of primary texts, we discuss the answers of the important 20th century philosophers of language, such as Frege, Russell, Quine, Kripke, and Lewis, but also recent views, like Kendall Walton's and Stacie Friend's.

coördinator dr. E. Maier
lecturer dr. E. Maier
programme Ba Philosophy
phase bachelor
period semester II a
credits 5 EC
literature · *Syllabus*
language English
format Lecture, to be announced
assessment written assignment(s)
 Written assignments, details to be announced via Nestor
prerequisites First-order logic

86. VAKDIDACTIEK 1 FILOSOFIE

vakcode ULOM1305FI
doel 1. Je kunt de belangrijkste vakdidactische uitgangspunten voor het ontwerpen, uitvoeren en evalueren van het onderwijs in

inhoud	<p>jouw schoolvak herkennen en benoemen; 2.je hebt een overzicht van de belangrijkste werkvormen, methoden en leermiddelen binnen het schoolvak; 3.je kunt werkvormen, lesmethodes en/of leermiddelen analyseren en evalueren vanuit vakdidactisch perspectief; 4.je kunt voor het vak gangbare toetsingsvormen en beoordelingsmodellen analyseren en evalueren.</p> <p>De colleges en opdrachten staan in het teken van vakdidactisch handelen en analyse, en appelleren vooral aan de eigen ervaringen op school. Vakdidactiek I is een vervolg van de basis cursus. Je leert hoe je de belangrijkste vakdidactische principes kunt toepassen in je lespraktijk en hoe je je lessen, toetsen en leermiddelen kunt analyseren en evalueren. Daartoe neem je deel aan (werk)colleges met studenten van hetzelfde schoolvak of met vergelijkbare schoolvakken, bestudeer je literatuur en voer je opdrachten uit.</p>
docent	drs. E.A. le Coultre
programma fase	Educatieve Master Filosofie, Ma Filosofie en Educatie
periode	semester I a
studielast	5 EC
literatuur	<ul style="list-style-type: none">· Ebbens, S. en Ettekoven S. 2013. 3e druk, <i>Effectief Leren. Basisboek. Groningen, Noordhoff Uitgevers B.V., 3e druk Hoofdstukken 3, 4 en 5 (Deel 2)</i>· <i>Subject-specific didactic literature</i>
taal	Nederlands
entree	<ul style="list-style-type: none">• Masterstage 1 leraar filosofie• Basis cursus Lerarenopleiding• Eventueel door de Faculteit als voorwaardelijk aangemerkte onderdelen <p>Deze entreevoorwaarde geldt niet voor Master LVHO.</p>
opm	Voor de colleges geldt een aanwezigheidsplicht van minimaal 80%. Indien hieraan niet wordt voldaan volgt een aanvullende opdracht.

87. VAKDIDACTIEK 2 FILOSOFIE

vakcode	ULOM1405FI
doel	<ol style="list-style-type: none">1. Je hebt kennis van vakdidactische en algemeen didactische uitgangspunten voor het ontwerpen, uitvoeren en evalueren van het onderwijs binnen verschillende domeinen van je vak en je kunt deze toepassen;2. Je kunt leerprocessen binnen verschillende domeinen analyseren en structureren;3. Je kunt niveauverschillen tussen leerlingen herkennen en benoemen;4. Je kunt lessen voor de belangrijkste domeinen van het schoolvak ontwerpen en verantwoorden;5. Je kunt voor het schoolvak relevante toetsingsvormen en beoordelingsmodellen ontwerpen en verantwoorden.
inhoud	De colleges en opdrachten staan in het teken van het ontwer-

pen en theoretisch verantwoorden van onderwijs binnen verschillende domeinen van het schoolvak. Dit onderdeel bouwt voort op Vakdidactiek 1 en de Basiscursus Master Lerarenopleiding. Je leert hoe je je vakdidactische kennis kunt toepassen bij het ontwerpen van lessen(series) en toetsen. Je leert hoe leerlingen je vak leren, wat (sommige) leerlingen moeilijk vinden aan je vak en hoe je daarmee rekening kunt houden. Daarnaast stelt dit onderdeel je in staat om je vakdidactische keuzes theoretisch te onderbouwen.

docent	drs. E.A. le Coultre
programma	Educatieve Master Filosofie, Ma Filosofie en Educatie
fase	Educatieve Master
periode	semester I b en semester II a
studielast	5 EC
literatuur	· <i>Zie Vakdidactiek 1</i>
taal	Nederlands
vorm	Hoor- en werkcolleges Hoor- en/of werkcolleges, eventueel deelname aan workshops, conferenties, een werkweek etc.
entree	<ul style="list-style-type: none"> • Masterstage 1 leraar filosofie • Basiscursus Lerarenopleiding • Vakdidactiek 1 Filosofie • Eventueel door de Faculteit als voorwaardelijk aangemerkte onderdelen
opm	Voor de colleges geldt een aanwezigheidsplicht van minimaal 80%. Indien hieraan niet wordt voldaan volgt een aanvullende opdracht.

88. VERDIEPENDE STAGE IN HET VO, 1E GR GEBIED, FILOSOFIE.

vakcode	ULOM1610FI
doel	<p>Aan het eind van Masterstage 3 ben je startbekwaam om als eerstegraads docent te functioneren. Je dient hiervoor onderstaande kwaliteiten in voldoende mate aantoonbaar te bezitten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Communicatie 2. Pedagogisch klimaat 3. Lesorganisatie 4. Uitleg en instructie 5. Intensieve en activerende les 6. Zelfanalyse. <p>Van bovenstaande kwaliteiten wordt meer van je gevraagd dan tijdens Masterstage 2. Op het beoordelingsformulier kun je alle indicatoren vinden waarop je beoordeeld wordt door je tutor. Daarnaast worden op het beoordelingsformulier ook de volgende kwaliteiten ingevuld: leerstrategieën aanleren, afstemmen van instructie en uitleg op verschillen en samenwerking met de omgeving.</p>
inhoud	Masterstage 3 loop je in de regel op dezelfde school als Masterstage 2. Je bouwt voort op je ervaringen tijdens Masterstage 2 en wordt in de gelegenheid gesteld om meer te gaan experimenteren met werkvormen en door jezelf ontwikkelde leermid-

delen. Je zult ontdekken dat je bepaalde voorkeuren hebt voor de wijze waarop je les geeft en je ontwikkelt een eigen stijl van lesgeven.

Vakdidactiek 2 ondersteunt je bij de ontwikkeling van je visie op de pedagogische en maatschappelijke functie van je vak. Daarnaast word je geïnformeerd over de macrostructuur van het schoolvak, over belangrijke discussies in het schoolvak en over de actuele maatschappelijke en wetenschappelijke ontwikkelingen op het vakgebied.

Tijdens dit deel van de stage verricht je tenminste de volgende activiteiten:

- (gezamenlijk met Masterstage 2) zelfstandig geven van tenminste 120 lessen van 50 minuten waarvan tenminste 60 lessen in de bovenbouw van havo/vwo (per lesweek maximaal 6 uren)
- 10 lessen gericht observeren;
- deelnemen aan sectie-, team- en rapportvergaderingen;
- overleggen met vakcoach;
- contact onderhouden met ouders;
- deelnemen aan intervisiebijeenkomsten onder leiding van schoolopleider op school of mentor op de lerarenopleiding;
- deelnemen aan landelijke lio-dag;
- bijhouden van je bekwaamheidsdossier.

coördinator
programma
fase
periode
studielast
literatuur

drs. H.C. Diederiks
Educatieve Master Filosofie, Ma Filosofie en Educatie
Master
semester II
10 EC

- Ebbens, S. en Ettekoven S. 2013 (3e druk). Groningen: Noordhoff Uitgevers., *Effectief Leren. Basisboek*. (ISBN: 9789001815448)
- Teitler, P. 2013, (2e druk). Bussum: Coutinho., *Lessen in orde. Handboek voor de onderwijspraktijk*. (ISBN: 9789046903544)

taal
entree

Nederlands
Aan het tentamen van Masterstage 3 leraar filosofie kan worden deelgenomen na afronding van Masterstage 2 leraar filosofie.

89. WITTGENSTEIN ON THE BAREST ESSENTIALS: LOGIC, LANGUAGE, AND MATHEMATICS

code
objectives

FI144CD
The course presents an overview of Wittgenstein's ideas on logic, language, and mathematics, covering the early Wittgenstein (*Tractatus*) as well as the later Wittgenstein (*Philosophical Investigations* and *Remarks on the Foundations of Mathematics*). As his ideas on these topics permeate his thinking in general, at the end of the course students will have become well acquainted with Wittgenstein's philosophy as a whole.

contents

"He doesn't want to prove this or that, but to find out how things

really are.” (Russell on Wittgenstein) Wittgenstein’s approach to philosophy consists in asking very basic, fundamental questions, and this holds in particular of his approach to logic, language, and mathematics: not to offer technical proofs but rather to raise basic questions such as “what is a proof?”, “what is counting?”, “what makes a proposition meaningful/true?” For Wittgenstein, to understand the complex cases, we first need to understand the basics of the simple cases -- which turn out to be everything but simple or straightforward. The goal of the course will not be exclusively historical/exegetical; arguably, Wittgenstein asked all the right questions about logic, language, and mathematics, and thus a discussion of his texts should prompt further philosophical reflection.

lecturer	dr. C. Dutilh Novaes
programme	Ma Philosophy, Ma Philosophy and Education, Ma Philosophy of a Specific Discipline
phase	master
period	semester II a
credits	5 EC
literature	<ul style="list-style-type: none"> · <i>Tractatus Logico-Philosophicus</i>, on Nestor · <i>Remarks on the Foundations of Mathematic</i> · <i>Philosophical Investigations</i> · <i>Relevant parts will be made available on Nestor</i>
language	English
format	Expository lectures and text discussion
assessment	Final essay (80%) and seminar presentation (20%)